

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

A Model of the Co-operation of Secondary schools Libraries,
in Bangkok: Metropolitan Area No. 1 under The Office of the
Private Education Commission

นายรังสฤษดิ์ ณะเพชรพิบูลย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี..... 28 JAN 2013

เลขทะเบียน..... 244003

เลขเรียกหนังสือ 06
027.8223

53158

2549

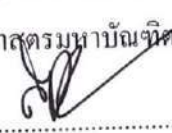
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2549

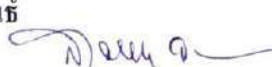
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

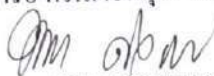
วิทยานิพนธ์ รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
โดย นายรังสฤษฎ์ ชนะเพชรพิบูลย์
หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์หรรษา ศิวรักษ์
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิตย์ เข็นสบาย
กรรมการ รองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ คูหาภินันท์

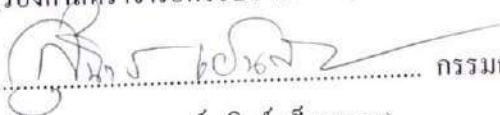
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

..... ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ เศรษฐจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์หรรษา ศิวรักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิตย์ เข็นสบาย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ คูหาภินันท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์มนต์ฤดี วัชรประทีป)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ศิริกาญจน์ โพธิ์เขียว)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รังสฤษฎ์ ณะเพชรพิบูลย์. (2549). รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม รองศาสตราจารย์หรรษา ศิวรักษ์ รองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิตย์ เย็นสบาย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ ผู้ช่วยวิชาการ และ บรรณารักษ์ จากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา 70 แห่ง เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โรงเรียนละ 3 คน จำนวนทั้งสิ้น 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้าน การบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการและด้านกิจกรรม ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.954 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทั้งหมดยินดีจะเข้าร่วมกับการจัดตั้งความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุดในโรงเรียน เพื่อหาแหล่งข้อมูลแหล่งอื่น ๆ มากขึ้น รูปแบบความร่วมมือพบว่าโรงเรียนขนาด ใหญ่ เลือกรูปแบบโครงสร้างแบบผสมผสาน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง เลือก รูปแบบโครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว คิดเป็นร้อยละ 13.8 โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก เลือกรูปแบบ โครงสร้างแบบแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว คิดเป็นร้อยละ 7.6 โดยรวมแล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่เลือกรูปแบบ โครงสร้างแบบผสมผสาน คิดเป็นร้อยละ 38.6 วิธีการติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงระหว่าง ห้องสมุด ส่วนใหญ่ต้องการติดต่อทางไปรษณีย์ ส่วนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการได้มาจาก งบประมาณสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ค่าสมาชิกห้องสมุด งบประมาณของสถานศึกษาเป็นต้น ความต้องการในด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านการ บริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการและกิจกรรม พบว่า โรงเรียนมีระดับความต้องการความร่วมมือ อยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่ เลือก ด้านการบริหารงาน เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.84$) และด้านบริการ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.73$) ส่วนด้านกิจกรรมเลือก เป็นอันดับ 3 ($\mu = 3.65$) ส่วนด้าน เทคนิคเป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.54$)

เมื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์พบว่า รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรูปแบบโครงสร้างผสมผสานเฉพาะ โรงเรียนขนาด ใหญ่ จัดตั้งรูปแบบโครงสร้างผสมผสาน โรงเรียนขนาดกลางและเล็กจัดตั้งรูปแบบโครงสร้างแบบ กระจายหรือดาว โดยทั้งสองโครงสร้างจะมีศูนย์หรือไม่มีศูนย์อำนาจการในการเชื่อมโยงประสานงาน

ส่วนความต้องการร่วมมือ ในด้านการบริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง พบว่า การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน มีความต้องการความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับ 1 โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า การวางแผนดำเนินงานตามแผนร่วมกัน มีความต้องการความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับ 1 ในด้านงานเทคนิค โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็ก พบว่า การใช้คอมพิวเตอร์ทำฐานข้อมูลร่วมกัน มีความต้องการความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับ 1 ด้านบริการ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็ก พบว่า บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน ต้องการ เป็นอันดับ 1 และด้านกิจกรรม โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็ก พบว่า การจัดทำโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน มีความต้องการเป็นอันดับ 1

Rungsarid Tanapetpiboon (2007). A Model of the Co-operation of Secondary schools Libraries, in Bangkok: Metropolitan Area No. 1 under The Office of the Private Education Commission. Master Thesis, Bangkok: Bansomdejchaopraya Rajabhat University. Advisor Committees : Associate Professor Hansa Sivaraks , Associate Professor Chaweewan Khuhapinant and Assistant Professor Sunit Yensabai.

The purposes of this thesis were to set a model of the Co-operation among the secondary school's libraries in Bangkok Metropolitan Area No.1 under the office of Private Education Commission and study about the possibility of the co-operation among those school libraries.

The data – gathering instrument was the questionnaire designed specially for This research. The questionnaires were completed by 210 people from 70 secondary school's libraries 3 divided from each school the school three groups: large , medium and small. The data was analysed and presented by percentage by mean standard deviation; and SPSS V.12.

The results indicated that the large secondary School libraries chose a composite network structure (24.3%); medium secondary School libraries chose a centralized or star network structure (13.8%); and small secondary school chose network structure (7.6%). Most school libraries chose a composite (38.6%) for communication among each others. Major methods chosen for their communication were by post. Budget for co-operation operation come from the Office of the Private Education Commission, subscription fee and the budget from secondary school etc.

Most secondary school libraries wanted the co-operation in the highest level in three areas: administration ($\mu = 3.84$) ,service ($\mu = 3.73$), activities ($\mu = 3.65$) and techniques ($\mu = 3.54$) The results of data analysis were as follows: the co-operation model of large secondary school libraries was a composite network structure ; the co-operation model module of medium and small secondary school libraries were distributed network structure, or star network. Both network structure either had a center or no center for co-operation. For the administrative co-operation ; large and medium secondary school libraries needed the exchange the knowledge of libraries were in the in the highest level

for smallsecondary school libraries. The three group of Secondary school libraries needed Technical co-operation in using computer data bases. Were in the highest level. Service co-operation in knowledge promotion among large, medium and small secondary were in the highest level. co-operation in reading promotion wear at the highest level.

ประกาศคุณูปการ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์हरखा ศิวรักษ์ ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิตย์ เย็นสบายและรองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ คุณาภินันท์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดเวลาที่ทำการวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์จุมพจน์ วณิชกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลลดา พงศ์พัฒนโยธิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา รองศาสตราจารย์เจสสิยา พันธุ์สีดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา จารุพันธ์เศรษฐี ดร.ธีรวัฒน์ แสงแก้ว ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถามและตอบแบบสอบถามความเป็นไปได้

ขอขอบพระคุณครูโรงเรียนราชินี ครูวิภาวดีน แพทยานนท์ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายบริหาร จัดการ ครูศศิพันธุ์ ตรงยางกูร หัวหน้าส่วนบริหารจัดการที่ 1 ครูสุวิมล วิเศษกุล หัวหน้าส่วน บริหารจัดการที่ 2 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อเวลาในการไปติดต่อประสานงานกับมหาวิทยาลัย ขอขอบพระคุณ ครูจิรัชยา ผาตินาวิน นายทะเบียนโรงเรียนราชินี ที่ได้ให้ความรู้และช่วยเหลือในการ ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ ครูณภวรรณ ปานเพชร ครูวินรดา แสงขาม ครูโสภิษฐ์ บัวม่วง ครูณัฐนิช วาगी ที่ช่วยเหลือในการค้นคว้าหาข้อมูลและจัดพิมพ์เอกสาร ขอขอบคุณเป็นพิเศษ นางสาวปริญญา ทับมาโนช นางสาวนันทนา บุญหวัง นางสาวกฤษสุรีย์ กมลลาไสย นางสาวอินทิดา สมเสียง นางสาวจุฬารัตน์ สนนาม และเพื่อนทุกคนที่คอยช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจให้เสมอมา ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ ครู-อาจารย์ บิดา มารดา ตลอดจนผู้มี พระคุณทุกท่าน

รังสฤษดิ์ ธนะเพชรพิบูลย์

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดห้องสมุด.....	7
ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
ส่วนที่ 2 ความต้องการโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.....	68
ส่วนที่ 3 ความเป็นไปได้ในแนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	102
วิธีดำเนินการวิจัย.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผลการวิจัย.....	109
ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อกลุ่มประชากร.....	122
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	126
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	131
ภาคผนวก ง แบบสอบถามความต้องการรูปแบบความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด.....	135
ภาคผนวก ง ประวัติย่อผู้วิจัย.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
2 กลุ่มประชากรที่มีความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.....	68
3 กลุ่มประชากรทั้งหมดจำแนกตามขนาดของโรงเรียนสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเพื่อเป็นศูนย์ประสานงาน.....	70
4 วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดของกลุ่มประชากร.....	70
5 ที่มาของงบประมาณของความร่วมมือในการดำเนินงาน.....	71
6 ความต้องการความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการและกิจกรรม ของทุกโรงเรียนทั้งหมด แยกตามขนาดโรงเรียน.....	72
7 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหารของโรงเรียนขนาดใหญ่.....	74
8 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิคของโรงเรียนขนาดใหญ่.....	76
9 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการของโรงเรียนขนาดใหญ่.....	77
10 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรมของโรงเรียนขนาดใหญ่.....	78
11 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหารของโรงเรียนขนาดกลาง.....	79
12 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิคของโรงเรียนขนาดกลาง.....	81
13 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการของโรงเรียนขนาดกลาง.....	82
14 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรมของโรงเรียนขนาดกลาง.....	84
15 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ของโรงเรียนขนาดเล็ก.....	85
16 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิคของโรงเรียนขนาดเล็ก.....	86
17 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการของโรงเรียนขนาดเล็ก.....	88
18 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรมของโรงเรียนขนาดเล็ก.....	89
19 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหารโดยรวม.....	90
20 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิคโดยรวม.....	91
21 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการโดยรวม.....	93
22 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรมโดยรวม.....	95
23 ระดับความเป็นไปได้ในแนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และกิจกรรม.....	96
24 สรุปแนวทางการจัดการตั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.....	100

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นเครื่องมือสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการสื่อสารไร้พรมแดน โดยมีการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จนรู้ทั่วถึงกันหมดในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้โลกเล็กลงมากกลายเป็นหมู่บ้านแห่งโลก (Global Village) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ถือเป็นนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญของชาติไทย ที่มีสถานภาพเป็นพระราชบัญญัติอันมีผลต่อการปฏิบัติยิ่งกว่านโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา โดยมีสาระสำคัญหลักๆ ที่เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาคือ การปฏิรูปด้านการเรียนรู้ โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ ตามมาตรา 22 และให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามมาตรา 8 (1) (3) (กระทรวงศึกษาธิการ ,2545:23 - 27) จากข้อความดังกล่าวมาข้างต้นนี้ เมื่อพิจารณาอย่างลึกซึ้งจะพบว่า ห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งค้นคว้า เก็บรวบรวม รักษาทรัพยากรห้องสมุด ดำเนินงานทางด้านเทคนิคและให้บริการแก่ผู้เรียนนับเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดนิสัยรักการอ่านอันจะนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญแห่งหนึ่ง ที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีขึ้น เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมทรัพยากร ซึ่งมีทั้งวัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ครู ตลอดจนผู้ปกครอง สามารถใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อประกอบการเรียนการสอน (สมหมาย วัฒนศิริ ,2534:1) โดยมีบรรณารักษ์ที่มีความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นทั้งผู้ชี้แนะและบริการผู้ใช้ห้องสมุดอย่างใกล้ชิด ดังนั้นองค์ประกอบที่จะทำให้ห้องสมุดสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหรือผู้สนใจรู้จักหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการค้นคว้าและแสวงหาความรู้เพื่อนำไปสู่กระบวนการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้อย่างมีหลักการและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ที่สร้างขึ้นโดยมีการปรับสภาพให้เข้ากับความเป็นไปของสังคมที่เปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากอิทธิพลของวิทยาศาสตร์ - เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ มี

ผลกระทบต่อสถานะของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมากที่จะจัดหาทรัพยากรดังกล่าวมาให้บริการในห้องสมุดโรงเรียนได้อย่างสมบูรณ์

เนื่องจากสภาพการณ์ในปัจจุบันที่ห้องสมุดโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็กตามจำนวนนักเรียนที่มี ต่างประสบอุปสรรคในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณ ไม่เพียงพอต่อความต้องการในการจัดหาจัดซื้อหนังสือ บอกรับวารสาร โรงเรียนจำเป็นต้องจัดหาเงินพิเศษมาสนับสนุนในการพัฒนาห้องสมุด เนื่องจากทรัพยากร วัสดุที่มีปริมาณน้อย และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีราคาสูงขึ้น นอกจากนี้ยังประสบปัญหา การให้บริการทรัพยากรสารสนเทศไม่ครบทุกประเภท และการให้บริการไม่กว้างขวาง ทำให้เฉพาะการให้บริการพื้นฐานทั่วไป ปัญหาความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีทิศทางและระบบการทำงานที่ชัดเจน ได้มีการรวมกลุ่มบ้างไม่รวมกลุ่มบ้าง แยกตามสังกัดบ้าง การปฏิบัติงานที่ซับซ้อนเสียเวลา (พวงรัตน์ จรรยาศักดิ์, 2539:27-37) จากปัญหาดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดในปัจจุบันไม่สามารถจะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยลำพังและโดดเดี่ยวอีกต่อไป ห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องอาศัยความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด จึงจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่ดีและเป็นการประหยัดงบประมาณได้อย่างมาก รวมทั้งได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงด้วยความสามารถในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนตามความต้องการ โดยการนำทรัพยากรของห้องสมุดจากโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างๆ มาใช้ร่วมกัน ตลอดจนการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไข โดยอาศัยหลักการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนระดับเดียวกันก่อน เช่น ร่วมมือทางด้านเทคนิคในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด ร่วมมือกันวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ร่วมมือในการจัดทำบรรณานุกรม หัวเรื่อง หนังสือ ภาษาไทย ดรรชนีวารสาร และให้ความร่วมมือทางด้าน การให้บริการยืม – คืนระหว่างห้องสมุด บริการตอบคำถาม และช่วยค้นคว้า ซึ่งมี กฎเกณฑ์ และมาตรฐานที่ร่วมกันระหว่างห้องสมุดโรงเรียนในแต่ละแห่ง (กรกมล รามบุตร, 2536:24 – 28)

จากปัญหาดังกล่าวนี้นี้ ทำให้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาและรวบรวมปัญหาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมุ่งเน้นดำเนินการกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เนื่องจากผลการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า โรงเรียนเอกชนนั้นมีศักยภาพจัดการศึกษาได้ดีกว่าโรงเรียนรัฐ เพราะมีความพร้อมในเรื่องงบประมาณมากกว่า (สยามรัฐ, 2548:7) แต่ความเป็นจริง มีโรงเรียนเอกชนบางแห่งยังขาดงบประมาณในด้านการพัฒนาห้องสมุด ดังนั้น

เพื่อให้ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง โรงเรียนจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันจริงจังในการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **รูปแบบความร่วมมือ** หมายถึง การพัฒนาทิศทางของโครงสร้างรูปแบบการร่วมมือในการใช้ ทรัพยากรห้องสมุด โดยได้แบ่งตามลักษณะงานออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และด้านกิจการ
2. **ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด** หมายถึง ห้องสมุดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปทำความตกลงที่จะร่วมมือกันในลักษณะโครงสร้างใดโครงสร้างหนึ่งอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้
3. **ห้องสมุด** หมายถึง สถานที่รวบรวมวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาทุกชนิดที่อยู่ในลักษณะของสิ่งตีพิมพ์ ไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้จัดหาและจัดเตรียมเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดได้ศึกษาค้นคว้า
4. **บรรณารักษ์** หมายถึง เจ้าหน้าที่หรือครู ซึ่งทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ในการจัดหา ทรัพยากรห้องสมุดและให้บริการแก่ผู้ใช้ในห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
5. **เขตพื้นที่การศึกษา** หมายถึง พื้นที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและประกาศให้เป็นเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545
6. **ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา** หมายถึง ห้องสมุดที่จัดขึ้นใน สถานศึกษาระดับโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหน้าที่จัดหาหนังสือ และวัสดุต่างๆ ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียน มีเนื้อหาวิชาครอบคลุมตามหลักสูตรและสามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ในการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่าในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และด้านกิจกรรม โดยโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนตามความเหมาะสมของขนาดโรงเรียน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบของความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา เฉพาะเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 70 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียนได้ 3 ระดับดังนี้

- 1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,001 คนขึ้นไปมีจำนวน 38 โรงเรียน
- 1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ซึ่งมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 – 1,000 คนมีจำนวน 23 โรงเรียน
- 1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 300 คนมีจำนวน 9 โรงเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ขนาดโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่, กลาง, เล็ก
 - 1.2 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 โครงสร้าง ได้แก่
 1. โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว (Star Network Structure)
 2. โครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้น (Hierarchical Network Structure)

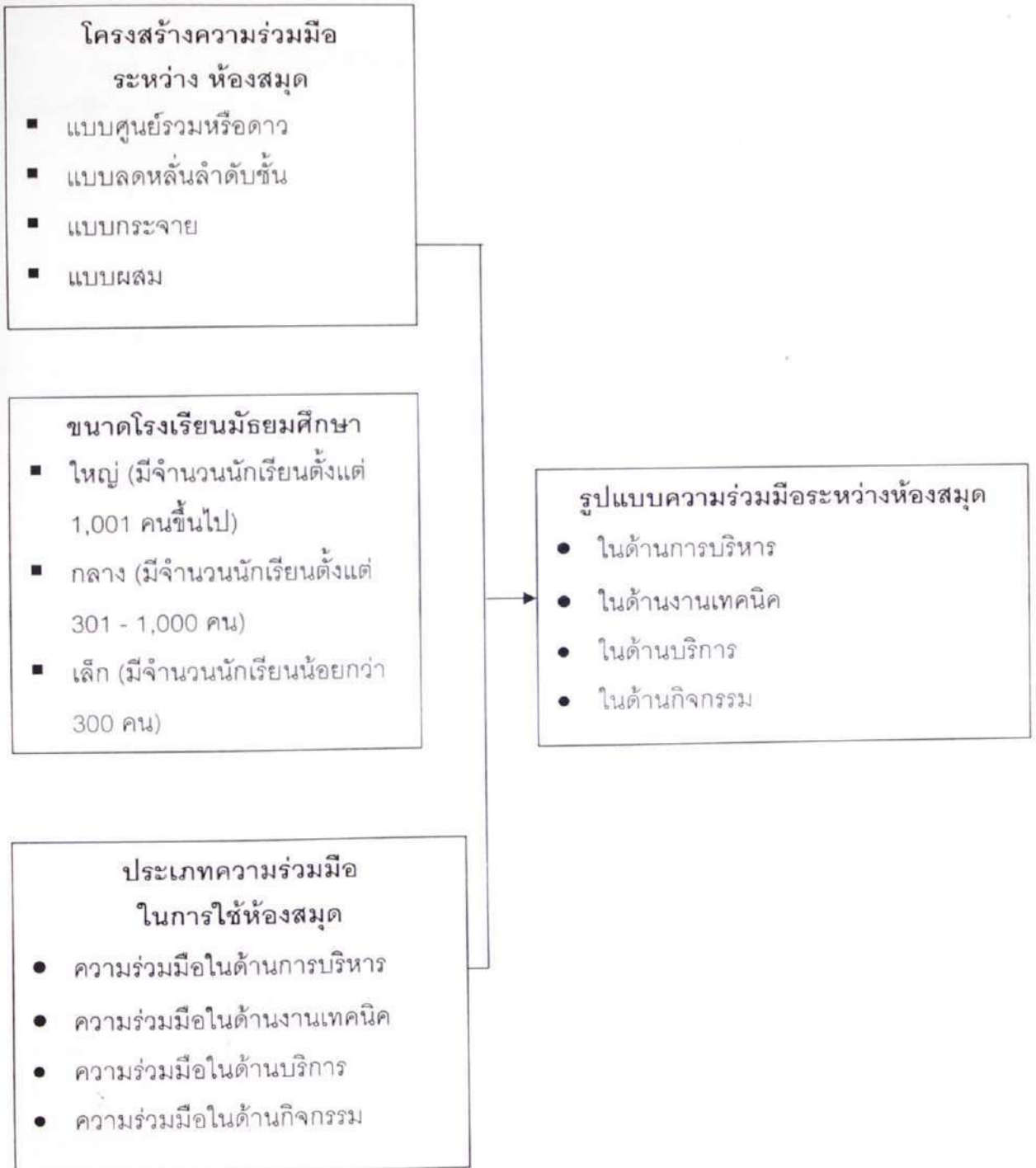
3. โครงสร้างแบบกระจาย (Distributed / Decentralized Network

Structure)

4. โครงสร้างแบบผสม (Composite Network Structure)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบความร่วมมือในลักษณะงานของห้องสมุด 4 ด้าน ได้แก่
ความร่วมมือในด้าน การบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และด้านกิจกรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโดยนำเสนอผลของการศึกษาไว้ ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดห้องสมุด
 - 1.1 ความหมายห้องสมุด
 - 1.2 ประเภทของห้องสมุด
 - 1.3 ลักษณะงานต่างๆ ของห้องสมุด
2. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
 - 2.1 ความหมายของความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
 - 2.2 โครงสร้างของความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
 - 2.3 ประเภทความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
3. รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน
 - 3.1 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในต่างประเทศ
 - 3.2 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศ
 - 3.3 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. แนวคิดห้องสมุด

1.1 ความหมายของห้องสมุด

คำว่า "ห้องสมุด" มีคำใช้อยู่หลายคำ ในประเทศไทยสมัยก่อนเรียก "หอหนังสือ" เป็นสถานที่สำหรับเก็บรวบรวมหนังสือ เอกสารราชการ ซึ่งประกอบด้วยกฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย พระบรมราชโองการ อันได้แก่ เรื่องราชการต่างๆ จดหมายโต้ตอบ บันทึกเรื่องราว เป็นต้น ส่วนหนังสือทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระไตรปิฎก และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนานั้น จะมีสถานที่ แยกเก็บต่างหาก สถานที่นี้จะสร้างขึ้นภายในวัดเรียกว่า "หอไตร" ปัจจุบันห้องสมุดได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย และมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เนื่องจากมีการขยายการบริการกว้างขวางเพิ่มมากขึ้น ทำ

ให้เกิดความพยายามที่จะตั้งชื่อสถานที่นั้นให้เห็นเด่นชัดถึงหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ จึงมีชื่อเรียกต่างกันไปจากคำว่า ห้องสมุด เช่น ศูนย์วัสดุ ศูนย์วัสดุการศึกษา ศูนย์เอกสาร ศูนย์วิทยบริการ เป็นต้น ซึ่งชื่อที่เรียกแทนคำว่า ห้องสมุดข้างต้นเหล่านี้มีหน้าที่สำคัญที่เหมือนกันตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546:1287) คือ เป็นห้องหรืออาคารที่มีระบบจัดเก็บรวบรวม รักษา หนังสือประเภทต่างๆ ซึ่งอาจรวมทั้งต้นฉบับ ลายมือเขียน ไมโครฟิล์ม เป็นต้น เพื่อใช้เป็นที่ค้นคว้าหาความรู้

นอกจากนี้ห้องสมุด ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Library มาจากศัพท์ภาษาละตินว่า Libraria มีรากศัพท์เดิมจากคำว่า Liber และภาษาฝรั่งเศสใช้คำว่า Bibliotheque มาจากคำภาษากรีกว่า Biblios แปลว่า หนังสือ เช่นเดียวกัน คำว่า Library นี้เริ่มใช้เมื่อประมาณ 600 ปี คือราวปี ค.ศ.1374 โดยบัญญัติไว้ในพจนานุกรมและให้คำนิยามไว้ว่า "ห้องสมุด หมายถึง สถานที่ที่บุคคลสามารถเข้าไปค้นหาหรือยืมหนังสือ เอกสารความรู้ และสื่อประเภทต่างๆ เช่น ซีดี ฯลฯ ได้" (New Webster's Dictionary and Thesaurus ,1998:821)

สรุปได้ว่า ห้องสมุด คือ สถานที่รวบรวมวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาทุกชนิดที่อยู่ในลักษณะของสิ่งตีพิมพ์ และสื่อทัศนวัสดุ โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้จัดหาและจัดเตรียมให้บริการแก่ ผู้ใช้ห้องสมุด ได้ศึกษาค้นคว้าตามความต้องการของแต่ละบุคคลด้วยความเสมอภาค

1.2 ประเภทของห้องสมุด

ห้องสมุดแบ่งออกเป็นห้องสมุดประเภทต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละประเภท เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มหัทส นลิสกุล (2537:8) ได้แบ่งประเภทของห้องสมุดแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1.2.1 หอสมุดแห่งชาติ(National Library) คือ ห้องสมุดที่เก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศไว้อย่างสมบูรณ์ และอนุรักษ์ให้คงทนถาวรจัดให้ใช้ประโยชน์ในด้านประการค้นคว้าวิจัย หอสมุดแห่งชาติจะต้องได้รับสิ่งพิมพ์ทุกเล่มที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศ ตามกฎหมาย (ประทีป จรัสรุ่งรวีร ,2542:25)

1.2.2 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (University Libraries,Academic Libraries) คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาชั้นสูงระดับมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น และมีระบุไว้ในกฎหมายว่ามีสภาพเทียบเท่ามหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอาจเป็นห้องสมุดกลาง หรือสมุดคณะ หรือห้องสมุดเทียบเท่าคณะที่มีเรียกเป็นอย่างอื่น ในสังกัดมหาวิทยาลัย และจะต้องมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย (ประทีป จรัสรุ่งรวีร ,2542:20)

1.2.3 ห้องสมุดประชาชน (Public Libraries) คือ ห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการในด้านหนังสือและวัสดุความรู้อื่น ๆ แก่ประชาชน โดยมีต้องเสียค่าบำรุง และให้บริการแก่คนไม่จำกัดเพศ วัย ระดับความรู้และเชื้อชาติ ศาสนา เป็นการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนแต่ละแห่ง เพื่อช่วยยกระดับชีวิตและสติปัญญา ทำให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ (สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ ,2521 ข :38) ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบห้องสมุด 3 ประเภทคือ

- ห้องสมุดประชาชนจังหวัด มีหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชน ณ ที่ตั้งจังหวัด และเป็นศูนย์กลางหมุนเวียนหนังสือและวัสดุภายในจังหวัด

- ห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นสาขาของห้องสมุดประชาชนจังหวัด มีหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชน ณ ที่ตั้งอำเภอ และอาจหมุนเวียนหนังสือและวัสดุถึงประชาชน

- ห้องสมุดเคลื่อนที่ ขึ้นอยู่กับห้องสมุดประชาชนจังหวัดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่นำหนังสือและวัสดุจากห้องสมุดประชาชนจังหวัดหรือกระทรวงศึกษาธิการไปยังห้องสมุดประชาชน อำเภอ หรือจังหวัด แล้วแต่กรณีและถึงประชาชนในชนบท (ประทีป จรัสรุ่งรวีวร ,2542:22)

1.2.4 ห้องสมุดเฉพาะ (Special Libraries) คือ ห้องสมุดที่เก็บรวบรวมหนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ วัสดุย่อส่วน และโสตทัศนวัสดุ เฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งและวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม ซึ่งเป็นสมาชิกในหน่วยงานที่ห้องสมุดสังกัดอยู่ และการให้บริการของห้องสมุดเฉพาะนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการของหน่วยงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (ประทีป จรัสรุ่งรวีวร ,2542:24)

1.2.5 ห้องสมุดส่วนตัว (Private Libraries) คือ ห้องสมุดที่เป็นส่วนตัวเฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หนังสือที่มีในห้องสมุดจะมีเนื้อหาไปตามความสนใจของผู้เป็นเจ้าของ ห้องสมุดประเภทนี้แรกเริ่มนั้นเป็นการสะสมหนังสือของผู้เป็นเจ้าของ ไม่มีการอนุญาตให้ยืม ยกเว้นบางคนที่คุ้นเคยหรือรู้จักระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือเป็นเฉพาะของบุคคลนั้น หรือตามสะดวกของเจ้าของ (พวา พันธุ์เมฆา ,2541:18)

1.2.6 ห้องสมุดเสียค่าบำรุง (Subscription Libraries) ห้องสมุดประเภทนี้มีลักษณะเป็นห้องสมุดประชาชน กึ่งเป็นห้องสมุดส่วนตัว นิยมตั้งกันแพร่หลายในศตวรรษที่ 17 ถึงศตวรรษที่ 19 ส่วนใหญ่ก่อตั้งขึ้นมาโดยสมาคมนักวิชาการในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง แล้วเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเสียค่าบำรุง เป็นสมาชิกเพื่อเข้าไปค้นคว้าได้ ปัจจุบันห้องสมุดประเภทนี้ได้ยุติกิจการไปหรือไม่ก็ยกให้แก่สาธารณะ เพื่อทำเป็นห้องสมุดประชาชน (พวา พันธุ์เมฆา ,2541:18-19)

1.2.7 หอจดหมายเหตุ (Archives) คือ ห้องสมุดที่จัดเก็บเอกสารต้นฉบับ รายงาน

สื่อโสตทัศนที่บันทึกกิจกรรมหรือธุรกิจของทางราชการหรือเอกชน และมีการเก็บรักษาไว้ในรูปลักษณะเดิมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ (พวา พันธุ์เมฆา ,2541:19)

1.2.8 ห้องสมุดโรงเรียน (School Libraries) คือ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาระดับ

ต่ำกว่าอุดมศึกษา ห้องสมุดโรงเรียนอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ห้องสมุดประเภทนี้จัดหนังสือและวัสดุต่างๆ ทุกสาขาวิชาตามหลักสูตร ตามระดับและประเภทของนักเรียน เป็นแหล่งค้นคว้าของครู นักเรียน (ประทีป จรัสรุ่งรวีร ,2542:19)

จุดมุ่งหมายของห้องสมุดโรงเรียน

วาทณี สุภาพวงศ์คานติ (2531:1 – 2) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของห้องสมุดโรงเรียนสรุปได้

ดังนี้

1. เพื่อการศึกษา (Education) การศึกษาปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นห้องสมุดจึงเป็นแหล่งที่เก็บรวบรวมวัสดุที่เป็นลายลักษณ์อักษร โสตทัศนวัสดุและอื่นๆ ให้บริการแก่ผู้ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้ข่าวสารและความรู้ (Information) ปัจจุบันวิทยาการต่างๆ ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ดังนั้นบรรณารักษ์จะจัดหาหนังสือและวัสดุที่ทันสมัยอยู่เสมอให้บริการโดยเฉพาะวารสารและหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์ที่ช่วยผู้อ่านให้เป็นบุคคลที่ทันโลกทันเหตุการณ์

3. เพื่อการค้นคว้าและวิจัย (Research) สมัยก่อนบุคคลที่มีปัญหาจะใช้วิธีซักถามผู้รู้ แต่ปัจจุบันห้องสมุดเป็นแหล่งช่วยแก้ปัญหาความไม่รู้ให้แก่บุคคลที่รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยใช้วัสดุที่มีในห้องสมุดเป็นเครื่องช่วย อาจมีบรรณารักษ์เป็นผู้แนะนำให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นผู้ใช้ห้องสมุดบ่อยครั้งจะเกิดนิสัยรักการอ่าน และมีความชำนาญในการค้นคว้าด้วยตนเอง

4. เพื่อความจรรโลงใจ (Inspiration) ห้องสมุดไม่ควรมีเฉพาะหนังสือเพื่อมาศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิชาการอย่างเดียว แต่บรรณารักษ์ได้จัดหาหนังสือทุกประเภทให้บริการเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้บริการหลายประเภท ซึ่งทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการอ่าน ก่อให้เกิดความซาบซึ้งและความตั้งงามภายในจิตใจ

5. เพื่อความเพลิดเพลิน (Recreation) ห้องสมุดยังจัดให้ผู้ให้บริการได้รับความเพลิดเพลินและสนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากการอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น หรือแถบเสียงต่างๆ ซึ่งช่วยให้บริการผ่อนคลายความเครียด และได้รับความเพลิดเพลินจากหนังสือและวัสดุเหล่านี้

เมื่อพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของห้องสมุดโรงเรียนแล้วจะเห็นได้ว่าห้องสมุดโรงเรียนนั้น ถือได้ว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งสอดคล้องกับหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 ลักษณะงานต่างๆ ของห้องสมุดโรงเรียน

สามารถแบ่งงานออกเป็นด้านต่างๆ ได้ 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และกิจกรรม

1.3.1 ด้านการบริหารงาน หมายถึง การกระทำใดๆ ในอันที่จะทำให้การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยสำคัญ 4 ประการ คือ บุคลากร เงินหรืองบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการหรือเทคนิคในการบริหาร ซึ่งการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนมีกระบวนการและขั้นตอนในการบริหาร ดังนี้

1) การกำหนดนโยบาย ได้แก่ การสร้างหลักการขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต นโยบายของห้องสมุดจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยแนะแนวทางให้บรรณารักษ์ห้องสมุดปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งนโยบายของห้องสมุดควรคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ

2) การวางแผนโครงการ เป็นการพิจารณากำหนดทางเลือก และสิ่งที่จะกระทำในอนาคตซึ่งคิดว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุดไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะลงมือกระทำ เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานห้องสมุด จำเป็นต้องมีการวางแผนในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- การวางแผนงานด้านอาคารห้องสมุด
 - การวางแผนด้านครุภัณฑ์
 - การวางแผนงานดำเนินงานห้องสมุด ซึ่งได้แก่ งานด้านเทคนิค งานด้านบริการ และงานด้านกิจกรรม
 - การวางแผนเกี่ยวกับบุคลากร
- 3) การดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ ซึ่งจะได้ผลดีต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ ดังนี้
- ต้องมีการสั่งการที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย
 - ทำคู่มือของงานต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ
 - ควบคุมให้มีการทำงานตามปริมาณ และคุณภาพที่ต้องการตามวิธีการที่วางไว้
 - มีการนิเทศงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุด

- มีการประสานงานอย่างสม่ำเสมอ

4) การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง วิธีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน การปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากร ตลอดจนสมรรถภาพของบุคลากรนำไปวิเคราะห์กับเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่ต้องการแล้วตัดสินใจว่าดีหรือไม่เพียงใด การประเมินผลงานควรมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนเพื่อนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

1.3.2 ด้านเทคนิค หมายถึง การรวมงานย่อยๆ ของห้องสมุดหลายๆ งานไว้ในกลุ่มเดียวกัน งานในกลุ่มนี้ที่สำคัญ คือ

1) งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีกระบวนการจัดทำหลายอย่าง อาจเริ่มจากการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การติดต่อ การสั่งซื้อ ขอ แลกเปลี่ยน ตรวจสอบ และชำระเงิน ฯลฯ

2) งานจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ นำทรัพยากรที่ได้จากข้อ 1 มาลงทะเบียนประทับตราเป็นสมบัติของห้องสมุด อาจเข้าปกใหม่ให้มีความคงทนถาวร และอ่านเนื้อหาเพื่อทำการวิเคราะห์ให้เลขหมู่ตามระบบสากล อาจเป็นระบบดิวอี้ หรือระบบรัฐสภาอเมริกัน เป็นต้น

3) งานทำบัตรรายการ นำหนังสือที่ได้รับการวิเคราะห์เลขหมู่แล้วมาจัดทำบัตรรายการ โดยพิมพ์ลงในบัตรขนาด 3 X 5 นิ้ว มีบัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง บัตรเรื่องและบัตรเพิ่ม แล้วนำไปเรียงไว้ในตู้บัตรรายการเป็นדרชนีช่วยค้นหาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด

4) งานเตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อบริการแก่ผู้ใช้ งานนี้ต้องผ่านกระบวนการขั้นที่ 1 - 3 แล้ว ถ้าเป็นหนังสือจึงนำมาเขียนสัน ปิดของหนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ พร้อมทั้งจะนำออกให้บริการได้

5) งานบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ คือ การนำเอาทรัพยากรสารสนเทศที่ชำรุดมาบูรณะให้ดีขึ้น

6) งานลำเนาทรัพยากรสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศบางประเภทที่มีอยู่จำกัดและต้องการให้อยู่ได้นานๆ จำเป็นต้องนำมาจัดทำสำเนา แล้วเก็บต้นฉบับไว้มิใช่ให้ชำรุดเสียหายได้ง่ายๆ

7) งานสำรวจทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อมีการให้บริการแล้ว พอสิ้นปีบรรณารักษ์ควรทำการสำรวจตรวจสอบดูว่า ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดยังอยู่ครบถ้วนหรือไม่ เล่มใดชำรุดก็ส่งซ่อมบำรุง

8) งานสารบรรณ เป็นงานที่มีระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณโดยเฉพาะ ออกโดยสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2526 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2541) เพื่อให้หน่วยงานราชการถือปฏิบัติ ในฐานะที่ครูบรรณารักษ์เป็นข้าราชการ จำเป็นต้องรู้จักงานสารบรรณหรืองานธุรการ ซึ่งต้อง

เกี่ยวข้องกับ การเบิกจ่าย การสั่งซื้อ การทำบันทึกต่างๆ ฯลฯ โดยงานสารบรรณในห้องสมุด คือ งานรับจัดทำขึ้น และส่งออกเอกสารหรือหนังสือราชการต่างๆ เพื่อติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกโรงเรียน

1.3.3 ด้านบริการ เป็นหัวใจสำคัญของห้องสมุด เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานทุกระดับ ถ้าเป็นห้องสมุดโรงเรียนก็ให้บริการแก่ผู้บริหาร ครู อาจารย์ทุกหมวดวิชา และนักเรียน มีผู้กล่าวว่า หากห้องสมุดจัดบริการได้ดีก็จะเป็นการประชาสัมพันธ์งานห้องสมุดดีตามไปด้วย งานบริการมีหลายอย่าง ดังนี้

1) บริการให้อ่านโดยเสรี บริการวิธีนี้คือการทำที่ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารนิเทศมาไว้ในห้องสมุด แล้วจัดห้องสมุดแบบชั้นเปิด ให้ผู้สนใจใคร่อ่านทั้งหลายเข้าอ่านได้ทุกเวลาที่ห้องสมุดเปิดทำการ

2) บริการให้ยืม - คัดทรัพยากรสารนิเทศ เฉพาะห้องสมุดอนุญาตให้สมาชิกยืมไปอ่านนอกห้องสมุดได้ โดยห้องสมุดจะมีระเบียบหรือคู่มือห้องสมุดแจ้งสมาชิกเพื่อทราบและจัดทำบัตรห้องสมุดให้แก่สมาชิกผู้ประสงค์จะยืมไว้เป็นหลักฐาน

3) บริการจอง ทรัพยากรสารนิเทศของห้องสมุดบางอย่างมีจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับให้บริการตามปกติ ผู้ใดประสงค์จะใช้ให้มาแจ้งแก่บรรณารักษ์ บรรณารักษ์จะจัดการจองไว้ให้ซึ่งวิธีการจองมักจะแจ้งไว้ในคู่มือห้องสมุด

4) บริการแนะนำวิธีใช้ห้องสมุดหรือนำชมห้องสมุด สำหรับบริการนี้โดยปกติโรงเรียนจะทำในช่วงปิดเทอม และมักจะทำเป็นประจำทุกปี เพื่ออธิบายวิธีใช้ห้องสมุดแก่สมาชิกใหม่

5) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ห้องสมุดมีทรัพยากรสารนิเทศหลากหลาย นักเรียนบางคนไม่คุ้นเคย บางคนไม่มีความรู้ในการคัดเลือกทรัพยากรสารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า บรรณารักษ์จึงควรแนะนำให้นักเรียนมีความสามารถในการเลือกใช้ทรัพยากรสารนิเทศประกอบการเขียนรายงาน

6) บริการจัดทำบรรณานุกรม เฉพาะวิชาหรือเฉพาะเรื่อง ให้แก่ครู อาจารย์ กลุ่มสาระวิชาต่างๆ

7) บริการยืมทรัพยากรสารนิเทศระหว่างห้องสมุดและสถาบันอื่นๆ เช่น หอสมุดแห่งชาติ ศูนย์วิชาการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

8) จัดทำสถิติของห้องสมุด เช่น สถิติการใช้ห้องสมุด สถิติการยืมหนังสือ วารสาร วัสดุไม่ตีพิมพ์ บริการตอบคำถาม ฯลฯ

1.3.4 ด้านกิจกรรม คือ งานประเภทหนึ่งของห้องสมุดที่บรรณารักษ์จัดขึ้นเพื่อส่งเสริม การอ่านหนังสือ การศึกษาค้นคว้า พัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะในการใช้ทรัพยากรสารนิเทศ

ของห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน โดยปกติกิจกรรมห้องสมุดเป็นหน้าที่ของครูบรรณารักษ์โดยตรง และร่วมมือกับครูหมวดวิชาต่างๆ ของโรงเรียน จัดกิจกรรมห้องสมุดขึ้นในโอกาสต่างๆ ซึ่งกิจกรรมที่นิยมจัดกันเสมอมีดังนี้

1) นิทรรศการ เป็นกิจกรรมสากลที่ห้องสมุดทั่วโลกใช้วิธีนี้และดำเนินการมานับเป็นเวลาร้อยๆ ปีแล้วก็ยังได้ผลดี การจัดนิทรรศการที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมาย มีการเลือกสถานที่เลือกโอกาส จึงจะได้ผลคุ้มค่า วิธีการจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการศึกษา (เปรี๊อง กุมุท ,2526:43)

2) เล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่เด็กๆ ชื่นชอบมากที่สุด เป็นการกระตุ้นร่าให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน และเป็นการปลูกฝังความรัก ความซาบซึ้งในวรรณคดี การเล่านิทานเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง โดยผู้เล่าอาจใช้เสียง ใช้อวัยวะของร่างกาย และใช้สื่อประกอบ คนไทยทุกคนคุ้นเคยกับการฟังนิทาน การเล่านิทานไม่ใช่สิ่งยากลำบาก แต่ก็ไม่ง่ายนักสำหรับทุกคน การเล่านิทานที่ดีก็ต้องมีการเตรียมตัว เลือกเรื่องที่จะเล่าให้เหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง วิธีการเล่านิทานที่ได้ผล คือเล่ากับเด็กกลุ่มไม่ใหญ่มาก ไม่ควรเกิน 12 คน โดยครูบรรณารักษ์จัดมุมสำหรับเล่านิทาน มีที่นั่งสำหรับผู้เล่าและผู้ฟังนั่งล้อมรอบเป็นครึ่งวงกลม ให้ตาของผู้เล่าและผู้ฟังประสานกันได้อย่างใกล้ชิด นิทานจึงจะมีชีวิตชีวา

3) เกม เช่น ทายปัญหา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กในระดับชั้นประถมศึกษาชอบและสนใจมาก วิธีการจัดไม่ยาก โดยครูบรรณารักษ์หาสื่อที่เป็นข้อปริศนามาทายกับเด็ก อาจอ่านให้ฟัง ทำท่าทาง หรือให้ดูภาพ แล้วก็ให้เด็กทาย ข้อสำคัญคือเรื่องที่น่ามาทายนั้นต้องไม่ยากเกินวัยของเด็ก และไม่จัดกิจกรรมนี้นานเกินไป ถ้ามากไปหรือนานไปเด็กจะเบื่อหน่าย เกมเช่นนี้เหมาะสำหรับแทรกในบทเรียนเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน การจัดกิจกรรมเกมนี้ครูบรรณารักษ์ต้องวางแผนล่วงหน้า และต้องศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ ให้เข้าใจก่อนลงมือจัดกิจกรรมทุกครั้ง คือ

(1) ศึกษาพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ว่ามีจุดเด่น จุดด้อย อยู่ตรงไหน และเด็กชอบหรือไม่ชอบอะไร

(2) สืบรวจสื่อในท้องตลาดว่าพัฒนาไปถึงไหนแล้ว หนังสือหรือสื่อเหล่านั้นผลิตจากวัสดุอะไร ราคาแพงอย่างไร

(3) ศึกษากิจกรรมของวงการศึกษปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเด็กในระดับต่างๆ เช่น ระดับอนุบาล ประถม มัธยม ว่าเขาต้องการเรียนรู้อะไร โดยศึกษาจากสมุดแบบฝึกหัดในวิชาต่างๆ เพื่อคิดจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก

(4) ศึกษาและสังเกตธรรมชาติของเด็กที่อยู่ใกล้ตัวเรามากที่สุด คือ ลูกหลานและเด็กบ้านข้างเคียง เป็นต้น

4) การทำบรรณนิทัศน์

5) การเล่าเรื่องหนังสือ

6) การแสดงละคร การเชิดหุ่น

7) การทำโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การอ่านหนังสือในห้องสมุด อาทิเช่น

โครงการ "ยอตนิกอ่าน" โครงการ "วางทุกงานอ่านทุกวัน" โครงการ "ได้วาทีจากคนอ่าน" โครงการ "ตอบปัญหาจากการอ่าน" ฯลฯ

2. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

2.1 ความหมายของความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภาษาอังกฤษนั้นตรงกับคำว่า "Library Cooperation" หรือบางครั้งใช้คำว่า "Consortium" ซึ่งมีผู้ให้ความหมายขอความร่วมมือระหว่างห้องสมุดไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

บาร์ต (Bart, 1994:22) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด (Consortium) หมายถึง ห้องสมุดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปได้ตกลงร่วมกันใน การประสานงานและร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นทางการ ความร่วมมือนี้อาจตั้งอยู่บนพื้นฐานของสภาพทางภูมิศาสตร์ หน้าที่หรือสาขาวิชาก็ได้

พาลเมอร์และร็อดเดอเรอ (Palmour and Roderer, 1978:140 - 142) ให้ความหมายของ ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด (Library Cooperation) หมายถึง กิจกรรมที่ห้องสมุดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปร่วมมือกันกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เพื่อดำเนินงาน ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน บริการส่งเสริม และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกัน หรือการให้บริการแก่ผู้ใช้

ระดับที่ 2 ภาคิห้องสมุด (Library Consortium) หมายถึง ความร่วมมือในการดำเนินงานของกลุ่มห้องสมุดประเภทหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่ หมายถึง ห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ประเภทเดียวกัน ภูมิศาสตร์เดียวกัน หรือสาขาวิชาเดียวกัน และต้องจัดองค์กรที่มีการบริหารงาน อย่างเป็นทางการเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

ระดับที่ 3 ข่ายงานห้องสมุด (Library Network) หมายถึง ความร่วมมือกันซึ่งต้องจัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้นมาทำหน้าที่ให้บริการ ความร่วมมือระดับนี้จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์มาช่วย เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บ ค้นหา เผยแพร่ และเชื่อมโยงสารนิเทศระหว่างสมาชิก จำเป็นต้องมีสำนักงานและเจ้าหน้าที่ประจำดำเนินงานกิจการจึงสามารถบรรลุวัตถุประสงค์

ปัจจุบันความร่วมมือระหว่างสถาบันบริการสารสนเทศจะอยู่ในรูปภาคีห้องสมุดและช่างงาน ทั้งสิ้น โดยมีแนวโน้มจะพัฒนามาอยู่ในรูปช่างงานทั้งหมด

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญเป็นพื้นฐานในการทำงาน (สุชัยญา จีระพันธุ์ และปฤชฎีณ นาคกรทรรพ ,2532:9) สรุปได้ดังนี้

1. ทรัพยากรห้องสมุดทั้งสิ่งพิมพ์ สื่อทัศนูปกรณ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ฐานข้อมูลที่ห้องสมุดสร้างขึ้นเองหรือจัดซื้อสำเร็จรูปและอินเทอร์เน็ต
2. ประเภทของกิจกรรมที่จะร่วมมือกัน โดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หน้าที่อย่าง ชัดเจน และต้องมีการแบ่งความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึงและเหมาะสม
3. มาตรฐานการลงรายการสำหรับการสร้างและแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน
4. ข้อตกลงร่วมกันเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน
5. ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความเข้าใจสอดคล้องกันทั้งในระดับนโยบาย และการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องอาศัยความพยายาม อุดมการณ์ ความตั้งใจจริงและต้องมีความประนีประนอมของสมาชิก โดยมีผู้บริหารคอยแนะนำ ติดตามสอบถามอย่างสม่ำเสมอ
6. ความร่วมมือควรเริ่มจากจุดย่อย หรือความต้องการเร่งด่วนเป็นอันดับแรกและขยายตามขีดความสามารถหรือตามความพร้อมเพื่อให้เป็นไปตามแผนรวมต่อไป

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านหน้าที่ความรับผิดชอบทางการบริหารและหน้าที่บางประการของห้องสมุด ผู้เป็นสมาชิกต้องยอมรับข้อผูกพัน กฎเกณฑ์ และกระบวนการต่างๆ รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนั้นในความร่วมมือจึงต้องมีผู้บริหารซึ่งมีอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารงาน โดยสมาชิกต้องยอมรับความเป็นผู้นำและการตัดสินใจของผู้บริหาร

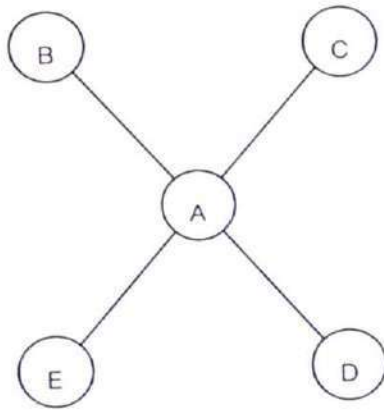
สรุปได้ว่า ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด หมายถึง ห้องสมุดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปทำความตกลงที่จะร่วมมือกันในการทำกิจกรรมใดๆ อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ หากมีการตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการและจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นจนถึงระดับภูมิภาค เราเรียกความร่วมมือในระดับนี้ว่า "ภาคีห้องสมุด" หากมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดสมาชิก เราเรียกความร่วมมือในระดับนี้ว่า "ช่างงานห้องสมุด" ปัจจุบันความร่วมมือระหว่างห้องสมุดส่วนใหญ่จัดอยู่ในระดับช่างงาน แต่อย่างไรก็ตามช่างงานห้องสมุดอาจไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเสมอไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดคือให้บริการที่เพิ่มขึ้น แต่เสียค่าใช้จ่ายเท่าเดิมหรือได้รับบริการเท่าเดิมแต่เสียค่าใช้จ่ายถูกลง

2.2 โครงสร้างของความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

การศึกษาโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุด เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของห้องสมุด เพราะจะทำให้ทราบว่าห้องสมุดแต่ละแห่งจะติดต่อกันอย่างไร การไหลเวียนของสารนิเทศจะมีลักษณะอย่างไร จะทำให้เห็นการแลกเปลี่ยนสารนิเทศซึ่งกันและกัน เหมาะสมกับสภาพห้องสมุดที่ร่วมมือกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกันได้

เคน (Ken ,1979:3 - 18) ได้แบ่งโครงสร้างข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศออกเป็นโครงสร้างพื้นฐาน 3 รูปแบบ คือ

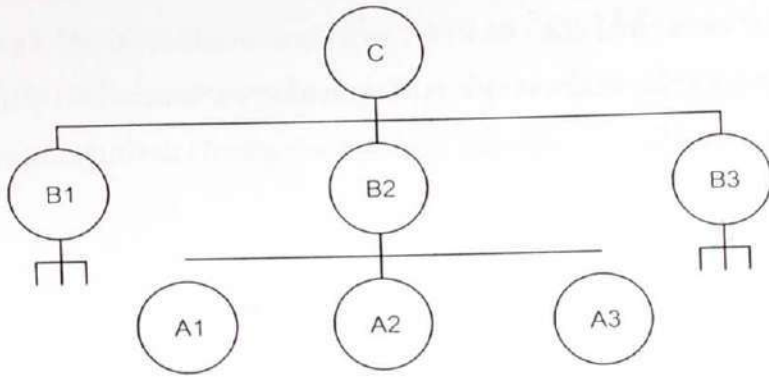
1. ข่ายงานรูปดาว (Star network) เป็นความร่วมมือที่มีห้องสมุดหนึ่งมีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางให้บริการแก่ห้องสมุดอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิก แสดงได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ข่ายงานรูปดาว (Star network)

ที่มา: เคน (Ken ,1979:3 - 18)

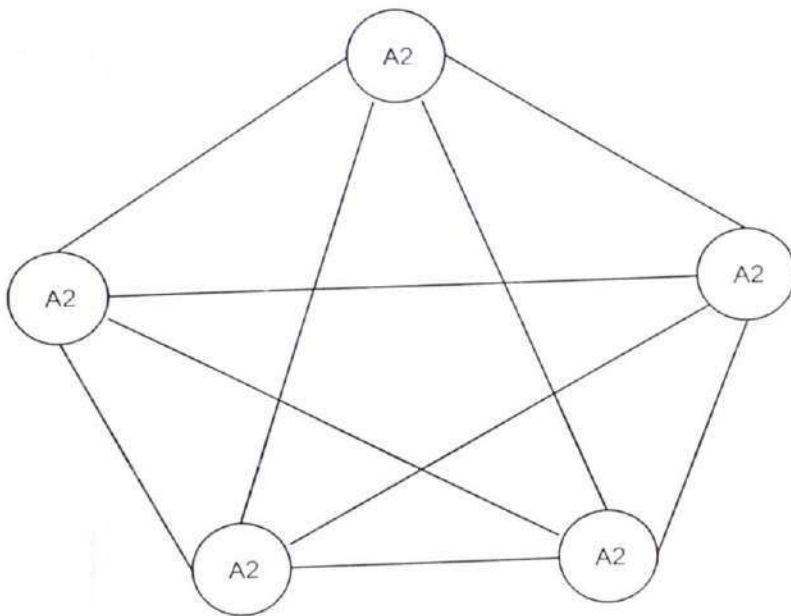
2. ข่ายงานแบบลดหลั่น (Hierarchical network) เป็นข่ายงานที่ห้องสมุดในระดับเดียวกันรวมกันรวมกลุ่มร่วมมือกัน เมื่อไม่สามารถให้บริการสารนิเทศในกลุ่มห้องสมุดระดับเดียวกันได้ แล้วจึงได้ขอความร่วมมือจากห้องสมุดที่มีความพร้อมมากกว่าในระดับที่สูงขึ้นไป

ภาพที่ 2 ข่ายงานแบบลดหลั่น (Hierarchical network)

ที่มา: เคน (Ken ,1979:3 - 18)

3. ข่ายงานแบบกระจาย (Distributed network) เป็นความร่วมมือที่ห้องสมุดในกลุ่มสมาชิกทุกแห่งมีความพร้อมเท่าเทียมกัน สามารถติดต่อเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนสารนิเทศกับห้องสมุดอื่นๆ ได้โดยตรง

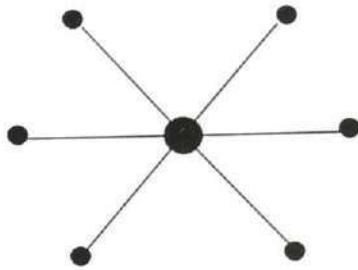

ภาพที่ 3 ข่ายงานแบบกระจาย (Distributed network)

ที่มา: เคน (Ken ,1979:3 - 18)

วิลเลียม และ ฟลินน์ (Williams and Flynn ,1979:49 - 83) ได้สำรวจข่ายงานในสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาถึงโครงสร้างของข่ายงานห้องสมุด พบว่าห้องสมุดมีโครงสร้าง 4 รูปแบบ ดังนี้

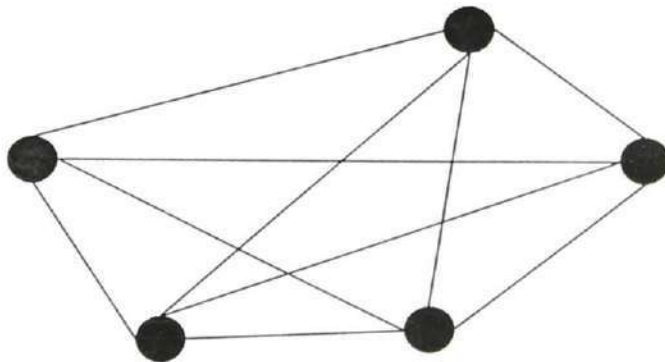
1. ข่ายงานแบบศูนย์รวม (Totally Centralized) มีโครงสร้างแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ข่ายงานแบบศูนย์รวม (Totally Centralized)

ที่มา: วิลเลียม และ ฟลินน์ (Williams and Flynn ,1979:49 - 83)

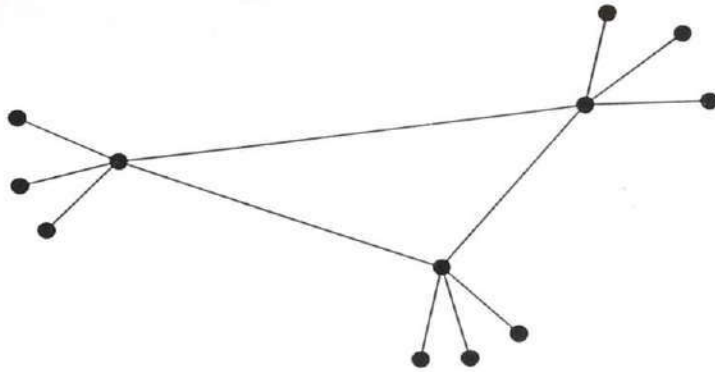
2. ข่ายงานแบบกระจาย (Totally Decentralized) มีโครงสร้างแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 ข่ายงานแบบกระจาย (Totally Decentralized)

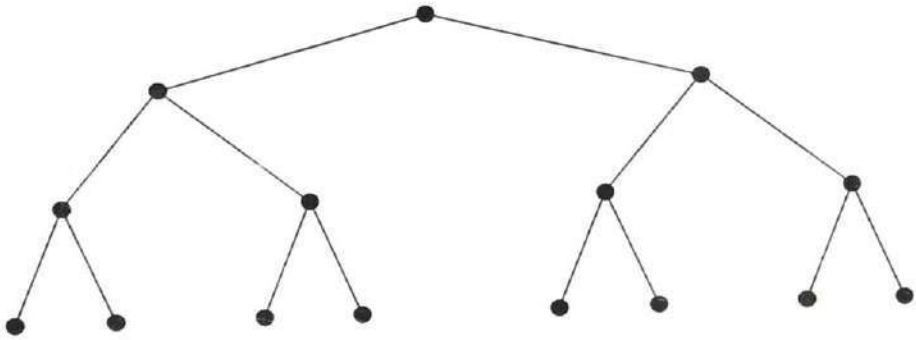
ที่มา: วิลเลียม และ ฟลินน์ (Williams and Flynn ,1979:49 - 83)

3. ข่ายงานแบบมีศูนย์รวมกระจายการติดต่อกัน (Distributed centralized) มีโครงสร้างแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 6 ข่ายงานแบบมีศูนย์กลางกระจายการติดต่อกัน (Distributed centralized)
ที่มา: วิลเลียม และ ฟลินน์ (Williams and Flynn ,1979:49 - 83)

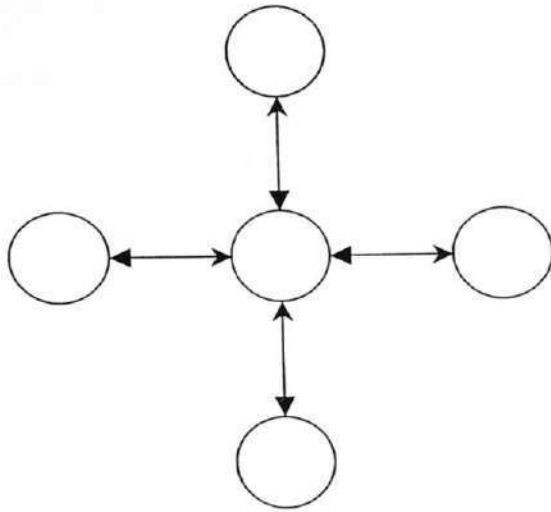
4. ข่ายงานแบบลดหลั่น (Hierarchical) มีโครงสร้างแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 7 ข่ายงานแบบลดหลั่น (Hierarchical)
ที่มา: วิลเลียม และ ฟลินน์ (Williams and Flynn ,1979:49 - 83)

สำหรับ เราส์ (Rouse ,1980:20 - 30) แบ่งโครงข่ายงานห้องสมุด โดยประยุกต์ข่ายงานคอมพิวเตอร์และข่ายงานโทรคมนาคม ซึ่งแบ่งได้ 4 รูปแบบ คือ

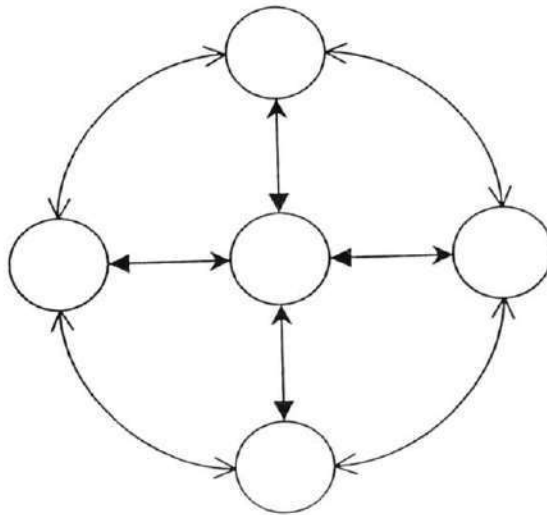
1. ข่ายงานรูปดาว (Star network) เป็นข่ายงานแบบศูนย์กลาง (Totally Centralized network) กิจกรรมและบริการขอข่ายรูปแบบนี้จะถูกควบคุมโดยหน่วยกลาง ซึ่งเป็นศูนย์กลางของห้องสมุดที่เป็นสมาชิก มีโครงสร้างแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 8 ข่ายงานรูปดาว (Star network)

ที่มา: เราส์ (Rouse ,1980:20 – 30)

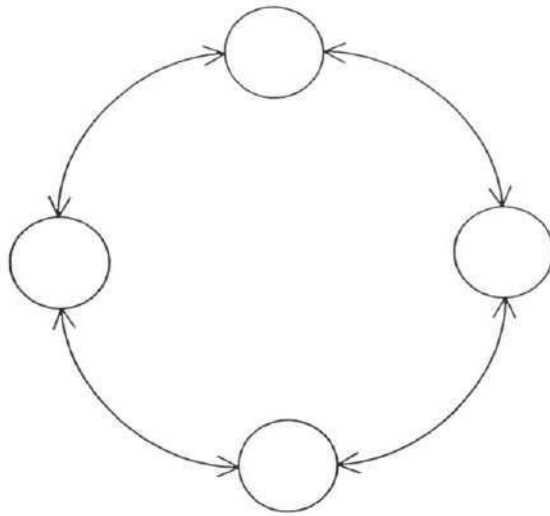
2. ข่ายงานแบบกระจาย (Distributed Network) เป็นข่ายงานกระจายการติดต่อ (Completely Decentralized Network) ซึ่งห้องแต่ละแห่ง (Node) สามารถติดต่อสื่อสารโดยตรงกับห้องสมุดแต่ละแห่ง มีโครงสร้างแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 9 ข่ายงานแบบกระจาย (Distributed Network)

ที่มา: เราส์ (Rouse ,1980:20 – 30)

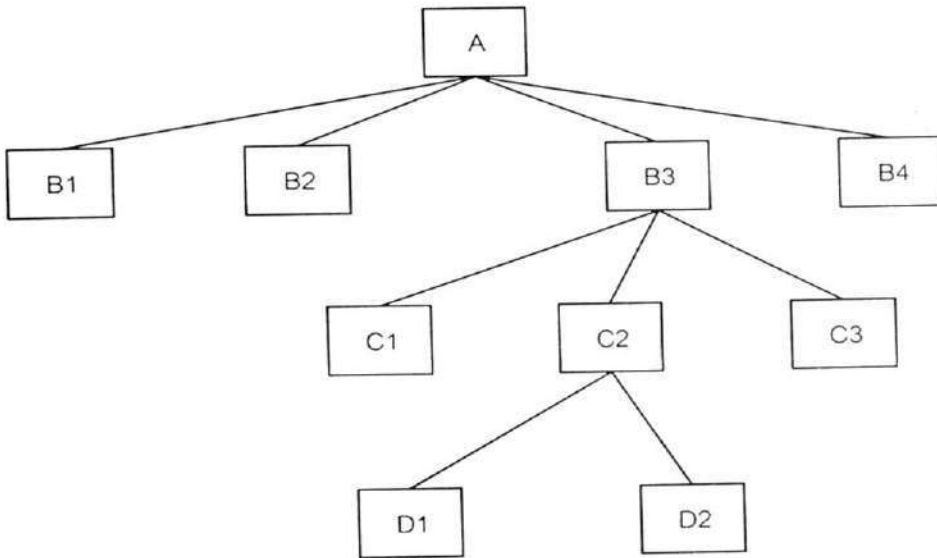
3. ข่ายงานรูปวงแหวน (Ring Network) เป็นข่ายงานที่มีลักษณะคล้ายกับข่ายงานแบบกระจาย คือ ไม่มีศูนย์กลาง แต่การสื่อสารจะถูกส่งผ่านไปยังอีกห้องสมุดหนึ่งได้ทางเดียวมีโครงสร้างดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 10 ข่ายงานรูปวงแหวน (Ring Network)

ที่มา: เราสี (Rouse ,1980:20 – 30)

4. ข่ายงานแบบลำดับชั้น (Hierarchical Network) เป็นข่ายงานที่มีการติดต่อระหว่างห้องสมุดในระดับเดียวกัน เช่น ห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัยเหมือนกัน ห้องที่อยู่ท้องถิ่นเดียวกัน หรือห้องสมุดโรงเรียนมัธยม เมื่อมีความต้องการสารสนเทศที่มากกว่าที่อยู่ จึงติดต่อกับห้องสมุดที่อยู่ในระดับเหนือกว่าขึ้นไป แสดงโครงสร้างได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 11 ข่ายงานแบบลดหลั่น (Hierarchical Network)

ที่มา: เราส์ (Rouse ,1980:20 - 30)

นอกจากนี้ เราส์ (Rouse ,1980:20 - 30) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า โครงสร้างของข่ายงานห้องสมุดนี้เป็นเพียงโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น ในทางปฏิบัติข่ายงานห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้รูปแบบโครงสร้างแบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียว เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ โครงสร้างข่ายงานห้องสมุดจึงเป็นรูปแบบผสมผสาน ซึ่งไม่จำกัดว่าจะใช้โครงสร้างรูปแบบใดผสมผสานกัน ดังนั้นจึงเกิดข่ายงานแบบใหม่ขึ้น คือ ข่ายงานผสมผสาน (Composite Network)

ข่ายงานแบบผสมผสาน เป็นข่ายงานห้องสมุดที่มีโครงสร้างผสมผสานระหว่างโครงสร้างข่ายงานรูปแบบใดแบบหนึ่งที่กล่าวมาข้างต้น ตั้งแต่ 2 แบบขึ้นไป ซึ่งตัวอย่างข่ายงานแบบผสมผสานที่จะกล่าวถึงในที่นี้ คือ

1. ข่ายงานแบบผสมผสาน ระหว่างข่ายงานรูปดาว (Star Network) และข่ายงานแบบกระจาย (Distributed Network) ซึ่งแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

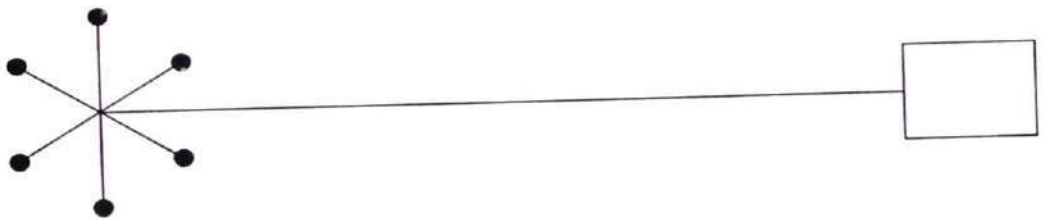
สำหรับโครงสร้างข่ายงานที่ปรากฏในหนังสือ Information Network Networking in Population Education ซึ่งจัดทำโดยองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งประชาชาติ ได้เสนอโครงสร้างไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ และแบ่งย่อยเป็นออกเป็น 7 ประเภทย่อย ยูเนสโก (Unesco ,1987:19 - 23)

1. โครงสร้างแบบมีศูนย์อำนาจการ (Directed)แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1.1 ข่ายงานแบบมีศูนย์กลาง(Centralized Network)เป็นข่ายงานที่สมาชิกหรือผู้ใช้ติดต่อเชื่อมโยงกันโดยผ่านศูนย์ประสานงานซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยกลางของการไหลเวียนของข่าวสาร มีโครงสร้างดังภาพต่อไปนี้

1.2 ข่ายงานแบบลดหลั่น (Hierarchical Network) เป็นข่ายงานที่สมาชิกหรือผู้เข้าร่วมกลุ่มในระดับเดียวกันก่อน และติดต่อขอใช้ทรัพยากรที่กลุ่มตนไม่มีจากกลุ่มอื่นที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป เป็นลำดับชั้น

1.3 ข่ายงานแบบมีศูนย์อำนาจการรวมอยู่กับศูนย์สารนิเทศเฉพาะทาง เป็นข่ายงานที่ศูนย์กลางจะติดต่อเชื่อมโยงกับศูนย์สารนิเทศเฉพาะทางเพื่อประโยชน์ของสมาชิกในข่ายงานในการใช้ทรัพยากรจากศูนย์สารนิเทศเฉพาะทางได้ด้วย มีโครงสร้างดังภาพต่อไปนี้

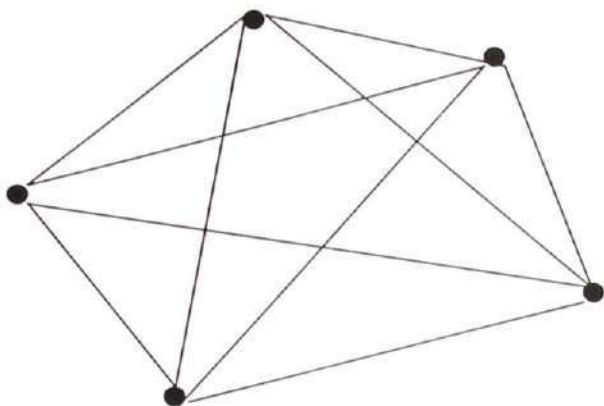

ภาพที่ 14 ข่ายงานแบบผสมผสาน

ที่มา: เราส์ (Rouse ,1980:20 - 30)

2. โครงสร้างแบบไม่มีศูนย์อำนาจการ (Non - Directed) แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

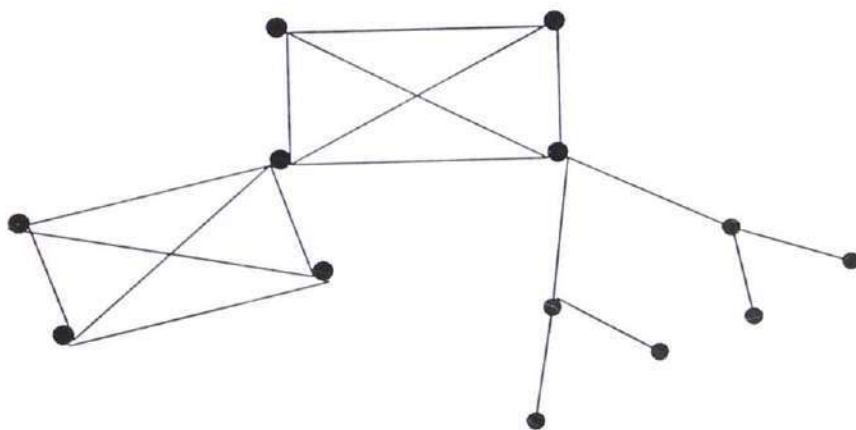
2.1 ข่ายงานแบบกระจายอำนาจ (Decentralized Network) สมาชิกแต่ละแห่งจะเชื่อมโยงกันโดยตรง โดยไม่มีสมาชิกใดทำหน้าที่ประสานงานในข่ายงานมีลักษณะเหมือนโครงสร้างแบบกระจาย (Distributed Network)

ภาพที่ 15 ข่ายงานแบบกระจายอำนาจ (Decentralized Network)

ที่มา: เจตญา มีลาภ(2539:18)

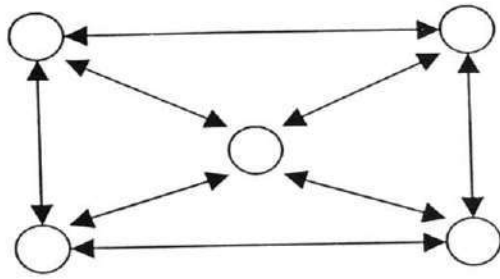
2.2 ข่ายงานแบบผสม (Mixed Mode Network) สมาชิกจะเชื่อมโยงกันเป็นกลุ่ม ๆ ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ โดยมีศูนย์กลางของแต่ละกลุ่ม ทำหน้าที่ติดต่อเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มอีกชั้นหนึ่ง

ภาพที่ 16 ข่ายงานแบบผสม (Mixed Mode Network)

ที่มา: เจตญา มีลาภ(2539:18)

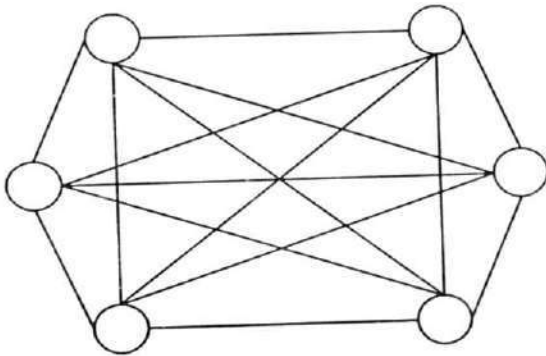
2. ข่ายงานแบบรวมโครงสร้างทั้งสองรูปแบบเข้าด้วยกัน กล่าวคือ มีลักษณะการดำเนินการ ทั้งแบบมีศูนย์กลางและไม่มีการมีศูนย์กลาง สมาชิกสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันได้โดยตรงและในขณะเดียวกันก็มีศูนย์ประสานงานทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อกันด้วยลักษณะโครงสร้างดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 17 ข่ายงานแบบผสมแบบมีศูนย์อำนาจการและไม่มีศูนย์อำนาจการ
ที่มา: เจตญา มีลาภ(2539:18)

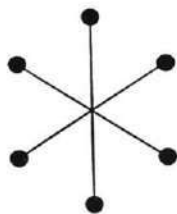
สำหรับ แอธเธอร์ตัน (Atherton ,1977:112) นอกจากจะได้อธิบายโครงสร้างข่ายงานพร้อมภาพประกอบไว้ในหนังสือ A Handbook for Information System and Service แล้วยังได้ให้รายละเอียดของโครงสร้างที่แสดงให้เห็นถึงเส้นทางการเชื่อมโยงหรือช่องทางการสื่อสารระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในข่ายงาน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการจัดตั้งข่ายงาน

แอธเธอร์ตัน (Atherton ,1977:112) ได้ยกตัวอย่างโครงสร้างข่ายงานสารสนเทศที่สำคัญ ๆ พร้อมอธิบายเส้นทางการติดต่อสื่อสารให้เห็นอย่างชัดเจน ดังนี้

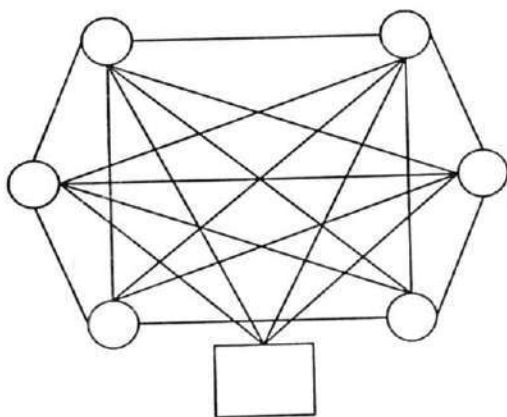
ภาพที่ 18 ข่ายงานแบบไม่มีศูนย์อำนาจการ (Non -Directed Network)
ที่มา: แอธเธอร์ตัน (Atherton ,1977:112)

แอธเธอร์ตัน (Atherton ,1977:112) เรียกรูปแบบข่ายงานลักษณะข้างต้นว่า ข่ายงานแบบไม่มีศูนย์อำนาจการ (Non -Directed Network) และกล่าวว่าข่ายงานลักษณะนี้จะปรากฏเส้นทางเชื่อมโยงถึง 15 เส้นทางด้วยกันเพื่อที่จะเชื่อมโยงหน่วยหรือศูนย์ (Node) เพียง 6 หน่วยเท่านั้น และถ้าจะเปรียบเทียบภาพต่อไปนี้ ซึ่งแอธเธอร์ตัน เรียกว่า ข่ายงานแบบมีศูนย์อำนาจการ (Directed Network) จะเห็นว่า มีหน่วยหรือศูนย์ 6 หน่วย ที่เชื่อมโยงระหว่างกันโดยผ่านศูนย์กลาง จะมีเส้นทางเชื่อมโยงกันเพียง 6 เส้นทางเท่านั้น

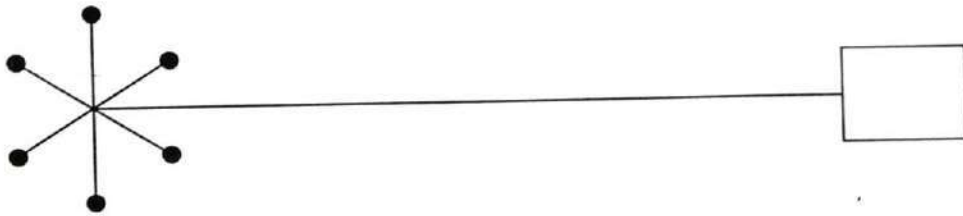
ภาพที่ 19 เส้นทางเชื่อมโยงหน่วยหรือศูนย์ (Node)
ที่มา: แอธเธอร์ตัน (Atherton ,1977:112)

จากลักษณะโครงสร้างทั้ง 2 รูปแบบข้างต้น แอธเธอร์ตันได้ยกตัวอย่างต่อไปว่า ถ้าข่ายงานแบบมีไม่มีศูนย์อำนาจการที่มีหน่วยหรือศูนย์อยู่ 6 หน่วย และต้องการที่จะติดต่อกับศูนย์สารนิเทศแห่งใดแห่งหนึ่ง จะเกิดช่องทางการเชื่อมโยงถึง 21 ช่องทางด้วยกัน ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 20 เส้นทางการเชื่อมโยงหน่วยหรือศูนย์ (Node) โดยมีศูนย์อำนาจการ
ที่มา: แอธเธอร์ตัน (Atherton ,1977:112)

แต่ถ้าหากข่ายงานแบบมีศูนย์อำนาจการ ที่มีหน่วยหรือศูนย์ 6 หน่วยเช่นกันไปติดต่อกับ
ศูนย์สารนิเทศแห่งใดแห่งหนึ่ง จะเกิดช่องทางการเชื่อมโยงกันเพียง 7 ช่องทางเท่านั้นดังภาพต่อไปนี้

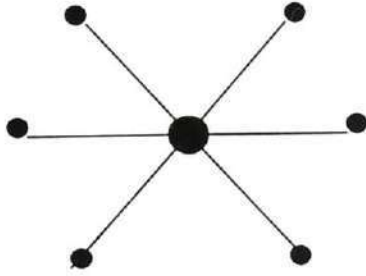

ภาพที่ 21 เส้นทางการเชื่อมโยงหน่วยหรือศูนย์ (Node) โดยมีศูนย์อำนาจการ
ที่มา: แอธเธอร์ตัน (Atherton ,1977:112)

นอกจากนี้ จากการคำนวณของ เดวิส (Davis ,1971:299 - 301) เกี่ยวกับเส้นทางการเชื่อมโยงของหน่วยที่เป็นสมาชิกในโครงสร้างข่ายงานแบบต่าง ๆ เป็นข้อสนับสนุนแนวคิดของ แอธเธอร์ตัน ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างที่ เดวิส ยกมาคือ ในโครงสร้างแบบกระจายหรือที่ เรียกว่า Totally Decentralized Network จะเกิดช่องทางการสื่อสารจำนวน $N(N-1)$ เมื่อ N หมายถึง จำนวนสมาชิกในข่ายงาน ดังนั้น หาก N เท่ากับ 50 จะเกิดช่องทางการสื่อสารเท่ากับ $50(50-1)$ ซึ่งเท่ากับ 1225 ช่องทางด้วยกัน ซึ่งให้ความเห็นว่าเป็นการใช้ช่องทางสื่อสารอย่างไม่มีประสิทธิภาพอย่างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับ การสื่อสารของข่ายงานรูปดาว หรือที่ เรียกว่า Totally Centralized Network แล้วประสิทธิภาพในการสื่อสารในโครงสร้างแบบดาวจะสูงกว่ามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสื่อสารโดยอาศัยระบบโทรคมนาคม และคอมพิวเตอร์

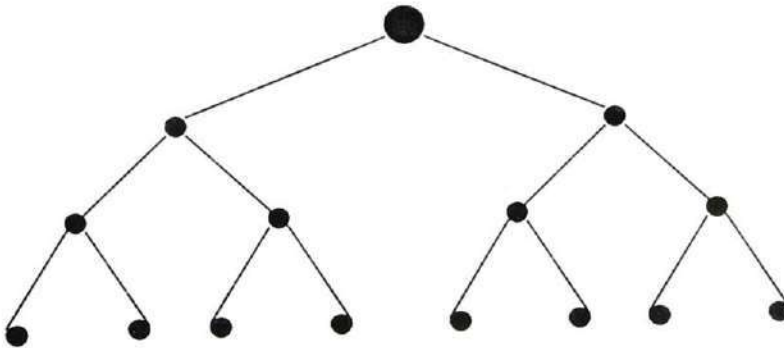
โครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุด เพื่อกำหนดการสื่อสารและการใช้ทรัพยากรสารนิเทศ จากการศึกษาพบว่ามีโครงสร้างใหญ่ ๆ ทั้งหมด 4 รูปแบบ (มาลินี ศรีพิสุทธิ ,2534:636 - 638) ดังนี้

1. โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว (Star Network Structure) เป็นความร่วมมือที่มีห้องสมุดหนึ่งเป็นศูนย์กลางที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรสารสนเทศและสมาชิกขอใช้ทรัพยากรสารสนเทศเหล่านั้นได้จากศูนย์กลาง

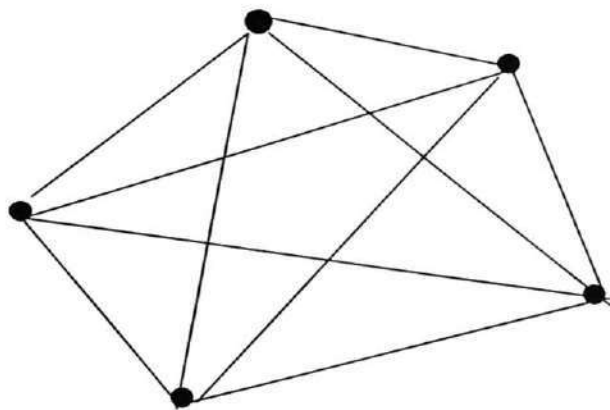
ภาพที่ 22 โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว (Star Network Structure)
ที่มา: มาลินี ศรีพิสุทธิ (2534:636 – 638)

2. โครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้น (Hierarchical Network Structure) เป็นความร่วมมือที่ห้องสมุดสมาชิกจะพยายามใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดในระดับเดียวกันก่อน รายการใดที่ไม่มีตามความต้องการ จะติดต่อขอใช้ห้องสมุดที่ใหญ่กว่าในลำดับเหนือขึ้นไป

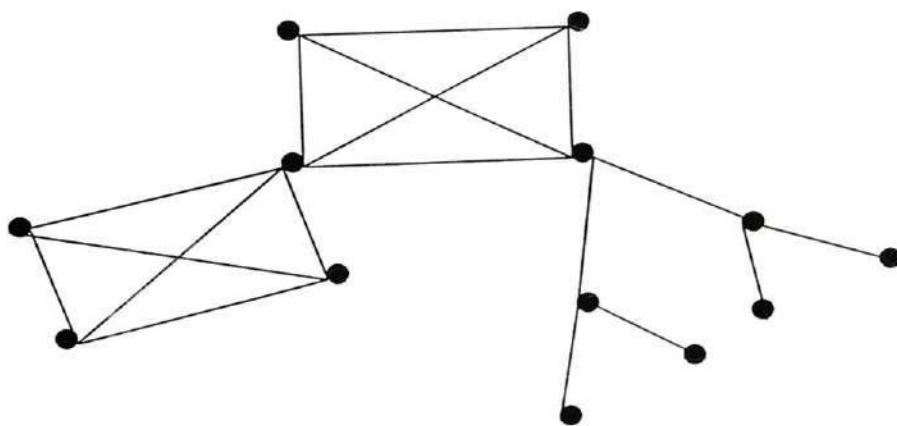
ภาพที่ 23 โครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้น (Hierarchical Network Structure)
ที่มา: มาลินี ศรีพิสุทธิ (2534:636 – 638)

3. โครงสร้างแบบกระจาย (Distributed / Decentralized Network Structure) เป็นเครือข่ายงานที่สมาชิกข่ายงานแต่ละแห่งสามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศของสมาชิกอื่นๆ ด้วยกันได้ สมาชิกทุกแห่งมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะใช้ทรัพยากรสารสนเทศโดยที่ห้องสมุดแต่ละแห่งจะต้องมีการพัฒนาสารสนเทศของตน

ภาพที่ 24 โครงสร้างแบบกระจาย (Distributed / Decentralized Network Structure)
ที่มา: มาลินี ศรีพิสุทธิ (2534:636 - 638)

4. โครงสร้างแบบผสม (Composite Network Structure) เป็นข่ายงานที่มีโครงสร้างผสมของรูปแบบที่ 1 2 3 คือ มีศูนย์รวมแห่งหนึ่งและสมาชิกอื่นๆ สามารถติดต่อใช้ทรัพยากรสารสนเทศจาก ศูนย์รวมและระหว่างสมาชิกได้เป็นรูปแบบที่นิยมมากในปัจจุบัน

ภาพที่ 25 โครงสร้างแบบผสม (Composite Network Structure)
ที่มา: มาลินี ศรีพิสุทธิ (2534:636 - 638)

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดของ เคน อเลน วิลเลียมและไฟน์น์ เราส์ เจทญา มีลาภ แอธเธอร์ตัน และมาลินี ศรีพิสุทธ์ สามารถสรุปข้อดีและข้อเสีย ของข่ายงานแต่ละประเภทได้ดังนี้

ประเภทของข่ายงาน	ข้อดี	ข้อเสีย
1. โครงสร้างแบบศูนย์กลางรวม (Star Network Structure)	สะดวกในการบริหารงาน เก็บประมวลผลอยู่ที่ศูนย์กลาง การทำงานไม่ซ้ำซ้อน	ให้บริการช้าเนื่องจากต้องทำผ่านศูนย์กลางเพียงแห่งเดียว และถ้าศูนย์กลางปิดทำการจะติดต่อสมาชิกไม่ได้
2. โครงสร้างแบบลดหลั่น (Hierarchical Network Structure)	สมาชิกสามารถติดต่อกันเองเป็นระดับๆ	สมาชิกในระดับสูงไม่สามารถติดต่อกับสมาชิกระดับต่ำกว่าโดยตรงได้
3. โครงสร้างแบบกระจาย (Distributed / Decentralized Network Structure)	สมาชิกมีสิทธิที่จะสื่อสารกับสมาชิกอื่นๆ ได้อย่างอิสระ	ยากในการประเมินผลการทำงานและการบริหาร เนื่องจากการกระจายตัวกันของสมาชิก
4. โครงสร้างแบบผสม (Composite Network Structure)	สามารถติดต่อกับสมาชิกระดับเดียวกันได้เองและติดต่อกับสมาชิกที่อยู่ในระดับสูงกว่าได้	ถ้าศูนย์ปิดทำการจะติดต่อระหว่างศูนย์ไม่ได้

2.3 ประเภทของความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

แอน วูดเวิร์ธ (Woodsworth ,1991:25 – 26) ได้แบ่งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดตามประเภทของห้องสมุด คือ

1. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดประเภทเดียวกัน ซึ่งมีทรัพยากรห้องสมุด กลุ่มผู้ใช้ระบบการทำงาน และประสบปัญหาในการทำงานใกล้เคียงกัน

2. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมากกว่า 1 ประเภทขึ้นไป

นอกจากนี้ แอน วูดเวิร์ธ ยังได้แบ่งความร่วมมือออกตามสภาพทางภูมิศาสตร์ ซึ่งใช้เขตแดนเป็นตัวกำหนดตั้งแต่ระดับรัฐ ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ข่ายงานซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์นี้จะเป็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดประเภทเดียวกัน หรือความร่วมมือระหว่างห้องสมุดต่าง

ประเภทก็ได้ การที่นิยมแบ่งความร่วมมือตามสภาพทางภูมิศาสตร์นั้น เนื่องจากการขนส่งสารนิเทศทำได้อย่างรวดเร็วและค่าใช้จ่ายด้านโทรคมนาคมไม่แพง

นางลักษณะ ไม่น่ายาก (2526:60 - 70) ได้แบ่งประเภทของข่ายงานห้องสมุดหรือข่ายงานสารนิเทศไว้หลายลักษณะ ดังนี้ คือ

1. แบ่งตามประเภทของห้องสมุด เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉพาะอาจจะเป็นข่ายงานห้องสมุดประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือข่ายงานห้องสมุดหลายประเภท
 2. แบ่งตามสาขาวิชา เช่น สาขาแพทยศาสตร์ เคมี สังคมศาสตร์ เป็นต้น
 3. แบ่งตามประเภทของวัสดุ เช่น หนังสือ วารสาร เป็นต้น
 4. แบ่งตามกิจกรรม เช่น การจัดหา การทำรายการ การยืมระหว่างห้องสมุด
- จะเห็นได้ว่าความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดประเภทของความร่วมมือ

แนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในอนาคตนั้น จากงานวิจัยของซู โอนีล เมดินา (Medina ,1984:6 - A) พบว่า ในคริสต์ศักราช 2000 ห้องสมุดในสหรัฐอเมริกาจะร่วมกันดำเนินงานเป็นข่ายงานประเภท Multi-type Networking ซึ่งมีนโยบายในการให้บริการแก่ประชาชนร่วมกัน โดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบ็ตตี เจ.ตุรอก (Turock ,1986:117 - 154) ที่พบว่า ห้องสมุด 4 ประเภท ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะจะร่วมกันเป็นข่ายงานประเภท Multi-type Networking

แนวคิดของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะห้องสมุดเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงทุกหน่วยงานที่ให้บริการสารนิเทศในทุกระดับ อัลเลน แม็คโดเกล (MacDougal ,1991:9 - 10) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่สำคัญของความร่วมมือนั้นมี 3 ประการ คือ

1. การแลกเปลี่ยนทั้งทรัพยากรสารนิเทศสำหรับผู้ใช้และผู้ทำงาน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ทำงานด้วยกัน ซึ่งเป็นผลสำคัญของการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น
 2. การทำงานร่วมกัน เช่น การร่วมมือกันพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ การฝึกงาน การวิจัยด้านความร่วมมือ ความร่วมมือในการผลิตผลงานในรูปสิ่งพิมพ์ออกเผยแพร่
 3. การจัดการด้านการตลาด ซึ่งเป็นผลที่ได้จากความร่วมมือและกิจกรรมที่ทำร่วมกัน
- ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ BLCMP (British Library Document Supply Center and Regional Library System)

สรุปได้ว่า ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดคือ การแลกเปลี่ยนทรัพยากร การทำงานร่วมกัน ห้องสมุดจะร่วมมือกันได้อย่างดีต้องอาศัยความร่วมมือจากห้องสมุดในประเภทเดียวกันซึ่งมีทรัพยากรห้องสมุด กลุ่มผู้ใช้ระบบการทำงานใกล้เคียงกัน

3. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

3.1 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในต่างประเทศ

ความร่วมมือระหว่างวิชาชีพบรรณารักษะในต่างประเทศเริ่มขึ้นกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรนานาชาติทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์นั้น อาทิ จำนวนของสิ่งพิมพ์และสื่อความรู้หลากหลายรูปแบบเพิ่มขึ้นซึ่งทำให้ห้องสมุดตระหนักว่าไม่มีห้องสมุดใดที่รวบรวมสิ่งพิมพ์ทุกสาขาวิชาได้ครบถ้วน และตระหนักว่าประสิทธิภาพในการเข้าถึงความรู้และสารนิเทศเป็นเป้าหมายของสากลอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้าของระบบห้องสมุดและสารนิเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าของระบบการสื่อสารและการคมนาคมขนส่ง ตลอดจนความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นต้น(จารุวรรณสินธุโสภณ ,2530:21 – 22)

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในต่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาห้องสมุดในประเทศไทย ได้แก่ องค์กรศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ยูเนสโกก่อตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2488 ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาห้องสมุดเนื่องจากเป้าหมายหลักประการหนึ่งของ ยูเนสโก คือ การส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในระดับนานาชาติเพื่อให้ประชาชนทุกชาติทุกภาษา ได้มีโอกาสเข้าถึงวัสดุและสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายนี้ ยูเนสโกจึงต้องทำหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาห้องสมุดและศูนย์เอกสารเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเข้าถึงความรู้และสารนิเทศ

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ยูเนสโกต้องการความร่วมมือและความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนและผู้เชี่ยวชาญเพื่อวางนโยบายและโครงการในด้านห้องสมุด ยูเนสโกจึงร่วมกับสหพันธรัฐนานาชาติว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุดสหพันธ์ว่าด้วยการเอกสารนานาชาติ องค์กรมาตรฐานสากล จัดตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติด้านเอกสาร ห้องสมุดและการจดหมายเหตุ

กิจกรรมที่ ยูเนสโกได้ทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาห้องสมุด แบ่งออกได้ดังนี้

1. การให้ทุนอบรมในการจัดการประชุมและสัมมนา
2. การให้ทุนในด้านวิชาบรรณารักษศาสตร์ การฝึกงานและทัศนศึกษาห้องสมุด รวมทั้ง

ส่งผู้เชี่ยวชาญไปใช้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

3. การให้หนังสือและอุปกรณ์ห้องสมุดแก่ประเทศสมาชิก เช่น การจัดตั้งศูนย์เอกสารทางวิทยาศาสตร์
4. การจัดพิมพ์คู่มือต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารและจัดการห้องสมุด
5. การประสานงานกับองค์กรในระดับชาติและนานาชาติในสาขาบรรณารักษศาสตร์รวมทั้งการให้เงินสนับสนุนแก่ FID และ IFLA
6. การพัฒนาด้านมาตรฐานในการควบคุมบรรณานุกรมให้เป็นแบบแผนเดียวกัน โดยเฉพาะด้านบรรณานุกรมแห่งชาติให้สอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศอื่นๆ และสามารถเชื่อมโยงกันได้ภายหลัง

โครงการที่สำคัญของยูเนสโกโครงการหนึ่ง ได้แก่ โครงการสารนิเทศในประเทศต่าง ๆ ซึ่งได้ดำเนินการรวบรวมสารนิเทศในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ได้ประโยชน์มากที่สุด ยูเนสโกได้พยายามพัฒนาวิชาชีพในด้านบรรณารักษศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ และการจดหมายเหตุ โดยพยายามประสานการศึกษาทั้งสามวิชาเข้าเป็นหลักสูตรเดียวกัน เนื่องจากเล็งเห็นว่าปัญหาหลักของประเทศกำลังพัฒนา คือ มีทรัพยากรที่จำกัด จึงพยายามให้มีการใช้ทรัพยากรดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(จารุวรรณ สินธุโสภณ ,2530:21 - 22)

เอ. นีเลเมคฮาน และ ยู.จี. พิคาช (Neelamehan and Picache ,1982:105 - 109) กล่าวว่าได้ตั้งโครงการระบบสารนิเทศวิทยาศาสตร์สากล ซึ่งมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อปรับปรุงบริการให้มีประสิทธิภาพ สร้างบุคลากรให้มีความพร้อมในการประสานงาน จัดระบบในด้านการประสานงานเรื่องวารสาร เน้นว่า รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้านการเงิน และออกกฎหมายรับรองเพื่อการพัฒนาสารนิเทศประสบความสำเร็จซึ่งในภูมิภาคเอเชีย นั้น ยูเนสโกได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยการให้ทุนการศึกษา จัดทัศนศึกษาดูงานแก่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่สำคัญคือ จัดหาและฝึกอบรมส่งผู้เชี่ยวชาญมาดูแลการใช้โปรแกรม CDS/ISIS รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ระบบสารนิเทศวิทยาศาสตร์สากลนี้ช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาได้รับความช่วยเหลือด้านเทคนิคการรวบรวมข่าวสาร การฝึกอบรมบุคลากร การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ การจัดระบบเชื่อมโยงสารนิเทศซึ่งกันและกัน การลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ซึ่งระบบดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยโครงการสารนิเทศแห่งชาติ ประเทศไทยได้เข้าร่วมจัดสร้างระบบดังกล่าวด้วยโดยใช้ชื่อว่า ระบบสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาติ ได้รับเงินสนับสนุนจากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และยูเนสโกได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษาในการร่างโครงการ (อุทัย ทุดิยะโพธิ์ ,2531:28 - 33) อย่างไรก็ตามการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้เป็นเรื่องยาก แต่ผลจากความพยายามได้

ทำให้เกิดการส่งเสริมความร่วมมือในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ยูเนสโกและองค์กรระหว่างประเทศด้านบรรณารักษศาสตร์ได้ร่วมกันประสานความพยายามในเรื่องนี้ โดยการให้คำปรึกษาและความคิดเห็นในด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ซึ่งมีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพบรรณารักษ์ กิจกรรมที่ยูเนสโกได้ทำในระดับนานาชาตินี้ให้ประโยชน์กับบรรณารักษ์และสถาบันที่บรรณารักษ์สังกัด

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศสหรัฐอเมริกา

ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยรัฐอลาบามา จัดตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1984 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกัน สมาชิกของข่ายงานนี้ประกอบด้วยกลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัยอลาบามา ระดับบัณฑิตศึกษา มาบริหารงานในข่ายงานนี้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนที่ให้การสนับสนุนสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐอลาบามา 19 แห่ง และสถาบันวิจัยในมหาวิทยาลัยรัฐอลาบามา อีก 6 แห่ง เป็นสมาชิกในข่ายงานนี้

ในปี ค.ศ. 1985 คณะกรรมการได้ตกลงวางแผนปฏิบัติงานในข่ายงานการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างห้องสมุดในกลุ่มสมาชิกเพื่อให้บรรณารักษ์ได้ใช้เป็นกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

สิ่งที่คณะกรรมการได้คำนึงถึงในการกำหนดกฎเกณฑ์การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด คือ ห้องสมุดแต่ละแห่งมีทรัพยากรห้องสมุดในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ของทรัพยากรห้องสมุดในแต่ละสาขาวิชา อีกทั้งยังไม่สามารถจัดหาทรัพยากรห้องสมุดที่ครอบคลุมเนื้อหาในรัฐของตนได้ครบถ้วน ตลอดจนความต้องการของผู้ใช้ในระดับบัณฑิตศึกษาที่อยู่ในระดับสูง เพื่อให้การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดเป็นไปอย่างมีเอกภาพ และได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดทุกสาขาวิชา

นอกจากนี้กฎเกณฑ์การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดยังต้องคำนึงถึงการสนับสนุนหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาและสนับสนุนการวิจัยอีกด้วย

จากการวางแผนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ การปฏิบัติงานในข่ายงานจึงเริ่มต้นขึ้นโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดรับผิดชอบในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดในเรื่องหรือสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งในระยะเวลาเริ่มต้นระหว่างปี ค.ศ. 1985 - 1986 ที่ประชุมได้ตกลงกันพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดร่วมกันใน 3 สาขาวิชา คือ การบริหารงานรัฐกิจ วรรณคดีสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 18 และชีวการแพทย์ เมื่อประสบผลสำเร็จแล้วจะได้ขยายสาขาวิชาออกไปให้ครอบคลุมสาขาวิชาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่เป็นสมาชิกในข่ายงาน

ข่ายงานนี้ประสบความสำเร็จอย่างมากในงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด เพราะได้มีการวางแผนเป็นอย่างดี และได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ (Medina, 1992:7-18)

กลุ่มภาคีห้องสมุดไอคแลนด์ เป็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเพื่อการวิจัยในเมืองพิตสเบิร์ก รัฐเพนซิลวาเนียโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงบริการห้องสมุดให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลในแหล่งอื่นๆ ภายในท้องถิ่นได้ (Ford, 1991:67-69)

พัฒนาการของกลุ่มภาคีห้องสมุดไอคแลนด์ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1. ความเป็นมา ปี ค.ศ.1986 เริ่มมีการปรึกษากันระหว่างผู้อำนวยการห้องสมุดแต่ละแห่ง เรื่องการร่วมมือที่จะใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ปี ค.ศ.1987 ได้เริ่มก่อตั้งกลุ่มภาคีห้องสมุดไอคแลนด์ขึ้น มีการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาประเด็นต่างๆ โดยกำหนดเป็นกลุ่มกลุ่มงานหลายกลุ่มมุ่งประเด็นไปที่การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ร่วมกัน

ระยะที่ 2. พัฒนาการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้บริหารจากผู้อำนวยการและผู้อำนวยการสถานงาน เพื่อจุดมุ่งหมายการใช้ระบบอัตโนมัติร่วมกัน ลักษณะของความร่วมมืออยู่ในลักษณะเตรียมการค้นหาข้อมูล และการใช้ข้อมูลร่วมกัน โดยใช้รายการด้านจากห้องสมุดสมาชิก และนำเครื่องโทรสารมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการส่งข้อมูล

ระยะที่ 3. การวางแผนและเป้าหมายระยะยาว ในปี ค.ศ.1989 ได้จัดทำแผน 5 ปี โดยรับผิดชอบการวางแผน คือ คณะกรรมการผู้บริหาร ห้องสมุดสมาชิกได้เสนอข้อตกลงร่วมกันที่จะร่วมมือในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาทรัพยากรและการใช้แหล่งข้อมูลร่วมกัน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการประจำในการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด พัฒนารูปแบบและนโยบายในการพัฒนาทรัพยากร จัดการประชุมความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากร หาวิธีในการจัดส่งเอกสารที่เหมาะสม มีการยืมระหว่างห้องสมุด โดยไม่คิดค่าบริการ

2. การจัดเก็บและสงวนรักษาสภาพสารนิเทศ เพื่อยืดอายุการใช้งานของทรัพยากรสารนิเทศ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการและกลุ่มทำงาน เตรียมพร้อมรับกับภัยธรรมชาติหรืออุบัติเหตุที่มีผลกระทบต่อห้องสมุด ฝึกอบรมบุคลากรให้เตรียมรับกับเหตุการณ์นี้โดยใช้สถานการณ์จำลองตลอดจนจัดทำสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการสงวนรักษาสภาพสารนิเทศและการบูรณะ

3. การพัฒนาบุคลากร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มทักษะและความชำนาญแก่บุคลากรห้องสมุดที่เป็นสมาชิกในข่ายงาน

4. การจัดทำระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อนำระบบคอมพิวเตอร์มาปรับปรุงให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค นอกจากนี้ยังทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างห้องสมุดได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำงานด้านคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะสามารถประสานงานหรือพิจารณาเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดได้

นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงห้องสมุดแต่ละแห่งเป็นระบบเครือข่ายทำให้ผู้ใช้บริการสามารถค้นข้อมูลได้ด้วยระบบออนไลน์

5. สื่อสาร มีการกำหนดวิธีการในการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดสมาชิกเพื่อให้เกิดการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจและกรรมการประจำในการประสานงานระหว่างห้องสมุดสมาชิก ผลิตจจดหมายข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมการร่วมมือระหว่างห้องสมุดสมาชิกเผยแพร่แก่บุคลากร และส่งเสริมให้มีการประชุมระหว่างผู้ทำงานในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

6. การจัดหาเงินทุนระยะยาวเพื่อให้งานในขายงานดำเนินไปอย่างต่อเนื่องกรรมการบริหารกลุ่มผู้อำนวยการห้องสมุดจึงมีหน้าที่ในการจัดหาเงินทุนมาสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันการศึกษาครอบคลุมตั้งแต่มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยสาขาวิชาเฉพาะขนาดเล็ก ซึ่งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันการศึกษา บรรณารักษ์ห้องสมุดได้รวมตัวกัน และแบ่งกลุ่มห้องสมุดออกเป็น 3 กลุ่ม (Jetcher, 1991:158-173) ดังนี้

1. กลุ่มห้องสมุดที่มีสมาชิกเป็นห้องสมุดหลายระดับ (The Standing Conference of National and University Libraries – SCONUL) ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติสกอตแลนด์ และเวลส์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยในสหราชอาณาจักร และไอร์แลนด์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ เช่น มหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ และเอดินเบอรัทตลอดจนวิทยาลัยต่างๆ ในกรุงลอนดอน SCONUL แบ่งหน่วยงานย่อยหลายหน่วย เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา ที่มีกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น คณะกรรมการกลุ่มอาคารสถานที่ คณะกรรมการรวบรวมงานวิจัย คณะกรรมการวางนโยบายระบบอัตโนมัติ การบริการสารนิเทศ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอเมริกันศึกษา การแพทย์ เป็นต้น คณะกรรมการนี้จะมีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในสภาวะตามวาระ เพื่อรับทราบความก้าวหน้าและปรับปรุงข้อบกพร่อง

2. กลุ่มภาคีห้องสมุดเพื่อการวิจัย (The Consortium of University Research - CURL) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1982 สมาชิกของ CURL คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีผลงานวิจัย เช่น มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ มหาวิทยาลัยเอดินเบอรัท กลาสโกว ลีดส์ ลอนดอน แมนเชสเตอร์ และอีออกฟอร์ด โครงการหลักของ CURL คือ การจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง

3. The Council of Polytechnic Librarians - COPOL จัดตั้งเมื่อปี ค.ศ.1970 จากการรวมตัวของห้องสมุดวิทยาลัยท้องถิ่นสมาชิกของ COPOL คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเวลส์ อังกฤษ และสกอตแลนด์ ซึ่งกลุ่มความร่วมมือนี้จะมีขนาดเล็กกว่า SCOUNL และ CURL

กิจกรรมความร่วมมือในกลุ่มห้องสมุดสถาบันการศึกษา ประเทศอังกฤษทั้ง 3 กลุ่ม ที่ได้ร่วมมือกันปฏิบัติในแต่ละกลุ่ม ได้แก่

1. กิจกรรมความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด
2. กิจกรรมความร่วมมือในการยืมระหว่างห้องสมุด
3. กิจกรรมความร่วมมือในการควบคุมบรรณานุกรม
4. กิจกรรมความร่วมมือในการขยายทรัพยากรห้องสมุดให้กว้างขวางขึ้น
5. กิจกรรมความร่วมมือในการพัฒนานุเคราะห์
6. กิจกรรมความร่วมมือในการบริหารงานห้องสมุด
7. กิจกรรมความร่วมมือในกับสถานประกอบการอุตสาหกรรมและร้านค้า
8. กิจกรรมความร่วมมือในการใช้ระบบอัตโนมัติในห้องสมุด

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

นอกจากความร่วมมือระหว่างสมาคมวิชาชีพแล้ว ยังมีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกกว่า 10 ความร่วมมือ องค์กรที่ก่อให้เกิดความร่วมมือที่สำคัญได้แก่ หน่วยงานในสังกัดองค์การสหประชาชาติ เช่น UNESCO FAO WHO เป็นต้น ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดส่วนใหญ่มีโครงสร้างแบบผสม คือ สมาชิกสามารถติดต่อกันเองได้โดยไม่ผ่านศูนย์กลางและสามารถติดต่อผ่านสมาชิกในระดับที่สูงกว่าได้โดยผ่านศูนย์กลาง

ประเภทของความร่วมมือนั้น พบว่าเป็นความร่วมมือเฉพาะสาขาวิชามากที่สุด โดยเฉพาะด้านเกษตรศาสตร์และแพทยศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นความร่วมมือที่ทำกิจกรรมเฉพาะเรื่อง เช่น แลกเปลี่ยนและให้บริการสิ่งพิมพ์

กิจกรรมที่ร่วมกันจัดทำมากที่สุด ได้แก่

1. การจัดเก็บ รวบรวม และเผยแพร่บรรณานุกรมทั้งในรูปสิ่งพิมพ์ ฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และวัสดุย่อยส่วน
2. การให้บริการสิ่งพิมพ์ ด้วยการถ่ายเอกสาร บันทึกในวัสดุย่อยส่วน โทรสาร
3. การจัดทำมานุกรมแหล่งข้อมูล
4. การบริการคัดเลือกข่าวสารทันสมัยออกเผยแพร่
5. การพัฒนานุเคราะห์ด้วยการจัดการอบรม สัมมนา และการทัศนศึกษาดูงานยังต่างประเทศ

6. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรม ด้วยการจัดพิมพ์จดหมายข่าวและวารสารออก

เผยแพร่

ปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่

1. ขาดเงินทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดควหาเงินสนับสนุน

จากหน่วยงานในภูมิภาคให้มากกว่าเดิม

2. ความขัดแย้งทางการเมืองและสังคมระหว่างประเทศมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จตัวอย่างที่เห็นได้ชัด ได้แก่ ความพยายามในการจัดตั้งข่ายงานบรรณานุกรมภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย (Bibliographic Networking in the Arabian Gulf Region-GULFNET) ในระยะแรกของการก่อตั้งประเทศซาอุดีอาระเบียทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง สมาชิกของข่ายงาน ได้แก่ ประเทศโอมานและประเทศคูเวต แต่หลังจากวิกฤติการณ์อ่าวเปอร์เซียระหว่าง พ.ศ. 2533 -2534 ส่งผลทำให้ข่ายงานดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จ

3. การไหลเวียนของสารนิเทศข้ามพรมแดน ซึ่งมีผลด้านกฎหมายและการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการมองว่า สารนิเทศเป็นสิ่งมีค่าทางเศรษฐกิจ (Naylor ,1991:168 -172)

4. ความสนใจจากผู้ใช้น้อย อาทิ ASTINFO มีผู้ขอรับบริการระหว่าง พ.ศ.2532 - 2534 เพียง 644 ราย ซึ่งในจำนวนทั้งหมดนี้ เป็นผู้ขอรับและแหล่งที่ให้บริการในประเทศออสเตรเลียถึง 73 % (Wijasuriya ,1995:56)

ปัจจัยที่สำคัญต่อความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในระดับนานาชาติในอนาคตนั้น ได้แก่บทบาทของเทคโนโลยีสารนิเทศ อาทิ ซีดี - รอม ซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกันในการทำงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในอนาคต ถึงแม้ประเทศกำลังพัฒนาจะได้นำเทคโนโลยีสารนิเทศมาช่วยในด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดแล้วก็ตาม แต่ยังคงต้องได้รับการอบรมให้ความรู้ด้านเทคนิคเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ อย่างไรก็ตามความร่วมมือระหว่างห้องสมุดยังคงต้องมีต่อไปแน่นอน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในระดับนานาชาติ ที่ว่าเพื่อปรับปรุงบริการให้แก่ผู้ใช้ เพื่อให้มีแหล่งทรัพยากรในการให้บริการสูงสุด และเพื่อป้องกันการอยู่อย่างโดดเดี่ยวของห้องสมุด (Keenan ,1991:38-39) ในส่วนประเทศไทยนั้น ห้องสมุดที่เป็นตัวแทนของข่ายงานระดับภูมิภาคมากที่สุดได้แก่ กองหอสมุดแห่งชาติ สาขาเกษตรได้แก่ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสาขาแพทยศาสตร์ ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ของทั้งแห่งในระบบสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกข่ายงานซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาห้องสมุดในประเทศไทยได้แก่

1. ได้พัฒนาทรัพยากรห้องสมุด ผู้ใช้ได้มีโอกาสรู้จักและใช้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกับห้องสมุดสมาชิกข้างงานในประเทศอื่น ๆ ทั้งจากการสืบค้นข้อมูลด้วยระบบออนไลน์ การจัดทำและแลกเปลี่ยนบรรณานุกรม นามานุกรม รวมทั้งการบริจาคและแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ระหว่างสมาชิก

2. บุคลากรของห้องสมุดได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นและถ่ายทอดทักษะความรู้ที่ได้รับต่อไปยังผู้ร่วมงานที่เกี่ยวข้อง

3. ห้องสมุดที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของข้างงานในระดับชาติได้พัฒนาสารนิเทศอย่างเป็นระบบจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างองค์กร สถาบันต่างๆ ในสาขานั้น ๆ อันก่อให้เกิดความร่วมมือที่จะนำวิชาการใหม่ ๆ และเทคโนโลยีทันสมัยมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

4. ได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือในการทำงาน อาทิ คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายภาพเอกสาร เช่น UNESCO ได้จัดหาไมโครคอมพิวเตอร์ให้แก่ สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นตัวแทน ASTIMFO ในประเทศไทย เช่นเดียวกับสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับ คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายทำไมโครฟิล์มพร้อมเครื่องอ่านในฐานะที่เป็นตัวแทน AGRIS ในประเทศไทย

5. ได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินในการจัดการประชุม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

6. สิ่งพิมพ์ที่ข้างงานได้จัดพิมพ์เผยแพร่ นั้น ช่วยให้ผู้ใช้และห้องสมุดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตัวแทนของข้างงานมีโอกาสได้รับความรู้ข่าวสาร ความก้าวหน้าทางวิชาการต่าง ๆ และขอรับบริการจากตัวแทนของข้างงานในประเทศได้

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of Southeast Asian Librarians- CONSAL)

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นเริ่มอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ.2500 จากการสัมมนาแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ความพยายามในการจัดตั้งองค์กรในครั้งนั้นประสบความสำเร็จเนื่องจากขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและขาดความพร้อมของห้องสมุดในหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย ต่อ พ.ศ. 2509 สมาคมห้องสมุดแห่งฮ่องกงได้เสนอเค้าโครงในการจัดตั้งสมาพันธ์สมาคมห้องสมุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ไม่ประสบความสำเร็จเช่นกัน

สมาคมห้องสมุดมาเลเซียและสมาคมห้องสมุดสิงคโปร์จึงได้เสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรที่เหมาะสมและยึดหยุ่นในรูปแบบของสภานานาชาติของชาวตะวันออก (International Congress of Orientalists) ซึ่งได้จัดการประชุมครั้งที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์เมื่อ พ.ศ.2513 โดยมีหลักการว่าเป็นความร่วมมือในระดับภูมิภาค ประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกในขณะนั้น ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย

มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนามใต้ และไทย โดยใช้ชื่อว่า CONSAL โดยมีข้อตกลงร่วมกันที่จะจัดการประชุมทุก 3 ปี เป็นอย่างน้อย มี วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. จัดตั้งทำนุบำรุงและสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุด บรรณารักษ์โรงเรียน บรรณารักษศาสตร์ สมาคมห้องสมุด และองค์กรที่เกี่ยวข้องในภูมิภาค
2. ส่งเสริมความร่วมมือกันด้านบรรณารักษศาสตร์ บรรณานุกรม เอกสารสารสนเทศ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในภูมิภาค
3. ร่วมมือกับองค์กรและสถาบันทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค ในสาขาบรรณารักษศาสตร์ บรรณานุกรม เอกสารสารสนเทศ และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (Wijasuriya, 1975:92-93)

กิจกรรมที่สำคัญที่ CONSAL ได้จัดทำขึ้น ได้แก่

1. จัดประชุมทุก 3 ปี
2. จัดโครงการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสมาชิก โครงการที่สำคัญ คือ โครงการแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (NDLC-SEA Consortium) โครงการจัดทำสหบรรณานุกรมวารสารระหว่างชาติ (ISDS-SEA) ข่ายงานด้านเกษตรในภูมิภาคเอเชีย (AGRISASIA) และโครงการ Mas List of Southeast Asia Microforms เพื่อรวบรวมสารนิเทศสำหรับการวิจัยและอ้างอิงเพื่อใช้ในการวางแผนและประยุกต์ใช้กับโครงการระดับชาติและนานาชาติ โดยมี 43 สถาบันที่เป็นสมาชิกเข้าร่วม เป็นต้น
3. จัดพิมพ์สิ่งพิมพ์ ได้แก่ รายงานการประชุม นามานุกรมของบรรณารักษ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. ช่วยส่งเสริมสถานภาพของบรรณารักษ์ โดยช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของเหล่าบรรณารักษ์ในภูมิภาคและกระตุ้นให้บรรณารักษ์ตื่นตัวในการทำงาน

ในอนาคตความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในกลุ่ม CONSAL ควรเป็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในระดับนานาชาติ เช่น การใช้และแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างประเทศร่วมกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างความร่วมมือ และการสนับสนุนความคิดในเรื่องภูมิภาคนิยม (Huen, 1982:210-218)

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีห้องสมุดกว่า 500 แห่ง ใน 13 รัฐ ทั้งที่เป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และห้องสมุดอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน ห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุด ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติมาเลเซีย (Perpustakaan Negara Malasia = National Library of Malaysia - NLM) ซึ่งทำหน้าที่เป็นสถาบันส่งเสริมการศึกษาชั้นสูงและสถาบันส่งเสริมการวิจัย สังกัด กรมเอกสารสำคัญและหอสมุด

แห่งสหพันธรัฐ ทำหน้าที่ เป็นแหล่งสะสมรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศระดับชาติ ส่งเสริมการเข้าถึง ทรัพยากรสารสนเทศอย่างแพร่หลายทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งทำหน้าที่เป็นผู้นำ ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด

กิจกรรมที่สำคัญในด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุด คือ Document Delivery System – DDS เป็นระบบการแพร่กระจายของเอกสาร เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ.2531 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการยืม ระหว่างห้องสมุด และเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนนโยบายห้องสมุดและบริการสารสนเทศแห่งชาติ (National Policy on Library and Information Service) โดยให้ MLM ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ระบบการยืมนี้ครอบคลุมสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และโสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งห้องสมุดสมาชิกทุกแห่ง ต้องให้บริการตามที่ได้รับคำขอมมา DSS ประสบปัญหาหลายประการในการดำเนินการ ทั้งนี้เนื่อง จากสมาชิกมีจำนวนน้อยเพียง 126 แห่งจากจำนวนห้องสมุด 500 แห่งทั่วประเทศ อีกทั้งมีความแตกต่างระหว่างทรัพยากรของห้องสมุดสมาชิกมาก ทำให้ห้องสมุดบางแห่งไม่พอใจและไม่เห็นความ สำคัญของความร่วมมือดังกล่าว

ต่อมาในช่วงทศวรรษ 1990 ห้องสมุดในประเทศมาเลเซียได้รับการพัฒนาจากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศอุตสาหกรรม ภายใน ค.ศ.2020 (Roshid ,1990:1-15) จึงมีนโยบายให้ห้องสมุดมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน คอมพิวเตอร์ จึงได้มีการจัดตั้ง The Malaysian Research Library Network โดย NIM ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางแต่ยังไม่มีความร่วมมือกันอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้โครงการแลกเปลี่ยน MALAMARC โดยได้รับเงินสนับสนุนจากองค์การ UNESCO และโครงการสหรายการวารสาร PERPUNET ระหว่างห้องสมุดซึ่งรวบรวมโดย University Sain Malaysia

ปัจจุบันห้องสมุดสำคัญหลายแห่งมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้โดยใช้โปรแกรมที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามห้องสมุดสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านทาง MMES (Malaysian Institute of Micro Electronic System) (Wijasuriya ,1979:403 – 407) นอก จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยแล้ว ห้องสมุดเฉพาะก็มีบทบาทที่สำคัญในด้านความร่วมมือ มาเลเซียใน ฐานะที่เป็นประเทศที่ผลิตยางพาราส่งออกที่สำคัญของโลก ได้จัดตั้ง สถาบันวิจัยยางแห่งชาติ (The Rubber Research Institute –RRI) เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสารนิเทศด้านยางพาราทั่วโลก โดยมีฐานข้อมูลให้บริการ แก่สมาชิก 2 ฐาน ได้แก่ NR (Natural Rubber) และ RUBMAN ซึ่งมีการ นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดทำบรรณนิวารสารและสาระสังเขป ตั้งแต่ พ.ศ.2513 (Kibat and Sidek ,1993:18 – 32)

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศสิงคโปร์

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศสิงคโปร์ เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ.2498 เป็นการรวมกลุ่มกันของห้องสมุดมาลายัน (Malayan Library Group) ความร่วมมือที่สำคัญในขณะนั้น อาทิ โครงการบรรณานุกรม ความร่วมมือในการจัดหา และการยืมระหว่างห้องสมุด ผูกอบรมเจ้าหน้าที่ ซึ่งในเวลานี้อยู่ภายใต้แผน Colombo เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2507 โดยมีเจ้าหน้าที่จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าร่วมด้วย ได้รับเงินสนับสนุนจากองค์การยูเนสโก และรัฐบาลประเทศบรูไน

ต่อมาสมาคมห้องสมุดมาเลเซีย และสมาคมห้องสมุดสิงคโปร์ได้ร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันในด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและการให้บริการทางบรรณานุกรม (The Joint Standing Committee on Library Cooperation and Bibliographical Service - JSCLBS) ซึ่งได้จัดทำโครงการด้านบรรณานุกรมหลายโครงการระหว่าง พ.ศ.2509 -2518 อาทิ การวางนโยบายบรรณานุกรมแห่งชาติของประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย จัดทำบรรณานุกรมของมาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ระหว่างปี พ.ศ.2510 -2511 จำทำมาตรฐานบรรณานุกรมในส่วนที่เป็นภาษามลายู ภาษาจีน และภาษาทมิฬ และขยายเลขหมู่ของการจัดหมู่แบบดิวอี้ในส่วนที่เป็นภาษาของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งในส่วนภาษาและวรรณคดีของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ต่อมาใน พ.ศ.2519 JSCLBS ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Committee on Bibliographical and Library Cooperation - BILCO ซึ่งทำหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและทำงานร่วมกันมากกว่าทำเป็นโครงการแบบเดิม

ประเทศสิงคโปร์มีขนาดเล็ก ความร่วมมือในด้านการจัดหาอย่างไม่เป็นทางการในห้องสมุดสำคัญจึงทำได้สะดวก โดยสิ่งพิมพ์พิเศษ หรือมีราคาแพงจะถูกหมุนเวียนใช้ระหว่างห้องสมุดก่อน การตัดสินใจสั่งซื้อ สิ่งพิมพ์ที่ซ้ำซ้อนจะถูกนำไปแลกเปลี่ยน หรือบริจาคให้กับห้องสมุดที่ต้องการทั้งในและนอกประเทศ (Aldwig 1979:428 - 430) ปัจจุบันสิงคโปร์ มีข่ายงานห้องสมุดที่สำคัญ 2 ข่ายงานดังนี้

1. ข่ายงานหอสมุดแห่งชาติ (National Library Network - NALINET) หอสมุดแห่งชาติมีฐานะเป็นกรมขนาดใหญ่ในกระทรวงพัฒนาชุมชน ปัจจุบันมีสาขาที่ทำงานเต็มเวลา 8 แห่งและมีรถออกให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ 6 คัน ประชากร 24% ของสิงคโปร์ เป็นสมาชิกของหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งไม่ต้องเสียค่าบริการในการจัดทำบัตรสมาชิกและให้ยืมหนังสือกลับไปอ่านที่บ้านได้

ใน พ.ศ.2522 ได้มีแนวคิดในการจัดการหอสมุดแห่งชาติให้เป็นข่ายงานห้องสมุดระบบอัตโนมัติทั้งหมดโดยใช้ชื่อว่า National Library Network - NALINET ซึ่งมีการให้บริการค้นข้อมูล ควบคุมการจ่ายรับ ด้วยระดับ Bar Code ควบคุมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โครงการนี้สำเร็จใน พ.ศ.2534 ผู้ใช้สามารถใช้บัตรห้องสมุดเพียงใบเดียวยืมหนังสือจากหอสมุดแห่ง

ชาติได้ทุกสาขา นอกจากนี้สิงคโปร์ มีกฎหมายสิ่งพิมพ์ บังคับให้สำนักพิมพ์ทุกแห่งในประเทศต้องส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติ จึงทำให้หอสมุดแห่งชาติสามารถจัดทำรายชื่อนหนังสือพิมพ์ในประเทศสิงคโปร์ออกมาได้สมบูรณ์

2. ข่ายงานบรรณานุกรมระดับชาติ (The Singapore Integrate Library Automation Services –SILAS) เริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2524 เมื่อ BILCO ได้จัดตั้งคณะกรรมการด้านห้องสมุดอัตโนมัติ หรือ Subcommittee on Library Automation – SCOLA เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมแห่งชาติและได้รับงบประมาณจากกระทรวงการคลังในปีเดียวกันทีมงานของ SILAS ประกอบด้วยห้องสมุดทุกประเภท แผนกบริการคอมพิวเตอร์และแผนกบริการการ จัดจากคณะกรรมการคอมพิวเตอร์แห่งชาติ โครงการนี้ได้รับการรับรองในปี พ.ศ.2527 โดยให้หอสมุดแห่งชาติทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในด้านการบริหารและกระทรวงการคลังให้การสนับสนุนด้านเทคนิคและคอมพิวเตอร์ สามารถเริ่มให้บริการได้ในปี พ.ศ.2530 มีสมาชิก 21 แห่ง

SILAS ทำหน้าที่ในการให้บริการฐานข้อมูลแก่สมาชิกด้วยระบบ Online ซึ่งสมาชิกสามารถพิมพ์บัตรรายการและป้ายติดสันหนังสือได้ทางคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดสมาชิกสามารถพิมพ์บัตรรายการลงไปในฐานข้อมูล โดยที่ SILAS จะมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลที่บันทึกเข้ามาในแต่ละวันให้ถูกต้อง นอกจากนี้แล้ว ยังทำหน้าที่ผลิตสหบรรณานุกรมออกเผยแพร่ด้วย คณะทำงานของ SILAS มีดังนี้

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาชุมชนจะเป็นผู้แต่งตั้ง SILAS Advisory committee
2. SILAS Advisory Committee จะทำหน้าที่วางนโยบายและตัดสินใจโดยมีคณะทำงาน

เรียกว่า Central Agency Staff ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ทำหน้าที่จัดฝึกอบรมให้แก่ผู้ใช้ (User Support Group)

กลุ่มที่ 2 ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลบรรณานุกรมที่ห้องสมุดสมาชิกได้บันทึกลงในฐานข้อมูล (Bibliographical Control Group)

3. Standard Committee ทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพของฐานข้อมูล SILAS และจัดพิมพ์ SILAS Bibliographic Standard & Guideline คณะกรรมการมาตรฐานคณะกรรมการย่อย ดังนี้

3.1 คณะอนุกรรมการด้านหัวเรื่อง ทำหน้าที่ตรวจสอบ พิจารณาหัวเรื่องที่ใช้(SILAS Subject Heading Review Sub-Committee)

3.2 คณะอนุกรรมการดูแลหัวเรื่องที่เป็นชื่อเฉพาะ (Singapore Name Heading Sub-Committee) (York-Lan Wicks et al. ,1990: 1 – 15)

ความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศสิงคโปร์ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการที่สำคัญ ได้แก่ การได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาลในการบริหารงาน หอสมุดแห่งชาติสิงคโปร์

ไปมีฐานะเป็นกรมขนาดใหญ่ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานและได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี รวมทั้งได้รับอัตรากำลังเพียงพอ ในด้านกฎหมายมีการยกเว้นภาษีสำหรับสื่อความรู้ต่างๆ ที่นำเข้าจากต่างประเทศและบังคับให้สำนักพิมพ์ทุกแห่งต้องส่งหนังสือให้ห้องสมุดแห่งชาติ ในด้านห้องสมุดเองก็มีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดอย่างกว้างขวางทั้งในรูปสิ่งพิมพ์และที่ค้นหนังสือ ใบบลิว จุลสาร นอกจากนี้ยังได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างกว้างขวาง เช่น การจัดอบรมครูและผู้ปกครองให้รู้จักวิธีส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก การให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ตามตารางที่กำหนดไว้ และการทำบัตรยืมได้โดยไม่เสียเงินและใช้ได้ตลอดชีวิต เป็นต้น

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศญี่ปุ่น

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศญี่ปุ่นที่สำคัญ ได้แก่

1. ศูนย์สารสนเทศทางวิทยาศาสตร์แห่งชาติญี่ปุ่น (National Center for Science

Information System - NACSIS) ข่ายงาน NACSIS เป็นสถาบันการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยให้บริการนักวิจัยของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม จัดระบบและให้บริการสารสนเทศทางการศึกษาและระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ให้บริการสืบค้นวารสารด้านวิทยาศาสตร์จากทั่วโลก สร้างฐานข้อมูลและบริการค้นคว้าจากห้องสมุดต่างๆ กว่า 500 แห่งจากทั่วประเทศ และส่งเสริมการตลาดและแลกเปลี่ยนสารสนเทศระหว่างหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น ปัจจุบันห้องสมุดและหน่วยงานต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่นเข้าร่วมในข่ายงานของ NACSIS ทั้งหมด 192 แห่ง เป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ 95 แห่ง ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเทศบาลนคร 9 แห่ง ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน 78 แห่ง สถาบันวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัย 8 แห่ง และอื่นๆ อีก 2 แห่ง

กิจกรรมที่สมาชิกของข่ายงาน NACSIS จัดทำร่วมกัน ได้แก่

1.1 การจัดหมู่และทำบัตรรายการร่วมกันโดยระบบออนไลน์ (NACSIS - CAT) ทำบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง โดยใช้ JAPAN/MARC และ USMARC เพื่อป้องกันการทำงานซ้ำซ้อนกันในห้องสมุดต่างๆ เป็นการประหยัดเวลาและการทำงานได้รวดเร็วขึ้น ภายในระยะเวลา 5 ปี NACSIS ได้กลายเป็นแหล่งบรรณานุกรมที่ใหญ่ที่สุด มีห้องสมุดเป็นสมาชิกกว่า 130 แห่ง และมีรายการบรรณานุกรมมากกว่า 5.6 ล้านรายการ การค้นหาข้อมูลทางบรรณานุกรมสามารถค้นได้จาก ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ฯลฯ ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรู้คำสั่งสำหรับค้น เพียงแต่พิมพ์คำสำคัญสำหรับค้น ซึ่งอาจจะเป็นตัวอักษรจีนหรือเสียงอ่านภาษาญี่ปุ่นก็ได้

1.2 การบรรณาธิกรสรายชื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (Union Catalog of Serials) ซึ่งรวบรวมชื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ บรรณาธิกรสรายชื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องเริ่มจัดทำโดยกระทรวงศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม และส่งให้ NACSIS โดยผ่าน

Research Center for Library and Information Science หน่วยงานที่มีสมาชิกถึง 700 แห่ง ซึ่งรวมห้องสมุดวิจัยของแต่ละกระทรวง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉพาะ นอกเหนือจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยประมาณ 500 แห่ง ฐานข้อมูลสหราชอาณาจักรสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องนี้ นอกจากจะค้นได้จากระบบออนไลน์แล้ว ยังค้นได้จากตัวเล่มที่พิมพ์ในรูปหนังสือทั้งภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ และจาก CD-ROM ห้องสมุดที่เข้าร่วมข่ายงานแต่ละแห่งจะใช้ระบบออนไลน์ในการเพิ่มเติม ปรับปรุงข้อมูล สืบค้นสหราชอาณาจักรสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

1.3 บริการสืบค้นสารนิเทศสำหรับนักวิจัย (NACSIS-IR) NACSIS มีบริการสืบค้นสารนิเทศสำหรับนักวิจัย เรียกว่า NACSIS-IR ซึ่งได้รวบรวมสารนิเทศจากสาขาวิชาต่างๆ ทั้งมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในค.ศ. 1992 มีฐานข้อมูลถึง 38 ฐาน เช่น Math Sci เป็นฐานข้อมูล สาขาคณิตศาสตร์ Compendex Plus เป็นฐานข้อมูลด้านวิศวกรรมศาสตร์ Harvard Business Review เป็นฐานข้อมูลด้านบริหารธุรกิจ เป็นต้น ฐานข้อมูลนี้จะเพิ่มขึ้นตามแนวโน้มของการวิจัยและความต้องการของนักวิจัย

1.4 ระบบการยืมคืนระหว่างห้องสมุด NACSIS-ILL เริ่มใช้ใน ค.ศ. 1992 ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในการติดต่อสืบค้นข้อมูลระหว่างห้องสมุด เพื่อให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด รวมทั้งการทำสำเนาเอกสาร ซึ่งมีลักษณะการให้บริการดังนี้ คือ รวบรวมคำขอเพื่อดำเนินการยืมระหว่างห้องสมุด ใช้ สหราชอาณาจักรสิ่งพิมพ์จาก NACSIS-CAT จัดส่งคำขอโดยอัตโนมัติตรวจและปรับปรุงนโยบายการให้ยืมระหว่างห้องสมุดของแต่ละห้องสมุดให้ทันสมัย โดยผ่าน NACSIS-IR การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด NACSIS-ILL สถาบันทุกแห่งต้องให้บริการต่างๆ เป็นที่ยอมรับได้ ไม่ใช่เพียงแต่การขอใช้บริการอย่างเดียวเท่านั้น อาจจะทำให้ห้องสมุดกลางให้บริการแทนห้องสมุดสาขาซึ่งไม่สามารถให้บริการได้

1.5 การสร้างฐานข้อมูล ฐานข้อมูลที่บริการใน NACSIS แบ่งได้ 3 ประเภทคือ ฐานข้อมูลที่จัดทำโดย NACSIS เป็นฐานข้อมูลสารนิเทศที่มีอยู่ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งสร้างขึ้นโดยความร่วมมือของกระทรวงศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย สมาคมการศึกษาและมูลนิธิต่างๆ ฐานข้อมูลที่จัดทำโดยองค์กรและนักวิจัยอื่นๆ และนำมาใช้ใน NACSIS และฐานข้อมูลที่จัดซื้อจากต่างประเทศ

1.6 การศึกษาและโครงการประชาสัมพันธ์ NACSIS มีการจัดประชุมสัมมนาปีละ 2 ครั้ง เพื่อแนะนำพัฒนาการใหม่ๆ และกิจการ NACSIS นอกจากนี้ยังมีการจัดฝึกอบรมให้สมาชิก เช่น จัดการอบรม NACSIS-CAT ให้แก่ผู้จัดทำบรรณการของห้องสมุดที่เป็นสมาชิกและการจัดฝึกอบรมตามภูมิภาคต่างๆ ด้วย (วรรณ โตพิบูลย์พงศ์, 1993 69 - 70)

ความสำเร็จของ NACSIS ได้รับการยอมรับจากประเทศในยุโรป และสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ค.ศ. 1991 เป็นต้นมา NACSIS ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศอังกฤษ โดยผ่านเครือข่ายที่ชื่อว่า BLNET และ JANET ในอนาคต NACSIS จะขยายข่ายงานไปยังประเทศจีน และเกาหลี ในโครงการที่มีชื่อว่า "Open Forums on International Exchange of East Asian Database" (Naito Eisuke ,1993:69 – 70)

2. ศูนย์ข่าวสารญี่ปุ่นทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (The Japan Information Center of Science and Technology-JICST) ทำหน้าที่รวบรวมข่าวสารในสาขาดังกล่าว โดยให้บริการฐานข้อมูล ชื่อ JOIS ด้วยระบบออนไลน์ ฐานข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยฐานข้อมูลของ JICST องค์กรอุตสาหกรรม และฐานข้อมูลจากต่างประเทศ JICST ประสบความสำเร็จในการนำภาษาญี่ปุ่นมาใช้ในระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้นฐานข้อมูลหลัก ได้แก่ วรรณคดีและสาระสังเขปจึงมีภาษาอังกฤษเพียงส่วนน้อย กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การจัดพิมพ์วารสาร บริการถ่ายเอกสาร และบริการแปล นอกจากนี้ JICST ยังเป็นสมาชิกข่ายงานระหว่างประเทศที่สำคัญหลายแห่ง เช่น Chemical Abstract Service กลาง ค.ศ.1980 รัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามผลักดันให้ JICST เป็นหน่วยงานกึ่งรัฐบาลและเลี้ยงตัวเองได้ (Ichiko T. Morita ,1991:204 – 205)

การพัฒนาระบบสารสนเทศแห่งชาติทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ถือเป็นกระดุกสันหลังของโครงสร้างพื้นฐานของการไหลเวียนสารสนเทศด้านเทคนิคและเป็นศูนย์กลางความเข้าใจของประเทศญี่ปุ่น ความสำเร็จของความร่วมมือของทั้งข่ายงานนั้น เนื่องจากแรงจูงใจที่สำคัญ คือ ความสำเร็จของข่ายงานในทวีปอเมริกาเหนือ นอกจากนี้ยังได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างจริงจัง การใช้ Internet อย่างแพร่หลาย และการใช้มาตรฐานในการทำงานร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว (Naito Eisuke ,1993: 5 – 7) ความสำเร็จของความร่วมมือที่นั่นเกิดจากความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของบุคคลทั้งจากภายนอกและภายในวงการ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด ได้แก่ ความสำเร็จของ JICST นักวิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยและศูนย์วิจัยต่างๆ กว่า 5,000 คน ได้อาสาจัดทำสาระสังเขปและวรรณคดีจากวารสารวิชาการ โดยศูนย์ฯ ทำหน้าที่ส่งงานไปให้แล้วจึงให้นักเอกสารสนเทศของศูนย์ตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้งได้รับคืน ซึ่งทำให้ฐานข้อมูลมีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีคุณภาพ (วัชรวิ วงศ์หาญเชาว์ ,2523: 81 – 83)

3.2 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศ

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศไทยอย่างเป็นทางการมีความร่วมมือที่สำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาห้องสมุดในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

ระบบสารสนเทศทางวิชาการ (Thai National Information System – THAINATIS)

ระบบสารสนเทศทางวิชาการแห่งชาติ เกิดขึ้นจากองค์การ ยูเนสโกได้พยายามให้มีการจัดตั้งระบบสารสนเทศวิทยาศาสตร์สากลขึ้น (United Nations Information System in Science and Technology – UNISIST) หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยูเนสโกจึงได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานจัดตั้งระบบสารสนเทศวิทยาศาสตร์สากลขึ้นในแต่ละประเทศเพื่อให้ห้องสมุดสถาบันหรือหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านสารสนเทศร่วมมือประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนและความยุ่งยากในการดำเนินงานโดยใช้มาตรฐานในการทำงานเป็นแบบเดียวกัน ประเทศไทยจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการและร่างระบบสารสนเทศทางวิชาการแห่งชาติ ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2529 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ

1. เพื่อให้มีแหล่งรวบรวมและให้บริการสารสนเทศแก่หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาประเทศ
2. เพื่อให้สามารถจัดระบบและบริการที่ได้มาตรฐานสากล
3. เพื่อขจัดปัญหาการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนขององค์กรสารสนเทศ
4. เพื่อให้มีแหล่งสารสนเทศครบถ้วนทุกสาขาวิชา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ
5. เพื่อให้มีความร่วมมือ ประสานงาน แลกเปลี่ยนสารสนเทศ ข่าวสารในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับสากล

องค์ประกอบสำคัญของโครงสร้างระบบสารสนเทศทางวิชาการแห่งชาติ ได้แก่

1. แหล่งผลิตความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ได้แก่ สถาบันการศึกษา สมาคม องค์กรวิชาชีพ สำนักพิมพ์ซึ่งจัดพิมพ์สิ่งพิมพ์ วัสดุทัศนวัสดุ และสื่อความรู้ในรูปแบบอื่นๆ เพื่อเป็นแหล่งสื่อความรู้สนองความต้องการของผู้ใช้ และสนองความต้องการสารสนเทศเพื่อพัฒนารัฐ
2. แหล่งรวบรวมวัสดุสารสนเทศ ได้แก่ ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร หรือหอสมุดแห่งชาติซึ่งมีวัสดุครบถ้วน ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดเก็บ และใช้เทคนิคโทรคมนาคมในการกระจายสารสนเทศไปยังผู้ใช้
3. แหล่งฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวกับสารสนเทศ ได้แก่ การส่งเสริมการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในระดับมหาวิทยาลัย สำหรับสร้างบรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ และนักจดหมายเหตุในระดับวิชาชีพ
4. ผู้ใช้ เป็นแกนสำคัญยิ่งเพราะเป็นเป้าหมายโดยตรงของบริการสารสนเทศ
5. การเงิน จำนวนเงินที่สนับสนุนโครงการเหล่านี้มาจากงบประมาณและความร่วมมือ

จากต่างประเทศ เช่น องค์กรต่างๆ ในองค์การสหประชาชาติ

การตกลงร่วมกันเป็นข่างาน มีการตกลงอย่างเป็นทางการ เกณฑ์การเข้าร่วมเป็นสมาชิก ข่างาน พิจารณาว่าห้องสมุดหรือศูนย์สารนิเทศมีทรัพยากรสารนิเทศอยู่ในสาขาใด ก็จะอยู่ในศูนย์ ประสานงานสาขานั้นๆ ดังนี้

1. ศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร และศูนย์ข้อมูล จำนวน 21 แห่ง มีสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นศูนย์ดำเนินงาน
2. ศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาแพทยศาสตร์ ประกอบด้วย ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์ข้อมูล และหน่วยงานราชการระดับกอง จำนวน 14 แห่ง มีสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดลเป็น ศูนย์ดำเนินงาน
3. ศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย ห้องสมุด ศูนย์ เอกสาร และศูนย์ข้อมูล จำนวน 17 แห่ง มีกองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากรเป็นศูนย์ดำเนินงาน
4. ศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์ข้อมูล สถาบันวิจัย และสมาคม จำนวน 19 แห่ง มีกรมวิทยาศาสตร์บริการเป็น ศูนย์ดำเนินงาน
5. ศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วย ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์ข้อมูล และหน่วยงานราชการระดับกอง จำนวน 18 แห่ง มีห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศธนาคาร แห่งประเทศไทยเป็นศูนย์ดำเนินงาน
6. ศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร และศูนย์ข้อมูล จำนวน 15 แห่ง มีสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตรเป็นศูนย์ ดำเนินงาน

สมาชิกของข่างานไม่ต้องชำระเงินค่าบริการหรือค่าสมาชิก การทำงานได้แบ่งกลุ่มทำงาน ตามที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมเป็นคราวๆ ไป หรือแบ่งความรับผิดชอบตามแผนงานโดยให้ สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความถนัด ระบบสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาตินั้นมีลักษณะความ ร่วมมือในกิจกรรมหลายด้าน โดยเริ่มงานในลักษณะคณะทำงานไปพร้อมกัน มีกองหอสมุดแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินงาน ทำหน้าที่เป็นสำนักงานประสานงานกับศูนย์กลางสารนิเทศสาขาต่างๆ ดังที่ได้ กล่าวไปแล้วข้างต้น

สำนักงานกลางของศูนย์ประสานงานสาขาต่างๆ ทำหน้าที่ให้บริการแก่ห้องสมุดสมาชิก โดยการให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาแก่สมาชิกข่างาน บริการจัดส่งเอกสาร ส่วนบริการจัดทำฐานข้อมูลศูนย์กลาง บริการจัดทำสรายการหนังสือ และบริการจัดทำสรายชื่อวารสารนั้นกำลังอยู่ ระหว่างการดำเนินงาน งบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน กองหอสมุดแห่ง

ชาติเป็น ผู้จัดทำงบประมาณ ซึ่งได้จัดสรรเป็นงบประมาณสำหรับสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการและประสานงานระบบสารสนเทศแห่งชาติ และศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาต่างๆ เป็นค่าเบี้ยประชุมแต่ละศูนย์ ปีละ 4 ครั้ง สำหรับค่าใช้จ่ายอื่นๆ ศูนย์ต้องเบิกจ่ายจากหน่วยงานต้นสังกัด

ระบบสารสนเทศทางวิชาการแห่งชาติ มีคณะกรรมการในการดำเนินงาน ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการและประสานงานระบบสารสนเทศทางวิชาการแห่งชาติ

จำนวน 32 คน มีรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

2. คณะอนุกรรมการ ศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาต่างๆ ประกอบด้วย ที่ปรึกษา

ประธานอนุกรรมการ รองประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการ อนุกรรมการและเชาอนุการ

3. คณะอนุกรรมการประสานงานศูนย์สารสนเทศทางวิชาการจำนวน 19 คน มีประธาน

คณะอนุกรรมการศูนย์ประสานงานสารสนเทศทั้ง 6 สาขา รวมอยู่ในคณะอนุกรรมการชุดนี้ด้วย สำหรับบุคลากรระดับผู้บริหารของระบบสารสนเทศทางวิชาการแห่งชาติ เป็นตัวแทนจากสมาชิกรมาทำงานและทำกิจกรรมร่วมกัน ส่วนบุคลากรระดับปฏิบัติงานบางเวลา โดยทำงานให้ห้องสมุดที่ตนสังกัดด้วย

ผลงานของศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และจะดำเนินการต่อไป สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการประชุมและสัมมนา

2. การพัฒนาบุคลากร โดยการส่งบุคลากรไปอบรมสัมมนาทั้งในและนอกประเทศและสนับสนุนให้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3. การประชาสัมพันธ์ โดยจัดบรรยาย จัดนิทรรศการ จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ เป็นต้น

4. การสำรวจแหล่งสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยฐานข้อมูลต่างประเทศ ซีดี-รอม

ฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นในประเทศ และการให้บริการในรูปแบบอื่นๆ อาทิ การยืมระหว่างห้องสมุด บริการอ้างอิง การทำไมโครฟิล์ม เป็นต้น

สำหรับการใช้คอมพิวเตอร์ของสมาชิกศูนย์ประสานงานสาขานั้น ศูนย์กลางประสานงานสารสนเทศสาขาทุกแห่งมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้เอง แต่สมาชิกบางแห่งยังไม่มีใช้ ขนาดและภาษาของเครื่องที่ใช้แตกต่างกันออกไปแม้แต่สมาชิกภายในศูนย์ประสานงานเดียวกัน สำหรับฐานข้อมูลที่ให้บริการแก่สมาชิกนั้น ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศที่มีคอมพิวเตอร์ใช้เองจะมีฐานข้อมูลของตนเองให้บริการแก่ผู้ใช้ โดยที่ยังไม่มีฐานข้อมูลรวมของศูนย์ประสานงานสารสนเทศแต่ละสาขา (อุทัย ทุติยโพธิ์ ,2531:28-50)

3.3 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนเริ่มต้นอย่างเป็นทางการจากการกระตุ้นของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดให้มีการประชุมกลุ่มครูบรรณารักษ์ใน ส่วนกลางเป็น 15 กลุ่ม ๆ ละ ประมาณ 6 – 8 โรงเรียน โดยยึดตามสภาพภูมิศาสตร์เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เริ่มต้นตั้งแต่ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2536 โดยมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดทำโครงการและปฏิบัติงานร่วมกัน ผลงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว พอสรุปได้ดังนี้

1. รวบรวมบรรณานุกรมหนังสือประกอบการค้นคว้าหมวดวิชาต่างๆ ของโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย

2. จัดทำดรรชนีวารสาร โดยให้หน่วยศึกษานิเทศก์เป็นผู้จัดพิมพ์แล้วให้โรงเรียนต่าง ๆ นำ

บัตรเปล่ามาแลก

3. ปรับปรุงมาตรฐานโรงเรียนและส่งให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ พิจารณาและ

นำเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ

4. จัดทำคำถามและคำตอบจากหนังสือในเลขหมู่ต่างๆ ของดิวอี้และหนังสืออ้างอิงเพื่อ

ทายนักเรียนในการจัดกิจกรรมห้องสมุด เมื่อกลุ่มต่างๆ ได้รวบรวมคำถามคำตอบให้ศึกษานิเทศก์ เป็นพิมพ์และให้โรงเรียนต่างๆ

5. จัดทำเอกสารคู่มือนักเรียนช่วยงานห้องสมุด โดยให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้พิมพ์แจก

6. ดำเนินการวิจัยความต้องการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากความร่วมมือได้แก่ ช่วยเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในระหว่างครู

บรรณารักษ์ด้วยกัน ทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และผลิตผลงานร่วมกันทำให้ ลดความซ้ำซ้อน ประหยัดเวลาและงบประมาณในการทำงาน นอกจากนี้การที่มีโอกาสไปดูงาน ห้องสมุดอื่นๆ ทำให้ได้รับความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการทำงานได้มากยิ่งขึ้น (เกษร บัวทอง ,2535:68)

ปัจจุบันได้มีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนในระดับข่ายงานเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยน ความรู้ระหว่างโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจากความรู้ต่าง ระหว่างครูกับครู ระหว่าง ครูกับนักเรียน ตลอดถึงระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง อันจะเป็นการตอบสนองนโยบายของประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแผน เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (IT-2000) โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้จัดตั้งโครงการเครือข่าย คอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (สุดาพร ปัญญาพฤกษ์ ,2546:29 – 30)

โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐาน K 12 หมายถึง การเรียนในระดับต้นอนุบาล (Kindergarten) เลข 12 หมายถึง การเรียนในปีที่ 12 (มัธยม

ศึกษาปีที่ 6) จึงเป็นคำย่อที่นิยมใช้เรียกการศึกษาในระดับอนุบาลจนถึงมัธยมปลาย แต่จะเริ่มดำเนินการในระดับมัธยมก่อน โครงการ SchoolNet มีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการดังนี้

1. เพื่อช่วยให้โรงเรียนมัธยมทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนทั่วโลก
2. เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนเอกสาร สื่อการสอน ดัชนีห้องสมุดระหว่างโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
3. เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนในระดับโรงเรียนได้เข้าถึงศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ และห้องสมุดในอินเทอร์เน็ต
4. เพื่อช่วยให้ครู และนักเรียนในโรงเรียนสามารถติดต่อกับ ครู อาจารย์หรือนักเรียนในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในระดับโรงเรียนหรือสูงกว่าทั้งในและต่างประเทศ

ผู้ร่วมโครงการ SchoolNet ได้แก่

- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ห้องปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์) เป็นฝ่ายประสานงานด้านเทคนิค

- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ เป็นฝ่ายประสานงานด้านนโยบายและกลยุทธ์

- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ประสานงานฝ่ายโรงเรียน
- ภาคเอกชนสนับสนุนทางด้านอุปกรณ์และซอฟต์แวร์บางส่วน
- หน่วยงานอื่นใดที่เสนอตัวเข้ามาร่วมสนับสนุนโครงการ

เป้าหมายของโครงการ SchoolNet คือ

1. ปลุกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีและประโยชน์ของเครือข่ายข้อมูล
2. ให้นักเรียนต่างๆ เข้าถึงเครือข่ายไทยสาร - อินเทอร์เน็ตได้
3. ให้นักเรียนมีกิจกรรมที่ใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต และทำกิจกรรม

ร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4. ให้โรงเรียนสามารถเผยแพร่ข่าวสาร ผลงานทางวิชาการสู่สังคมและสู่โรงเรียนอื่นๆ ได้

รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในระยะแรก มีทั้งหมด 50 โรงเรียน ทั่วประเทศ โรงเรียนมัธยมที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 15 โรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 1 โรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนจิตรลดา	กรุงเทพฯ
2. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	กรุงเทพฯ
3. โรงเรียนศรีพฤฒา	กรุงเทพฯ

4. โรงเรียนสตรีวิทยา	กรุงเทพฯ
5. โรงเรียนราชวินิตมัธยม	กรุงเทพฯ
6. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	กรุงเทพฯ
7. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย	กรุงเทพฯ
8. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	กรุงเทพฯ
9. โรงเรียนเทพศิรินทร์	กรุงเทพฯ
10. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	กรุงเทพฯ
11. โรงเรียนทวิธาภิเศก	กรุงเทพฯ
12. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	กรุงเทพฯ
13. โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ	กรุงเทพฯ
14. โรงเรียนเศรษฐเสถียร	กรุงเทพฯ
15. โรงเรียนราชดำริ	กรุงเทพฯ

สรุปได้ว่า ห้องสมุดโรงเรียนเกิดจากความร่วมมืออย่างเป็นทางการดำเนินการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเภทเดียวกันก่อนเพื่อลดการซ้ำซ้อนของงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันจนกระทั่งขยายเป็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในระดับข่ายงานโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน เชื่อมโยงข้อมูลแลกเปลี่ยนสารนิเทศระหว่างกันและกัน แต่ลักษณะของงานต่างคนต่างทำไม่มีความร่วมมือกันอย่างเป็นทางการในห้องสมุดระดับเดียวกันหรือการเขตการศึกษาเดียวกัน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ประเสริฐ กัลยาประสิทธิ์ (2531:123 - 125) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการของบรรณารักษ์และผู้บริหารห้องสมุดโรงเรียน และบรรณารักษ์และผู้บริหารห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อห้องสมุดแห่งความร่วมมือ พบว่า มีความต้องการร่วมมือกันในด้านงบประมาณ บุคลากรและการใช้ทรัพยากรร่วมกันในระดับปานกลาง ผู้บริหารห้องสมุดประชาชนต้องการให้มีความร่วมมือในด้านการบริการในระดับมาก ในขณะที่ประชากรกลุ่มที่เหลือต้องการในระดับปานกลาง

ปราณี สิงห์ศิลป์ (2532:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดข่ายงานสารนิเทศล้านนาคดี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนทางการจัดระบบข่ายงานสารนิเทศล้านนาคดี และการศึกษาาระบบข่ายงานสารนิเทศที่มีอยู่ในประเทศและต่างประเทศเพื่อเข้าใจแนวทาง

การจัดระบบข่ายงานที่เหมาะสมต่อการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยได้โครงสร้างของข่ายงานสารนิเทศล้านนา 3 แบบ คือ โครงสร้างแบบผสม (Mixed Network) โครงสร้างแบบผสมผสาน (Composite Network) และโครงสร้างแบบกระจาย (Distributed Network) ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งสารนิเทศแต่ละกลุ่ม โดยแต่ละแห่งดำเนินการเก็บข้อมูลและสร้างระบบของตนเอง แต่มีวิธีการที่จะติดต่อเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

พัชรพร เปรมสมิทธิ์ (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวคิดในการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดทหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและการดำเนินงานในด้านการ บริหาร งานบริการ ทรัพยากรสารนิเทศ การใช้เทคโนโลยี และความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของสมุดทหาร และเพื่อกำหนดแนวคิดในการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดทหารในประเทศไทย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทรัพยากรสารนิเทศส่วนใหญ่ของห้องสมุดทหารอยู่ในระดับต่ำ และระดับข้อมูลพื้นฐาน ห้องสมุดส่วนน้อยมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดทหารคือ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และโครงสร้างข่ายงานห้องสมุดทหารนั้น บรรณารักษ์ห้องสมุดทหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็นโครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว

พรทิพา ดำเนิน (2538:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางความร่วมมือในการจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือของห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทรรคนะของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทรรคนะ ของครูบรรณารักษ์ ต่อแนวทางความร่วมมือในการจัดหมู่และทำบัตร รายการหนังสือของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และวุฒิทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูบรรณารักษ์มีทรรคนะต่อแนวทางความร่วมมือในการจัดหมู่และทำ บัตรรายการหนังสือ โดยส่วนรวม เห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า มีเพียงด้านการติดต่อ ประสานงานเท่านั้นที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ เห็นด้วยในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบทรรคนะของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อแนวทางความร่วมมือในการจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า 2.1 ครูบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทรรคนะ โดยส่วนรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2 ครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์และไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ มีทรรคนะต่อแนวทางความร่วมมือในการจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี เพียงด้านวิธีดำเนินงานเท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .053 ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนและวุฒิ

ทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อทัศนคติของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อแนวทางความร่วมมือในการจัดหมู่ และทำบัตรรายการหนังสือ ทั้งโดยส่วนรวม และรายด้าน

เจตญา มีลาภ (2539:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศ สำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดของผู้บริหารและบรรณารักษ์เกี่ยวกับข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศ สร้างแบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศสำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และประเมินผล แบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศที่สร้างขึ้น ผู้บริหาร ส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศว่าจะทำให้สถาบันฯ สามารถเชื่อมโยงการใช้ข้อมูลร่วมกับข่ายงานอื่น ๆ ได้ และวัตถุประสงค์เพื่อ เป็นศูนย์ข้อมูลทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ของสถาบัน บรรณารักษ์ แบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศสำหรับสถาบันเทคโนโลยี ราชมงคลควรใช้โครงสร้างข่ายงานแบบผสมผสาน โดยแบ่งกลุ่มห้องสมุด ตามสาขาวิชาหลักของคณะ/วิทยาเขตเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ห้องสมุด กลุ่มสาขาวิชาเกษตร กลุ่มที่ 2 ห้องสมุด กลุ่มสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และกลุ่มที่ 3 ห้องสมุดกลุ่มสาขาวิชาการบริหาร คณะกรรม ศิลปกรรม ศึกษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยในแต่ละกลุ่มพิจารณาเลือกห้องสมุดที่มีความพร้อมที่สุดเป็นศูนย์กลางในโครงสร้างข่ายงานรูปดาว ในขณะที่ เดียวกันศูนย์กลางของแต่ละกลุ่มสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันได้

มะลิวัลย์ จันทนทการ (2539:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษา ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุด หมวดวิชาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารงานเทคนิค และงานบริการ ตลอดจนความร่วมมือกับห้องสมุดกลางของโรงเรียน และทัศนคติที่มีต่อห้องสมุดหมวดวิชาของครูปฏิบัติงานห้องสมุดหมวดวิชาและครูบรรณารักษ์ เพื่อเป็นแนวทางแก่ ครูปฏิบัติงานห้องสมุดหมวดวิชา ในการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุดหมวดวิชาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางพัฒนาความร่วมมือระหว่างครูปฏิบัติงานห้องสมุดหมวดวิชาและครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลางของโรงเรียนต่อไป งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่าห้องสมุดหมวดวิชาส่วนใหญ่มีครูปฏิบัติงานห้องสมุดหมวดวิชารับผิดชอบการดำเนินงาน

นายิกา เด็ดขุนทด (2540:128 – 147) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป วัตถุประสงค์ ปัญหาและความต้องการบริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าในด้านวัตถุประสงค์การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด อาจารย์ใช้บริการเพื่อใช้ประกอบการทำงานวิชาชีพหรือการสอนมากที่สุด

อารีย์ เชิญวัฒนา (2541:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสำหรับ
 ชนบท: กรณีศึกษาเชิงพหุของห้องสมุดและการบริการทรัพยากรสารสนเทศในชุมชนชนบทของ
 ประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของห้องสมุดและการบริการทรัพยากรสารสนเทศ
 ในชุมชนชนบทของประเทศไทยในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย, โครงสร้างพื้นฐาน, ความ
 ต้องการและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศด้วยการเลือกกรณีศึกษา 5 กรณีที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาระบบ
 ห้องสมุดประชาชนซึ่งได้แก่ ศูนย์ห้องสมุดในเมือง, ศูนย์การเรียนรู้, ศูนย์การอ่านประจำหมู่บ้าน, ห้อง
 สมุดเคลื่อนที่ภายใน การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยและห้องสมุดที่รวมตัวกันจากระบบห้องสมุดโรง
 เรียน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในเวลา 4 เดือน ด้วยการสำรวจเอกสาร บันทึกจดหมายเหตุและ
 ทรัพยากรห้องสมุด รวมถึงการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและรายกลุ่มอีกทั้งการสังเกตการณ์ตาม
 กำหนดเวลา ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดเคลื่อนที่และห้องสมุดที่มีความร่วมมือจะเป็นห้องสมุดที่มี
 ความเหมาะสมและประสบความสำเร็จแก่ประชากรในชนบทมากที่สุด

ดวงสุดา แสงสุดา (2542:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด
 สำหรับการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของห้อง
 สมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือตอนบน เพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์บริการการ
 ศึกษาออกโรงเรียนอำเภอในภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบศูนย์วิทยบริการของศูนย์บริการการ
 ศึกษาออกโรงเรียนในภาคเหนือตอนบนควรมีลักษณะดังนี้ 1) การจัดโครงสร้างองค์กร ควรจัดเป็น 3
 กลุ่มงาน ดังนี้ งานบริหาร งานบริการและงานเทคนิค หน่วยงานบริหารประกอบด้วย หน่วยงาน
 กำหนดนโยบาย หน่วยงานบริหารบุคลากร หน่วยงานจัดทำสถิติ หน่วยงานธุรการ การเงิน และ
 หน่วยงานสถานที่ งานบริการประกอบด้วย หน่วยงานยืม - คืนภายในและระหว่างศูนย์ หน่วยงาน
 บริการชุมชน หน่วยงานบริการสำเนาสื่อหน่วยงานกิจกรรม หน่วยงานบริการแนะนำการใช้ศูนย์และ
 บริการโสตทัศนวัสดุ ส่วนงานเทคนิค ประกอบด้วยหน่วยงานจัดหาและเตรียมสื่อ หน่วยงานบำรุง
 รักษา หน่วยงานวิเคราะห์ลงรายการ เพื่อสร้างฐานข้อมูล 2) การวางผังและจัดสถานที่ของ ศูนย์วิทย
 บริการ

ปราณี อัครภูษิตกุล (2545:96 - 103) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ทรัพยากรวารสารร่วมกันของ
 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อ
 ศึกษาการใช้ทรัพยากรวารสารร่วมกันในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
 2) เพื่อพิจารณานหาแนวทางความร่วมมือด้านการใช้ทรัพยากรวารสารร่วมกันของห้องสมุดสถาบัน
 อุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของ
 รัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งที่มีการบริหารงานวารสารแบบศูนย์รวมและแบบกระจาย ส่วนใหญ่
 ได้รับงบประมาณ ต่ำกว่าอัตราเฉลี่ย ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการบริหารงานวารสารภายในมหาวิทยาลัย

จัดหาวารภาษาต่างประเทศโดยวิธีการบอกรับมากที่สุด การทำบรรณนิวารสารภายในมหาวิทยาลัย มีการทำบรรณนิวารสารภาษาไทย ไม่มีสาระสังเขป เฉพาะรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดมีเท่านั้น ส่วนภายนอกมหาวิทยาลัย ปัจจุบันไม่มีความร่วมมือในการทำบรรณนิวารสารร่วมกันกับกลุ่มห้องสมุดอื่นๆ การติดต่อสื่อสารภายในประเทศที่ใช้ในงานบริการวารสาร ส่วนใหญ่ใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศ ส่วนใหญ่ใช้การออนไลน์ไปยังฐานข้อมูลแต่ละห้องสมุดและการใช้แบบฟอร์มการยืมระหว่างห้องสมุด การบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบฐานข้อมูล ซีดี-รอม มีการบอกรับซ้ำซ้อนกันในบางรายชื่อ

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮัมพรี (Humphry, 1963 อ้างถึงบุณฑริกา แสงอรุณ 2539:35) ได้รายงานเรื่องความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดโรงเรียน และห้องสมุดชุมชนในรัฐโรดไอแลนด์ การวิจัยครั้งนี้ได้ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของหนังสือและห้องสมุดที่มีต่อการศึกษา ทำให้เห็นว่าการศึกษาศึกษาทุกแห่งต้องการห้องสมุด ซึ่งเป็นเสมือนศูนย์กลางในการสอน และได้เสนอแนะหลักการมาตรฐานห้องสมุด เช่น จัดให้มีระบบของห้องสมุด (System of Libraries) คือ จัดศูนย์ทรัพยากร (Resource Center) โดยช่วยเหลือห้องสมุดในด้านจัดหาหนังสือและวัสดุอื่นๆ เพิ่มเติม จัดหาบรรณารักษ์ที่มีความรู้ไปช่วยเหลือหนังสือ จัดหมู่และทำบัตรรายการ จัดโปรแกรมบริการผู้มาใช้ห้องสมุด ช่วยบริการตอบคำถามรายการร่วมกัน นอกจากนั้นยังจัดให้มีหอสมุดกลาง (Central Libraries) เพื่อดูแลช่วยเหลือในด้านอื่นๆ ให้เป็นไปตามโครงการที่วางไว้

ออยเลอร์ (Oyler, 1978:1173 - A) ได้วิจัยเรื่อง ฐานเบื้องต้นของการพัฒนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศสวีเดน โดยศึกษาจากประวัติความเป็นมา การจัดและดำเนินงานห้องสมุดในปัจจุบัน เน้นการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทรัพยากรห้องสมุด อาทิ การจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ การให้ความร่วมมือด้านงานเทคนิค ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของ ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศสวีเดนเกิดจากความร่วมมือของบุคลากร สภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและภาวะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุด เช่น การพิมพ์ การคมนาคม

จีเสก (Gesiek, 1992:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนหรือศูนย์สื่อในมลรัฐแมสซาชูเซตส์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ระบุรูปแบบของความร่วมมือในสถานที่ของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ระหว่างห้องสมุดโรงเรียนหรือศูนย์สื่อและห้องสมุดประชาชน 2) กำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนของความพยายามในการร่วมมือและอธิบายปัจจัยที่ขัดขวางและปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มอย่างง่าย 3) พัฒนาข้อเสนอแนะ

เพื่อหาแนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนหรือศูนย์ ผลการวิจัยพบว่า มี ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนหรือศูนย์สื่อ ได้แก่ 1) งบประมาณที่เพียงพอ 2) จำนวนเจ้าหน้าที่เพียงพอ 3) บุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ขัดขวางความร่วมมือระหว่างห้องสมุดประชาชนและห้องสมุด โรงเรียนหรือศูนย์สื่อ ได้แก่ 1) การขาดงบประมาณ 2) จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ 3) ระดับสภาพการบริหารจัดการและปัญหาตารางการทำงาน

มูрман (Moorman, 2002: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา เปรียบเทียบใน 3 กรณีศึกษาของรัฐอินเดียนา, นอร์ทแคโรไลนา และฟลอริดา การวิจัยนี้มีสมมติฐานเพื่อศึกษาการเพิ่มความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับห้องสมุดประชาชนจะมีประสิทธิภาพดีกว่าความร่วมมือในเรื่องทรัพยากร เพื่อให้บริการทุกด้านห้องสมุดแม้ในสถานที่เล็กๆ ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับห้องสมุดประชาชนจะมีประสิทธิภาพดีกว่าความร่วมมือตัวในเรื่องทรัพยากรเพื่อให้บริการห้องสมุดทุกด้าน

สรุปแนวคิดจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดการจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด จัดตั้งเพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เนื่องจากงบประมาณที่มีจำกัด ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ จำกัด การบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และลดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน โดยการจัดตั้งความร่วมมือต้องอาศัยรูปแบบที่เหมาะสมกับขนาดห้องสมุด และความพร้อมทางด้านทรัพยากรของแต่ละโรงเรียน สำหรับความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศมีเพียงความร่วมมือในระดับอุดมศึกษา ยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยตรง มีเพียงงานวิจัยการจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดห้องสมุดทหารเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบความร่วมมือและศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ห้องสมุดระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีวิธีการดำเนินวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากร

1. จำนวน 210 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 70 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของรูปแบบความร่วมมือ จำนวน 10 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะมาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดห้องสมุด ลักษณะงานด้านต่างๆของห้องสมุด และความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ศึกษาความร่วมมือในการใช้ห้องสมุด ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 โครงสร้าง
 - 2.1 โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว (Star Network Structure)
 - 2.2 โครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้น (Hierarchical Network Structure)
 - 2.3 โครงสร้างแบบกระจาย (Distributed / Decentralized Network Structure)

2.4 โครงสร้างแบบผสม (Composite Network Structure)

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเหล่านั้นมาสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดตามลักษณะงานด้านต่างๆ ของห้องสมุด ซึ่งแบ่งออกได้ 4 ด้าน คือ

3.1 ด้านบริหารงาน

3.2 ด้านเทคนิค

3.3 ด้านบริการ

3.4 ด้านกิจกรรม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามเพื่อปรับปรุงความเหมาะสมและความชัดเจนในการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาและครอบคลุมในเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (TryOut) จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากร แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach ทั้งรายด้านและผลรวม โดยได้ค่าความเชื่อมั่นรวม คือ 0.954

6. นำแบบสอบถามฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่วิจัยต่อไป

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม คือ

1. แบบสอบถามสำหรับผู้อำนวยการ,ครูใหญ่,ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ,บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนเป็นผู้ตอบ ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามชนิดเลือกตอบจำนวน 6 ข้อ โดยเกี่ยวกับ เพศ อายุ อายุการทำงาน วุฒิทางการศึกษา วุฒิทางบรรณารักษ์ จำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนั้นควรจัดให้มีความร่วมมือตามโครงสร้างแบบใด

ตอนที่ 3 สอบถามความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และกิจกรรม เป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่าตามแบบ ลิเคิร์ท ซึ่งจะใช้ 5 ระดับ

5	หมายความว่า	ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายความว่า	ความต้องการอยู่ในระดับมาก
3	หมายความว่า	ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายความว่า	ความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1	หมายความว่า	ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรตอบแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามให้ ผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและบรรณารักษ์ห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 70 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามและนัดวันรับ

3. การขอรับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาด้วยตนเอง โดยกำหนดว่าแบบสอบถามที่ได้รับคืนมามีจำนวน 210 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลมาครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและบรรณารักษ์ห้องสมุด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในส่วนของบรรณารักษ์เป็นผู้ตอบ ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย μ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลเหล่านี้มาสร้างเป็นรูปแบบ (Model) ของความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา

เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของช่วง

คะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความต้องการของความร่วมมือ
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	น้อย
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	มาก
4.50 – 5.00	มากที่สุด

(นิภา เมธาวีชัย 2542:125)

3. แบบสอบถามความเป็นไปได้ของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในโรงเรียนมัธยม

ส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตอบ ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของความเป็นไปได้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เกณฑ์ความคิดเห็นที่สอดคล้องกับ ร้อยละ 50

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด ,2541:55)

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนประชากร

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

(บุญชม ศรีสะอาด ,2541:86)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N}}$$

เมื่อ	σ	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนประชากร

บทที่ 4

ผลของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง "รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน" ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น

3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนั้นควรจัดให้มีความร่วมมือตามโครงสร้าง

ส่วนที่ 3 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และกิจกรรมรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลมีผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตำแหน่ง / หน้าที่ ในโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ครูใหญ่ / อาจารย์ใหญ่ / ผู้อำนวยการ	55	26.20
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	70	33.30
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน	85	40.50

จากตารางที่ 1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.20 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 23.8 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 -49 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.30 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 25.70 ส่วนใหญ่มีอายุงานมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป เป็นร้อยละ 46.70 ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.70 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิทางบรรณารักษ์ ในระดับ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.00 และพบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.90 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 300 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่ง / หน้าที่ ในโรงเรียน พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมาคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 33.30 ส่วนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่ง ครูใหญ่ / อาจารย์ใหญ่ / ผู้อำนวยการ มีน้อยที่สุด โดยมีเพียงร้อยละ 26.20 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนั้น

ควรจัดให้มีความร่วมมือตามโครงสร้าง

ตารางที่ 2 ข้อมูลของกลุ่มประชากรที่มีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดตามโครงสร้าง

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ยินดี	210	100.00
รวม	210	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงว่า กลุ่มประชากรมีความต้องการโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนั้นควรจัดให้มีความร่วมมือตามโครงสร้างทั้งหมด 210 คน คิดเป็นร้อยละ 100

และพบว่ากลุ่มประชากรยินดีจะเข้าร่วมกับการจัดตั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน ด้วยเหตุผลดังนี้

- เพื่อให้ได้แหล่งข้อมูลแหล่งอื่น ๆ มากขึ้น (5)
- เพื่อพัฒนาด้านคุณภาพ และการดำเนินงานห้องสมุดให้ดียิ่งขึ้น (4)
- ต้องการข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ (3)
- ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกัน (3)
- ช่วยเหลือกันในการพัฒนาห้องสมุด (3)
- จะได้มีแนวคิดที่จะปรับห้องสมุดในโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกัน (3)
- พัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนให้ทันสมัย (2)
- การร่วมมือทำงานใด ๆ ก็ตามย่อมเกิดประโยชน์มากขึ้น (2)
- จะได้ห้องสมุดที่สวยงาม (2)
- จะได้มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากร และประหยัดงบประมาณ, เพื่อพัฒนาห้องสมุดให้มีความ

หลากหลาย ทันสมัย และทันสมัย (2)

- มีวิสัยทัศน์กว้างยิ่งขึ้น (1)
- เพื่อข้อมูลข่าวสารที่ใหม่ขึ้น (1)
- จะได้มีการบริการจัดการ มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ร่วมกัน (1)
- เป็นแหล่งเรียนรู้แห่งหนึ่งในโรงเรียน (1)
- ไม่มีความชำนาญทางห้องสมุดทำให้งานต่าง ๆ ยังไม่ลงตัว (1)
- จะได้รู้ความแตกต่างของห้องสมุดแต่ละโรงเรียน (1)
- ต้องการให้พัฒนาการเรียนรู้ที่กว้างไกลมีศักยภาพ และประสิทธิภาพ (1)
- เป็นการพัฒนา และสร้างแนวทางความคิดใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี และเพื่อประโยชน์ในการ

ติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และร่วมกันพัฒนาห้องสมุด (1)

และพบว่า กลุ่มประชากรเห็นว่าควรมีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเพื่อเป็นศูนย์กลางการ

ประสานงาน

ตารางที่ 3 ประชากรทั้งหมดจำแนกตามขนาดของโรงเรียนกับรูปแบบโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ที่จะใช้ติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันระหว่างห้องสมุด

รูปแบบโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ที่จะใช้ติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันระหว่างห้องสมุด	ขนาดของโรงเรียน						สรุป	
	ใหญ่		กลาง		เล็ก			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว	32	28.80	29	43.30	16	50.00	77	36.60
โครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้น	8	7.20	8	11.90	0	0.00	16	7.60
โครงสร้างแบบกระจาย	20	18.00	8	11.90	8	25.00	36	17.20
โครงสร้างแบบผสม	51	46.00	22	32.80	8	25.00	81	38.60
รวม	111	100.00	67	100.00	32	100.00	210	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ที่จะใช้ติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันระหว่างห้องสมุด พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เลือกรูปแบบโครงสร้างแบบผสม คิดเป็นร้อยละ 24.30 ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่เลือกรูปแบบ โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว คิดเป็นร้อยละ 13.80 ร้อยละ 7.60 ตามลำดับ

โดยภาพรวม โรงเรียนส่วนใหญ่เลือกรูปแบบ โครงสร้างแบบผสม คิดเป็นร้อยละ 38.60 รองลงมาคือ โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว คิดเป็นร้อยละ 36.70 ส่วนกลุ่มประชากรทั้งหมดทุกโรงเรียนที่เลือกรูปแบบโครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้นมีน้อยที่สุด โดยมีเพียง ร้อยละ 7.60

ตารางที่ 4 วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุด ของกลุ่มประชากร

วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ไปรษณีย์	55	26.20
จดหมายข่าว	39	18.60
การประชุมหรือสัมมนา	49	23.30
โทรศัพท์	40	19.00
โทรสาร	6	2.90

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	20	9.50
อื่นๆ	1	0.50
รวม	210	100.00

จากตารางที่ 4 เมื่อจำแนกกลุ่มประชากรทั้งหมดตามวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดของสมาชิก พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ติดต่อทางไปรษณีย์ คิดเป็นร้อยละ 26.20 รองลงมาคือการประชุมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 23.30 ส่วนวิธีติดต่อสื่อสาร ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ มีน้อยที่สุด โดยมีเพียง ร้อยละ 0.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ที่มาของงบประมาณของความร่วมมือในการดำเนินงาน

ที่มาของงบประมาณของความร่วมมือในการดำเนินงาน	จำนวน (เลือก)	ร้อยละ(%)
ค่าสมาชิกห้องสมุด ของเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1	124	30.8
งบประมาณของสำนักบริหารงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน	173	42.9
เงินบริจาค	88	21.8
อื่นๆ เช่น งบประมาณแต่ละโรงเรียน	18	4.5
รวม	403	100.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีงบประมาณของสำนักบริหารงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคือ ค่าสมาชิกห้องสมุด ของเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 คิดเป็นร้อยละ 30.8 ส่วนกลุ่มประชากรทั้งหมดทุกโรงเรียนที่มีอื่นๆ เช่น งบของแต่ละโรงเรียนที่บำรุงห้องสมุด รายได้จากการจัดกิจกรรม เช่น สัปดาห์งานหนังสือ งบประมาณของสถานศึกษา จากเครือข่ายผู้ปกครอง งบพิเศษจากสมาคมครู ผู้ปกครอง และสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น มีน้อยที่สุด โดยมีเพียง ร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค
ด้านบริการและกิจกรรม ตามขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 6 ความต้องการความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการ
และกิจกรรม ของทุกโรงเรียน แยกตามขนาดโรงเรียน

ความต้องการ ความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	ใหญ่			กลาง			เล็ก			รวม		
	μ	σ	สรุป	μ	σ	สรุป	μ	σ	สรุป	μ	σ	สรุป
ด้านการบริหาร	3.94	0.46	มาก	3.70	0.50	มาก	3.82	0.51	มาก	3.84	0.49	มาก
ด้านเทคนิค	3.50	0.73	มาก	3.58	0.54	มาก	3.56	0.67	มาก	3.54	0.66	มาก
ด้านการบริการ	3.78	0.61	มาก	3.67	0.54	มาก	3.68	0.63	มาก	3.73	0.59	มาก
ด้านกิจกรรม	3.68	0.63	มาก	3.63	0.49	มาก	3.56	0.59	มาก	3.65	0.58	มาก
โดยภาพรวม	3.75	0.51	มาก	3.66	0.43	มาก	3.68	0.54	มาก	3.71	0.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ทุกโรงเรียนมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการ และกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.84$) และด้านการบริการ เป็นอันดับ 2 อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.73$) ส่วนด้านกิจกรรม มีความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.65$) และอยู่ในระดับมากทุกรายการ

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่

ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการในระดับมากทุกด้านและมีความต้องการความร่วมมือ ด้านการบริหาร เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.94$) และด้านการบริการ เป็นอันดับ 2 อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.78$) ส่วนด้านเทคนิค มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.65$)

โรงเรียนขนาดกลาง

ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภาพรวมมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการในระดับมากทุกด้านและมีความต้องการความร่วมมือ ด้านการบริหาร เป็นอันดับ 1 ในระดับ มาก ($\mu = 3.70$) และด้านการบริการ เป็นอันดับ 2 อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.67$) ส่วนด้านเทคนิค มีความต้องการความร่วมมือเป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.58$)

โรงเรียนขนาดเล็ก

ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการในระดับมากทุกด้านและมีความต้องการความร่วมมือ ด้านการบริหาร เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.82$) และด้านการบริการ เป็นอันดับ 2 อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.68$) ส่วนด้านเทคนิค และด้านกิจกรรม เป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.56$)

จะเห็นได้ว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ในแต่ละด้าน ในลำดับเดียวกัน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
การพัฒนา และปรับปรุงระบบ ข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น ร่วมกัน	-	-	23	59	29	4.05	0.69	มาก
รวม	3.94	0.46	มาก					

จากตารางที่ 7 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความอยู่ในระดับ มาก ทุกรายการ ($\mu = 3.77$ ถึง 4.23) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 4.23$) รองลงมาคือ การส่งเสริมบุคลากรในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน ($\mu = 4.20$) และ การพัฒนา และปรับปรุงระบบข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นร่วมกัน ($\mu = 4.05$) และความต้องการความร่วมมือในด้านการบริหาร ในลำดับสุดท้าย คือ การจัดทำโครงการวิจัยในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน ($\mu = 3.77$)

3.1.2 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านเทคนิค
ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิค ของ โรงเรียนขนาดใหญ่

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านเทคนิค การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกัน	2	5	40	50	14	3.62	0.83	มาก
การทำรายการแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	6	39	53	13	3.66	0.76	มาก
การวิเคราะห์ และจัดหมู่ ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	13	41	44	13	3.51	0.85	มาก
การจัดทำบัตรรายการร่วมกัน และ มาตรฐานในการลงรายการร่วมกัน	4	14	42	34	17	3.41	1.01	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใน การทำฐานข้อมูลร่วมกัน	4	7	27	50	23	3.73	0.98	มาก
การเตรียมทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกัน เช่น เขียนสันปิดของ หนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ	9	7	41	43	11	3.36	1.03	ปานกลาง
การจัดตั้งหน่วยงานบำรุงรักษา ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	6	13	36	44	12	3.39	1.01	ปานกลาง
การจัดทำสำเนา ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	1	19	42	39	10	3.34	0.90	ปานกลาง
รวม						3.50	0.73	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดด้านเทคนิค อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับ มาก 4 รายการ ($\mu = 3.51$ ถึง 3.73) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.73$) รองลงมาคือ การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ($\mu = 3.66$) และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ($\mu = 3.62$) และความต้องการความร่วมมือในด้านเทคนิค ในลำดับสุดท้าย คือ การวิเคราะห์ และจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ($\mu = 3.51$)

3.1.3 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านบริการ
ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการ ของ โรงเรียนขนาดใหญ่

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านบริการ บริการให้สมาชิกห้องสมุดใน โครงการความร่วมมือเข้าใช้บริการ ร่วมกันได้	2	4	24	58	23	3.86	0.85	มาก
บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด ในกลุ่มเดียวกัน	-	4	32	49	26	3.87	0.81	มาก
บริการจองหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	2	5	40	41	23	3.70	0.91	มาก
บริการนำชมเพื่อแนะนำวิธีการใช้ ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	-	7	32	48	24	3.80	0.85	มาก
บริการรวบรวมบรรณานุกรม	2	6	30	55	18	3.73	0.86	มาก
บริการตอบคำถาม และช่วยการ ค้นคว้าระหว่างห้องสมุด	-	7	30	54	20	3.78	0.81	มาก
บริการอ้างอิงร่วมกัน	-	4	45	42	20	3.70	0.80	มาก
บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่างห้องสมุด	3	21	28	34	25	3.51	1.12	มาก
บริการยืมโสตทัศนอุปกรณ์ ระหว่างห้องสมุด	-	19	34	36	22	3.55	1.00	มาก
บริการให้ยืมวัสดุหายาก	1	16	35	42	17	3.52	0.95	มาก
บริการจัดโครงการประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดร่วมกัน	2	1	36	52	20	3.78	0.81	มาก
บริการตรวจหนี้ และสารระสังเขป	2	15	45	31	18	3.43	0.98	ปานกลาง
บริการข่าวทันสมัย	-	-	24	59	28	4.04	0.69	มาก
บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน	-	-	20	57	34	4.13	0.69	มาก
บริการจัดทัศนศึกษา และดู ข่าวยาน ๖ ห้องสมุด	-	1	33	51	26	3.92	0.75	มาก
บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีในข่าวยาน ๖	-	1	20	58	32	4.09	0.71	มาก
รวม						3.78	0.61	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดด้านบริการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ใน ระดับ มาก 15 รายการ ($\mu = 3.52$ ถึง 4.13) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน บริการ ส่งเสริมความรู้ร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 4.13$) รองลงมาคือ บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีในหน่วยงาน ฯ ($\mu = 4.09$) และ บริการข่าวทันสมัย ($\mu = 4.04$) และความต้องการความร่วมมือในด้านบริการ ในลำดับสุดท้าย คือ บริการให้ยืมวัสดุหายาก ($\mu = 3.51$)

3.1.4 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านกิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรม ของ โรงเรียนขนาดใหญ่

แนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับความต้องการ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ด้านกิจกรรม								
การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน	-	1	34	56	20	3.86	0.71	มาก
การออกบริการเล่านิทานร่วมกัน	2	8	45	40	16	3.54	0.89	มาก
การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน	-	9	49	41	12	3.50	0.80	มาก
การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือร่วมกัน	-	9	49	38	15	3.53	0.83	มาก
การแสดงละครร่วมกัน	3	15	42	44	7	3.33	0.89	ปานกลาง
การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน	3	15	40	44	9	3.37	0.91	ปานกลาง
การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน	-	1	7	59	44	4.32	0.63	มาก
การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา	-	3	15	72	21	4.00	0.66	มาก
รวม						3.68	0.63	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดด้านกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการ

ความ อยู่ในระดับ มาก 6 รายการ ($\mu = 3.86$ ถึง 4.32) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้านการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 4.32$) รองลงมาคือ การจัดทำกิจกรรมเกม การทนายปัญหา ($\mu = 4.00$) และการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน ($\mu = 3.86$) และความต้องการความร่วมมือในด้านกิจกรรม ในลำดับสุดท้าย คือ การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน ($\mu = 3.50$)

3.2. ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน ในโรงเรียนขนาดกลาง

3.2.1 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลาง ด้านบริหาร ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ของ โรงเรียนขนาดกลาง

แนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับความต้องการ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ด้านการบริหาร								
การกำหนดนโยบายปฏิบัติงานร่วมกัน	2	2	16	37	10	3.76	0.85	มาก
การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน			20	37	10	3.85	0.66	มาก
การกำหนดการวางแผนโครงการร่วมกัน	1	1	26	32	7	3.64	0.75	มาก
การดำเนินงานตามแผนร่วมกัน	1	2	20	31	13	3.79	0.84	มาก
การประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน	1	2	24	36	4	3.60	0.72	มาก
การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	2	21	26	18	3.90	0.84	มาก
การส่งเสริมบุคลากรในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	4	15	39	9	3.79	0.75	มาก
การนิเทศการสอนในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	4	28	33	2	3.49	0.66	ปานกลาง

ตารางที่ 11 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
การจัดทำโครงการวิจัยในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	5	26	32	4	3.52	0.73	มาก
การจัดทำจดหมายข่าวเพื่อเผยแพร่ งานในด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน	-	4	30	23	10	3.58	0.82	มาก
การผลิตผลงานวิชาการในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	3	29	26	9	3.61	0.78	มาก
การพัฒนา และปรับปรุงระบบ ข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น ร่วมกัน	-	-	24	31	12	3.82	0.72	มาก
รวม						3.70	0.50	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้าน
บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ
อยู่ในระดับ มาก 11 รายการ ($\mu = 3.52$ ถึง 3.90) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การ
แลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.90$) รองลงมาคือ การ
พัฒนา และปรับปรุงระบบข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นร่วมกัน ($\mu = 3.82$) และ การส่งเสริม
บุคลากรในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน ($\mu = 3.79$) และความต้องการความร่วมมือในด้านการ
บริหาร ในลำดับสุดท้าย คือ การจัดทำโครงการวิจัยในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน ($\mu = 3.52$)

3.2.2 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลาง ด้านเทคนิค

ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิค ของ โรงเรียนขนาดกลาง

แนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับความต้องการ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ด้านเทคนิค								
การจัดการทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	1	30	29	7	3.63	0.69	มาก
การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	2	22	37	6	3.70	0.67	มาก
การวิเคราะห์ และจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-		38	19	10	3.58	0.74	มาก
การจัดทำบัตรรายการร่วมกัน และมาตรฐานในการลงรายการร่วมกัน	-	4	31	26	6	3.51	0.75	มาก
การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน	-	5	20	26	16	3.79	0.90	มาก
การเตรียมทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เช่น เขียนสันปิดของหนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ	-	4	35	24	4	3.42	0.70	ปานกลาง
การจัดตั้งหน่วยงานบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	2	38	22	5	3.45	0.68	ปานกลาง
การจัดทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน		2	32	26	7	3.57	0.72	มาก
รวม						3.58	0.54	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.58$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับมาก 6 รายการ ($\mu = 3.51$ ถึง 3.79) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.79$) รองลงมาคือ การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ($\mu = 3.70$) และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน

($\mu = 3.63$) และความต้องการความร่วมมือในด้านเทคนิค ในลำดับสุดท้าย คือ การจัดทำบัญชีรายการร่วมกัน และมาตรฐานในการลงรายการร่วมกัน ($\mu = 3.51$)

3.2.3 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลาง ด้านบริการ
ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการ ของ โรงเรียนขนาดกลาง

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านบริการ								
บริการให้สมาชิกห้องสมุดใน โครงการความร่วมมือเข้าใช้ บริการร่วมกันได้	-	-	21	33	13	3.88	0.71	มาก
บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด ในกลุ่มเดียวกัน	-	-	21	31	15	3.91	0.73	มาก
บริการจองหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	-	2	26	31	8	3.67	0.73	มาก
บริการนำชมเพื่อแนะนำวิธีการใช้ ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	-	4	27	26	10	3.63	0.81	มาก
บริการรวบรวมบรรณานุกรม	-	6	28	29	4	3.46	0.75	ปานกลาง
บริการตอบคำถาม และช่วยการ ค้นคว้าระหว่างห้องสมุด	-	2	15	40	10	3.87	0.69	มาก
บริการอ้างอิงร่วมกัน	-	4	32	28	3	3.45	0.68	ปานกลาง
บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่างห้องสมุด	-	4	26	32	5	3.57	0.72	มาก
บริการยืมสื่อทัศนูปกรณ์ ระหว่างห้องสมุด	-	5	29	29	4	3.48	0.73	ปานกลาง
บริการให้ยืมวัสดุหายาก	2	11	18	32	4	3.37	0.93	ปานกลาง
บริการจัดโครงการประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดร่วมกัน	-	4	24	30	9	3.66	0.79	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
บริการดรรชนี และสารระสังเขป	-	4	35	26	2	3.39	0.65	ปานกลาง
บริการข่าวทันสมัย	-	-	19	36	12	3.90	0.68	มาก
บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน	-	-	16	38	13	3.96	0.66	มาก
บริการจัดทัศนศึกษา และดู ช่างงาน ฯ ห้องสมุด	-	2	22	29	14	3.82	0.80	มาก
บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีในช่างงาน ฯ	-	2	25	27	13	3.76	0.80	มาก
รวม						3.67	0.54	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับมาก 10 รายการ ($\mu = 3.57$ ถึง 3.96) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.96$) รองลงมาคือ บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน ($\mu = 3.91$) และ บริการจัดทัศนศึกษา และดูช่างงาน ฯ ห้องสมุด ($\mu = 3.82$) และความต้องการความร่วมมือในด้านบริการ ในลำดับสุดท้าย คือ บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่างห้องสมุด ($\mu = 3.57$)

3.2.4 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดกลาง ด้าน

กิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรม ของ โรงเรียนขนาดกลาง

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านกิจกรรม								
การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับ งานห้องสมุดร่วมกัน	-	1	22	36	8	3.76	0.68	มาก
การออกบริการเล่านิทานร่วมกัน	-	3	18	40	6	3.73	0.69	มาก
การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน	-	3	27	33	4	3.57	0.68	มาก
การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือ ร่วมกัน	-	2	27	34	4	3.60	0.65	มาก
การแสดงละครร่วมกัน	-	4	36	25	2	3.37	0.65	ปานกลาง
การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน	-	4	45	14	4	3.27	0.66	ปานกลาง
การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน หนังสือในห้องสมุดร่วมกัน	-	-	18	33	16	3.97	0.72	มาก
การจัดทำกิจกรรมเกม การทาย ปัญหา	-	-	22	37	8	3.79	0.64	มาก
รวม						3.63	0.49	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับมาก 6 รายการ ($\mu = 3.57$ ถึง 3.97) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.97$) รองลงมาคือ การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา ($\mu = 3.79$) และ การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน ($\mu = 3.76$) และความต้องการความร่วมมือในด้านกิจกรรม ในลำดับสุดท้าย คือ การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน ($\mu = 3.57$)

3.3 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก

3.3.1 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบริหาร

ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ของ โรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับความต้องการ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ด้านการบริหาร								
การกำหนดนโยบายปฏิบัติงานร่วมกัน	-	2	4	20	6	3.94	0.76	มาก
การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน	-	2	8	20	2	3.69	0.69	มาก
การกำหนดการวางแผนโครงการร่วมกัน	-	-	6	22	4	3.94	0.56	มาก
การดำเนินงานตามแผนร่วมกัน	-	-	6	20	6	4.00	0.62	มาก
การประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน	-	2	6	18	6	3.88	0.79	มาก
การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	-	10	20	2	3.75	0.57	มาก
การส่งเสริมบุคลากรในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	-	8	22	2	3.81	0.54	มาก
การนิเทศการสอนในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	-	12	14	6	3.81	0.74	มาก
การจัดทำโครงการวิจัยในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	2	12	10	8	3.75	0.92	มาก
การจัดทำจดหมายข่าวเพื่อเผยแพร่ในงานในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	2	6	22	2	3.75	0.67	มาก
การผลิตผลงานวิชาการในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	2	12	12	6	3.69	0.86	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
การพัฒนา และปรับปรุงระบบ ข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น ร่วมกัน	-	-	6	24	2	3.88	0.49	มาก
รวม						3.82	0.51	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับมากทุกรายการ ($\mu = 3.69$ ถึง 3.94) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การกำหนดการวางแผนโครงการร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.94$) รองลงมาคือ การกำหนดนโยบายปฏิบัติงานร่วมกัน ($\mu = 3.94$) และ การพัฒนา และปรับปรุงระบบข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นร่วมกัน ($\mu = 3.88$) และความต้องการความร่วมมือในด้านการบริหาร ในลำดับสุดท้าย คือ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\mu = 3.69$)

3.3.2 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านเทคนิค
ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิค ของ โรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านเทคนิค การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกัน	-	-	10	22		3.69	0.47	มาก
การทำรายการแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	2	6	20	4	3.81	0.74	มาก
การวิเคราะห์ และจัดหมู่ ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	2	16	8	6	3.56	0.88	มาก
การจัดทำบัตรรายการร่วมกัน และ มาตรฐานในการลงรายการร่วมกัน	-	2	16	8	6	3.56	0.88	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใน การทำฐานข้อมูลร่วมกัน	-	4	12	10	6	3.56	0.95	มาก
การเตรียมทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกัน เช่น เขียนสันปิดของ หนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ	-	6	12	12	2	3.31	0.86	ปานกลาง
การจัดตั้งหน่วยงานบำรุงรักษา ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	2	-	16	10	4	3.44	0.95	ปานกลาง
การจัดทำสำเนา ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	-	4	10	14	4	3.56	0.88	มาก
รวม						3.56	0.67	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดด้านงานเทคนิค อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความอยู่ในระดับ มาก 6 รายการ ($\mu = 3.56$ ถึง 3.81) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.81$) รองลงมาคือ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ($\mu = 3.69$) และ การวิเคราะห์ และจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ($\mu = 3.56$) และความต้องการความร่วมมือในด้านเทคนิค ในลำดับสุดท้าย คือ การจัดทำบัตรรายการร่วมกัน และมาตรฐานในการลงรายการร่วมกัน ($\mu = 3.59$)

3.3.3 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบริการ
ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการ ของ โรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านบริการ บริการให้สมาชิกห้องสมุดใน โครงการความร่วมมือเข้าใช้บริการ ร่วมกันได้	2	-	6	14	10	3.94	1.05	มาก
บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด ในกลุ่มเดียวกัน	-	2	8	16	6	3.81	0.82	มาก
บริการจองหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	-	2	6	14	10	4.00	0.88	มาก
บริการนำชมเพื่อแนะนำวิธีการใช้ ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	-	-	14	12	6	3.75	0.76	มาก
บริการรวบรวมบรรณานุกรม	-	4	10	18	-	3.44	0.72	ปานกลาง
บริการตอบคำถาม และช่วยการ ค้นคว้าระหว่างห้องสมุด	-	-	14	12	6	3.75	0.76	มาก
บริการอ้างอิงร่วมกัน	-	2	12	18	-	3.50	0.62	มาก
บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่างห้องสมุด	-	-	14	12	6	3.75	0.76	มาก
บริการยืมสื่อทัศนูปกรณ์ ระหว่างห้องสมุด	-	2	8	18	4	3.75	0.76	มาก
บริการให้ยืมวัสดุหายาก	-	4	12	12	4	3.50	0.88	มาก
บริการจัดโครงการประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดร่วมกัน	-	-	12	18	2	3.69	0.59	มาก
บริการตรวจนี้ และสาระสังเขป	-	4	12	12	4	3.50	0.88	มาก
บริการข่าวทันสมัย	-	-	16	12	4	3.63	0.71	มาก
บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน	-	-	14	14	4	3.69	0.69	มาก
บริการจัดทัศนศึกษา และดู ข่าวยาน ๗ ห้องสมุด	-	-	12	18	2	3.69	0.59	มาก
บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการ ใช้เทคโนโลยีในข่ายงาน ๗	-	2	10	20	-	3.56	0.62	มาก
รวม						3.68	0.63	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดด้านบริการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ใน ระดับ มาก 15 รายการ ($\mu = 3.50$ ถึง 4.00) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน บริการจอง หนังสือระหว่างห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 4.00$) รองลงมาคือ บริการให้สมาชิก ห้องสมุดในโครงการความร่วมมือเข้าใช้บริการร่วมกันได้ ($\mu = 3.94$) และ บริการยืมหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน ($\mu = 3.81$) และความต้องการความร่วมมือในด้านบริการ ในลำดับสุดท้าย คือ "บริการอ้างอิงร่วมกัน ($\mu = 3.50$)"

3.3.4 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านกิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรม ของ โรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านกิจกรรม การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับ งานห้องสมุดร่วมกัน	-	-	14	14	4	3.69	0.69	มาก
การออกบริการเล่านิทานร่วมกัน	-	2	14	14	2	3.50	0.72	มาก
การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน	-	2	16	12	2	3.44	0.72	ปานกลาง
การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือ ร่วมกัน	-	2	16	12	2	3.44	0.72	ปานกลาง
การแสดงละครร่วมกัน	-	2	14	14	2	3.50	0.72	มาก
การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน	-	2	20	8	2	3.31	0.69	ปานกลาง
การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการ อ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน	-	-	12	12	8	3.88	0.79	มาก
การจัดทำกิจกรรมเกม การทาย ปัญหา	-	-	14	12	6	3.75	0.76	มาก
รวม						3.56	0.59	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดด้านกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับ มาก 5 รายการ ($\mu = 3.50$ ถึง 3.88) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้านการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.88$) รองลงมาคือ การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา ($\mu = 3.75$) และการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน ($\mu = 3.69$) และความต้องการความร่วมมือในด้านกิจกรรม ในลำดับสุดท้าย คือ การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือร่วมกัน ($\mu = 3.50$)

3.4. ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน โดยแสดงภาพรวมทั้งหมด

3.4.1 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภาพรวม ด้านบริหาร

ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร โดยรวมทั้งหมด

แนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับความต้องการ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ด้านการบริหาร								
การกำหนดนโยบายปฏิบัติงานร่วมกัน	2	9	50	112	37	3.82	0.80	มาก
การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน	-	5	58	107	40	3.87	0.74	มาก
การกำหนดการวางแผนโครงการร่วมกัน	1	1	68	100	40	3.84	0.74	มาก
การดำเนินงานตามแผนร่วมกัน	1	3	61	101	44	3.88	0.77	มาก
การประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน	1	5	61	108	35	3.81	0.75	มาก
การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	4	40	108	58	4.05	0.74	มาก
การส่งเสริมบุคลากรในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	4	39	118	49	4.01	0.71	มาก
การนิเทศการสอนในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	9	73	101	27	3.70	0.75	มาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
การจัดทำโครงการวิจัยในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	2	10	77	83	38	3.69	0.86	มาก
การจัดทำจดหมายข่าวเพื่อ เผยแพร่งานในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	6	69	99	36	3.79	0.76	มาก
การผลิตผลงานวิชาการในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	-	7	71	103	29	3.73	0.74	มาก
การพัฒนา และปรับปรุงระบบ ข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น ร่วมกัน	-	-	53	114	43	3.95	0.68	มาก
รวม						3.84	0.49	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ใน
ระดับมาก ($\mu = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับ
มากทุกรายการ ($\mu = 3.69$ ถึง 4.05) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การแลกเปลี่ยน
ความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 4.05$) รองลงมาคือ การส่งเสริมบุคลากร
ในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน ($\mu = 4.01$) และ การพัฒนา และปรับปรุงระบบข่ายงาน ฯ และ
กิจกรรมที่ได้จัดขึ้นร่วมกัน ($\mu = 3.95$) และความต้องการความร่วมมือในด้านการบริหาร ในลำดับ
สุดท้าย คือ การจัดทำโครงการวิจัยในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน ($\mu = 3.69$)

3.4.2 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน โดยแสดงภาพรวม

ทั้งหมดด้านเทคนิค ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านเทคนิค โดยรวมทั้งหมด

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านเทคนิค								
การจัดการทรัพยากรสารนิเทศ ร่วมกัน	2	6	80	101	21	3.63	0.74	มาก
การทำรายการแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน	-	10	67	110	23	3.70	0.73	มาก
การวิเคราะห์ และจัดหมู่ ทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน	-	15	95	71	29	3.54	0.82	มาก
การจัดทำบัตรรายการร่วมกัน และ มาตรฐานในการลงรายการร่วมกัน	4	20	89	68	29	3.47	0.91	ปานกลาง
การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใน การทำฐานข้อมูลร่วมกัน	4	16	59	86	45	3.72	0.95	มาก
การเตรียมทรัพยากรสารนิเทศ ร่วมกัน เช่น เขียนสันปิดของ หนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ	9	17	88	79	17	3.37	0.90	ปานกลาง
การจัดตั้งหน่วยงานบำรุงรักษา ทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน	8	15	90	76	21	3.41	0.90	ปานกลาง
การจัดทำสำเนา ทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน	1	25	84	79	21	3.45	0.85	ปานกลาง
รวม						3.54	0.66	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ใน
ระดับมาก ($\mu = 3.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับ
มาก 3 รายการ ($\mu = 3.54$ ถึง 3.72) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 3.72$) รองลงมาคือ การทำรายการ
แลกเปลี่ยนทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน ($\mu = 3.70$) และ การจัดการทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน
($\mu = 3.63$) และความต้องการความร่วมมือในด้านเทคนิค ในลำดับสุดท้าย คือ การวิเคราะห์ และจัด
หมู่ทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน ($\mu = 3.54$)

3.4.3 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน โดยแสดงภาพรวม

ทั้งหมดด้านเทคนิคบริการ ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริการ โดยรวมทั้งหมด

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ด้านบริการ บริการให้สมาชิกห้องสมุดใน โครงการความร่วมมือเข้าใช้ บริการร่วมกันได้	4	4	51	105	46	3.88	0.84	มาก
บริการยืมหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	-	6	61	96	47	3.88	0.78	มาก
บริการจองหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	2	9	72	86	41	3.74	0.85	มาก
บริการนำชมเพื่อแนะนำ วิธีการใช้ห้องสมุดในกลุ่ม เดียวกัน	-	11	73	86	40	3.74	0.83	มาก
บริการรวบรวมบรรณานุกรม	2	16	68	102	22	3.60	0.81	มาก
บริการตอบคำถาม และช่วยการ ค้นคว้าระหว่างห้องสมุด	-	9	59	106	36	3.80	0.77	มาก
บริการอ้างอิงร่วมกัน	-	10	89	88	23	3.59	0.75	มาก
บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่าง ห้องสมุด	3	25	68	78	36	3.57	0.96	มาก
บริการยืมสื่อทัศนูปกรณ์ ระหว่างห้องสมุด	-	26	71	83	30	3.56	0.89	มาก
บริการให้ยืมวัสดุหายาก	3	31	65	86	25	3.47	0.93	ปานกลาง
บริการจัดโครงการ ประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดร่วมกัน	2	5	72	100	31	3.73	0.77	มาก
บริการตรวจหนี้ และสาระสิ่งเขป	2	23	92	69	24	3.43	0.87	ปานกลาง
บริการข่าวทันสมัย	-	-	59	107	44	3.93	0.70	มาก

ตารางที่ 21 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับ ความ ต้องการ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน	-	-	50	109	51	4.00	0.70	มาก
บริการจัดทัศนศึกษา และดู ช่างงาน ฯ ห้องสมุด	-	3	67	98	42	3.85	0.75	มาก
บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการ ใช้เทคโนโลยีในช่างงาน ฯ	-	5	55	105	45	3.90	0.75	มาก
รวม						3.73	0.59	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับมาก 15 รายการ ($\mu = 3.56$ ถึง 4.00) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 4.00$) รองลงมาคือ บริการข่าวทันสมัย ($\mu = 3.93$) และ บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน ($\mu = 3.88$) และความต้องการความร่วมมือในด้านบริการในลำดับสุดท้าย คือ บริการยืมสื่อทัศนูปกรณ์ระหว่างห้องสมุด ($\mu = 3.56$)

3.4.4 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน โดยแสดงภาพรวมทั้งหมดด้านกิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านกิจกรรม โดยรวมทั้งหมด

แนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					μ	σ	ระดับความต้องการ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ด้านกิจกรรม								
การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน	-	2	70	106	32	3.80	0.70	มาก
การออกบริการเล่านิทานร่วมกัน	2	13	77	94	24	3.60	0.81	มาก
การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน	-	14	92	86	18	3.51	0.75	มาก
การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือร่วมกัน	-	13	92	84	21	3.54	0.76	มาก
การแสดงละครร่วมกัน	3	21	92	83	11	3.37	0.79	ปานกลาง
การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน	3	21	105	66	15	3.33	0.81	ปานกลาง
การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน	-	1	37	104	68	4.14	0.71	มาก
การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา	-	3	51	121	35	3.90	0.68	มาก
รวม						3.65	0.58	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ในภาพรวมมีความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความต้องการความ อยู่ในระดับมาก 6 รายการ ($\mu = 3.51$ ถึง 4.14) และพบว่ามีความต้องการความร่วมมือด้าน การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เป็นอันดับแรก ($\mu = 4.14$) รองลงมาคือ การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา ($\mu = 3.90$) และ การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน ($\mu = 3.80$) และความต้องการความร่วมมือในด้านกิจกรรม ในลำดับสุดท้าย คือ การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน ($\mu = 3.51$)

ตารางที่ 23 ระดับความเป็นไปได้ในแนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร
ด้านเทคนิค ด้านการบริการ และกิจกรรม โดยรวมทั้งหมด (N=10)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)						ร้อยละ%
	โรงเรียนขนาด ใหญ่		โรงเรียนขนาด กลาง		โรงเรียนขนาด เล็ก		
	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	
ด้านการบริหาร							
1. ส่งเสริมบุคลากรในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
2. การพัฒนาและปรับปรุงระบบ ข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
3. การกำหนดนโยบายปฏิบัติงาน ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
4. การแลกเปลี่ยนความรู้ด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
6. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
7. การผลิตผลงานวิชาการในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
8. การดำเนินงานตามแผนร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
9. การนิเทศการสอนในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
10. กำหนดการวางแผนโครงการ ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
11. การจัดทำโครงการวิจัยในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)						ร้อยละ%
	โรงเรียนขนาด ใหญ่		โรงเรียนขนาด กลาง		โรงเรียนขนาด เล็ก		
	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	
ด้านการบริการ							
1. บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
2. บริการข่าวทันสมัย	10	-	10	-	10	-	100.00
3. บริการตอบคำถาม และช่วยการ ค้นคว้าระหว่างห้องสมุด	10	-	10	-	10	-	100.00
4. บริการให้สมาชิกห้องสมุดในโครงการ ความร่วมมือเข้าใช้บริการร่วมกันได้	10	-	10	-	10	-	100.00
5. บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีในข่ายงาน ฯ	10	-	10	-	10	-	100.00
6. บริการรวบรวมบรรณานุกรม	10	-	10	-	10	-	100.0
7. บริการจัดโครงการประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.0
8. บริการจัดทัศนศึกษา และดูข่ายงาน ฯ ห้องสมุด	10	-	10	-	10	-	100.00
9. บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด ในกลุ่มเดียวกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
10. บริการอ้างอิงร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
11. บริการจองหนังสือระหว่างห้องสมุด ในกลุ่มเดียวกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
12. บริการนำชมเพื่อแนะนำวิธีการใช้ ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
13. บริการให้ยืมวัสดุหายาก	10	-	10	-	10	-	100.00
14. บริการยืมโสตทัศนอุปกรณ์ ระหว่าง ห้องสมุด	10	-	10	-	10	-	100.00
15. บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่างห้องสมุด	10	-	10	-	10	-	100.00
16. บริการตรวจหนี้ และสารระสังเขป	10	-	10	-	10	-	100.00

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)						ร้อยละ%
	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก		
	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	
ด้านกิจกรรม							
1. การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา	10	-	10	-	10	-	100.00
2. การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
3. การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
4. การออกบริการเล่านิทานร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
5. การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
6. การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
7. การแสดงละครร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
8. การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
9. บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่างห้องสมุด	10	-	10	-	10	-	100.00
ด้านเทคนิค							
1. การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
2. การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
3. การวิเคราะห์และจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
4. การจัดทำบัตรรายการร่วมกันและมาตรฐานในการลงรายการร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
5. การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
6. การเตรียมทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ (คน)						ร้อยละ%
	โรงเรียนขนาด ใหญ่		โรงเรียนขนาด กลาง		โรงเรียนขนาด เล็ก		
	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้	เป็นไป ไม่ได้	
7. การจัดตั้งหน่วยงานบำรุงรักษา ทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00
8. การจัดทำสำเนาทรัพยากรสารนิเทศ ร่วมกัน	10	-	10	-	10	-	100.00

จากตารางที่ 23 แสดงค่าร้อยละ แนวทางความเป็นไปได้ในความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
โรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการ และกิจกรรม ของโรงเรียนขนาด
ใหญ่ กลาง และเล็ก พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันในทุกรายการที่ห้องสมุดโรงเรียน
สามารถมีความร่วมมือในการดำเนินการ มีความเป็นไปได้อย่างทุกรายการ คิดเป็นร้อยละ 100

ระดับความเป็นไปได้ในแนวทางความร่วมมือระหว่างห้องสมุดตามโครงสร้างรูปแบบ
ผสมผสานเฉพาะห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัด
สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็น
รูปแบบโครงสร้างผสมผสานเฉพาะเหมาะสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา พื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็น
ตรงกันที่ห้องสมุดโรงเรียนมีโครงสร้างตามรูปแบบความร่วมมือในการดำเนินการ มีความเป็นไป
ได้ คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 24 สรุปการจัดตั้งแนวทางการร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่
การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน

รูปแบบโครงสร้าง และแนวทางการ ดำเนินงาน	ขนาดโรงเรียน		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดเล็ก
รูปแบบโครงสร้าง	โครงสร้างผสมผสาน	โครงสร้างดาวหรือกระจาย	
ด้านบริหาร	1.การแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน 2.การส่งเสริมบุคลากร ในด้าน บรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน 3.การจัดทำโครงการวิจัย ในด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน	1.การแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน 2.การกำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงานร่วมกัน 3.การนิเทศการสอนใน ด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน	1. การวางแผน ดำเนินงานตามแผน ร่วมกัน 2.การกำหนดนโยบาย ปฏิบัติงานร่วมกัน 3.การกำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงานร่วมกัน
ด้านเทคนิค	1.การใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ในการทำ ฐานข้อมูลร่วมกัน 2.การทำรายการ แลกเปลี่ยนทรัพยากร สารสนเทศร่วมกัน 3.การจัดทำสำเนา ทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกัน	1.การใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ในการทำ ฐานข้อมูลร่วมกัน 2.การทำรายการ แลกเปลี่ยนทรัพยากร สารสนเทศร่วมกัน 3.การเตรียมทรัพยากร สารสนเทศร่วมกัน	1.การใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ในการทำ ฐานข้อมูลร่วมกัน 2.การทำรายการ แลกเปลี่ยนทรัพยากร สารสนเทศร่วมกัน 3.การเตรียม ทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกัน

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รูปแบบโครงสร้างและ แนวทางการ ดำเนินงาน	ขนาดโรงเรียน		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดเล็ก
รูปแบบโครงสร้าง	โครงสร้างผสมผสาน	โครงสร้างดาวหรือกระจาย	
<u>ด้านบริการ</u>	1. บริการส่งเสริมความรู้ ร่วมกัน 2. บริการจัดฝึกอบรม เกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีทำงาน ร่วมกัน 3. บริการตรวจรับ และ สาระสังเขป	1. บริการส่งเสริมความรู้ ร่วมกัน 2. บริการยืมหนังสือ ระหว่างห้องสมุด 3. บริการให้ยืมหนังสือ หายาก	1. บริการส่งเสริมความรู้ ร่วมกัน 2. บริการข่าวทันสมัย 3. บริการตรวจรับ และ สาระสังเขป
<u>ด้านกิจกรรม</u>	1. การจัดทำโครงการ ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมการอ่านหนังสือ ในห้องสมุดร่วมกัน 2. การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา 3. การแสดงละคร ร่วมกัน	1. การจัดทำโครงการ ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมการอ่านหนังสือ ในห้องสมุดร่วมกัน 2. การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา 3. การเชิดหุ่นร่วมกัน	1. การจัดทำโครงการ ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมการอ่านหนังสือ ในห้องสมุดร่วมกัน 2. การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา 3. การเชิดหุ่นร่วมกัน

จากตารางที่ 24 แสดงการจัดตั้งแนวทางการร่วมมือ เมื่อนำมาสังเคราะห์แล้วจะได้รูปแบบความ
ร่วมระหว่างห้องโรงเรียนในลักษณะ โครงสร้างผสมผสานกับกระจายหรือดาว ส่วนในด้านการ
ดำเนินงาน ด้านบริหาร ด้านบริการ ด้านเทคนิค และกิจกรรม โดยเรียงจากความต้องการความ
ร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ลำดับที่ 1-3 ตามลำดับ มีความต้องการอยู่ในระดับ
มาก และเมื่อนำมาแสดง พบว่า มีรายการที่ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นที่สอดคล้อง
กันหลายรายการ แนวทางการจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือโรงเรียนขนาดใหญ่ในลักษณะ
โครงสร้างแบบผสมผสาน โรงเรียนขนาดกลางและเล็กจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือ ในลักษณะ
โครงสร้างแบบศูนย์กลางหรือดาว ทั้งสองกลุ่มจะมีศูนย์อำนาจการหรือไม่มีศูนย์อำนาจการก็ได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง "รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่ การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน" โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ เพื่อสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 และเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.954

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ ครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำนวนทั้งสิ้น 70 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน รวม 210 คน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

จากผลการวิจัย เมื่อได้สำรวจกลุ่มประชากรจำนวน 210 คน พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.2 และมีอายุระหว่าง 40 -49 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 โดยส่วนใหญ่มีอายุงานมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป เป็นร้อยละ 46.7 และส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.7 นอกจากนี้ยังพบว่าส่วนใหญ่มีวุฒิทางบรรณารักษ์ คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.0 และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1001 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.9 โดยส่วนใหญ่มีตำแหน่งบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.5

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนั้นควร จัดให้มีความร่วมมือตามโครงสร้าง

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มประชากรทั้งหมดยินดีจะเข้าร่วมกับการจัดตั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน เพื่อให้ได้แหล่งข้อมูลแหล่งอื่น ๆ มากขึ้น อยากรับข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ พัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนให้ทันสมัย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกัน จะได้ห้องสมุดที่สวยงาม เพื่อพัฒนาด้านคุณภาพ และการดำเนินงานห้องสมุดให้ดียิ่งขึ้น มีวิสัยทัศน์กว้างยิ่งขึ้น เพื่อข้อมูลข่าวสารที่ใหม่ขึ้น การร่วมมือทำงานใด ๆ ก็ตามย่อมเกิดประโยชน์มากขึ้น ช่วยเหลือกันในการพัฒนาห้องสมุด จะได้มีแนวคิดที่จะปรับห้องสมุดในโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกัน จะได้มีการบริการจัดการ มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ร่วมกัน เป็นแหล่งเรียนรู้แห่งหนึ่งในโรงเรียน ไม่มีความชำนาญทางห้องสมุดทำให้งานต่าง ๆ ยังไม่ลงตัว จะได้รับความแตกต่างของห้องสมุดแต่ละโรงเรียน ต้องการให้พัฒนาการเรียนรู้ที่กว้างไกลมีศักยภาพ และประสิทธิภาพ จะได้มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากร และประหยัดงบประมาณ เพื่อพัฒนาห้องสมุดให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และทันเหตุการณ์ เป็นการพัฒนา และสร้างแนวทางการคิดใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี และเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และร่วมกันพัฒนาห้องสมุด

ส่วนความคิดเห็น ด้านการมีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงาน พบว่า กลุ่มประชากรทั้งหมด มีความคิดเห็นว่าจะมีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงาน และด้านศูนย์กลางประสานงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ส่วนใหญ่เลือกด้านบริหาร เป็นศูนย์กลางประสานงาน เป็นอันดับ 1 และเลือกงานด้านบริการ เป็นศูนย์กลางประสานงาน เป็นอันดับ 2 กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เลือกงานกิจกรรม เป็นอันดับ 3 และเลือกงานเทคนิคเป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนขนาดของโรงเรียนกับรูปแบบโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ที่จะใช้ติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันระหว่างห้องสมุด พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เลือกรูปแบบโครงสร้างแบบผสม คิดเป็นร้อยละ 24.3 ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดปานกลางส่วนใหญ่เลือกรูปแบบโครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว คิดเป็นร้อยละ 13.8 และ โรงเรียนที่มีขนาดเล็กส่วนใหญ่เลือกรูปแบบโครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตามลำดับโดยรวมแล้วรูปแบบโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ที่จะใช้ติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันระหว่างห้องสมุด ส่วนใหญ่เลือกรูปแบบ โครงสร้างแบบผสม คิดเป็นร้อยละ 38.6 และวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดของสมาชิก ส่วนใหญ่ติดต่อทางไปรษณีย์ คิดเป็นร้อยละ 26.2

ส่วนที่มาของงบประมาณของความร่วมมือในการดำเนินงาน พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ มีงบประมาณของสำนักบริหารงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคือ ค่าสมาชิกห้องสมุด ของเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 คิดเป็นร้อยละ 30.8 ส่วนกลุ่มประชากรที่มีอื่นๆ เช่น งบของแต่ละโรงเรียนที่บำรุงห้องสมุด รายได้จากการจัดกิจกรรม เช่น สัปดาห์งานหนังสือ งบประมาณของสถานศึกษา จากเครือข่ายผู้ปกครอง งบพิเศษจากสมาคมครู ผู้ปกครอง และสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น มีน้อยที่สุด โดยมีเพียง ร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

ความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และกิจกรรม

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการและกิจกรรม ของกลุ่มประชากรทั้งหมดทุกโรงเรียน แยกตามขนาดโรงเรียน พบว่า กลุ่มประชากรทั้งหมดทุกโรงเรียนมีระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการ และกิจกรรม โดยภาพรวมมีระดับความต้องการความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร กลุ่มประชากรทั้งหมดทุกโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.84$) และด้านการบริการ กลุ่มประชากรทั้งหมดทุกโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.73$) ด้านกิจกรรม กลุ่มประชากรทั้งหมดทุกโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 3 ($\mu = 3.65$) ส่วนงานด้านเทคนิค มีระดับความต้องการความร่วมมือในระดับมาก เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.54$) เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน รายละเอียดดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการ และกิจกรรม โดยภาพรวมมีระดับความต้องการความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.94$) และด้านการบริการ กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.78$) ด้านกิจกรรม มีความต้องการความร่วมมือในระดับมาก เป็นอันดับ 3 ($\mu = 3.68$) ส่วนด้านเทคนิค

กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหาร

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านการบริหาร โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 4.23$) และ การส่งเสริมบุคลากรในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 4.20$) ส่วนการจัดทำโครงการวิจัยในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.77$)

ด้านเทคนิค

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านเทคนิคโดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.73$) และ การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เช่น รายการหนังสือ และรายชื่อหนังสือวารสารใหม่ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.66$) ส่วน การจัดทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.34$)

ด้านการบริการ

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านการบริการ โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 4.13$) และ บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในหน่วยงาน ฯ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 4.09$) ส่วน บริการตรวจหนี้ และสารระสังเขป กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.43$)

ด้านกิจกรรม

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านกิจกรรม โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เช่น โครงการยอคนักอ่านโครงการตอบปัญหาจากการอ่าน เป็นต้น กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 4.32$) และ การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 4.00$) ส่วน การแสดงละครร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.33$)

โรงเรียนขนาดกลาง

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการ และกิจกรรม โดยภาพรวมมีระดับความต้องการความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.70$) และด้านการบริการ กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.67$) ส่วนด้านเทคนิค กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหาร

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านการบริการ โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.90$) และ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.85$) ส่วน การนิเทศการสอนในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.49$)

ด้านเทคนิค

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านเทคนิค โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.79$) และ การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน เช่น รายการหนังสือ และรายชื่อหนังสือวารสารใหม่ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.70$) ส่วน การเตรียมทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน เช่น เขียนสันปิด

ของหนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.42$)

ด้านการบริการ

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านการบริการ โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.96$) และ บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.91$) ส่วน บริการให้ยืมวัสดุหายาก กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.37$)

ด้านกิจกรรม

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านกิจกรรม โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เช่น โครงการยอคนักอ่านโครงการตอบปัญหาจากการอ่าน เป็นต้น กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.97$) และ การจัดทำกิจกรรมเกม การทายปัญหา กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.79$) ส่วน การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.27$)

โรงเรียนขนาดเล็ก

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านการบริการ และกิจกรรม โดยภาพรวมมีระดับความต้องการความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.82$) และด้านการบริการ กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.68$) ส่วนด้านเทคนิค และด้านกิจกรรม กลุ่มประชากรมีระดับความต้องการความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหาร

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านการบริหาร โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การดำเนินงานตามแผนร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 4.00$) และ การกำหนดนโยบายปฏิบัติงานร่วมกัน กับ การกำหนดการวางแผน โครงการร่วมกันเป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.94$) ส่วน การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน กับ การผลิตผลงานวิชาการในด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.69$)

ด้านเทคนิค

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านเทคนิคโดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำฐานข้อมูลร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 3.72$) และ การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เช่น รายการหนังสือ และรายชื่อหนังสือวารสารใหม่ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.70$) ส่วน การเตรียมทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เช่น เขียนสันปิดของหนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.37$)

ด้านการบริการ

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านการบริการ โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บริการส่งเสริมความรู้ร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 4.00$) และ บริการข่าวทันสมัย กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.93$) ส่วน บริการตรวจเช็ค และสาระสังเขป กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.43$)

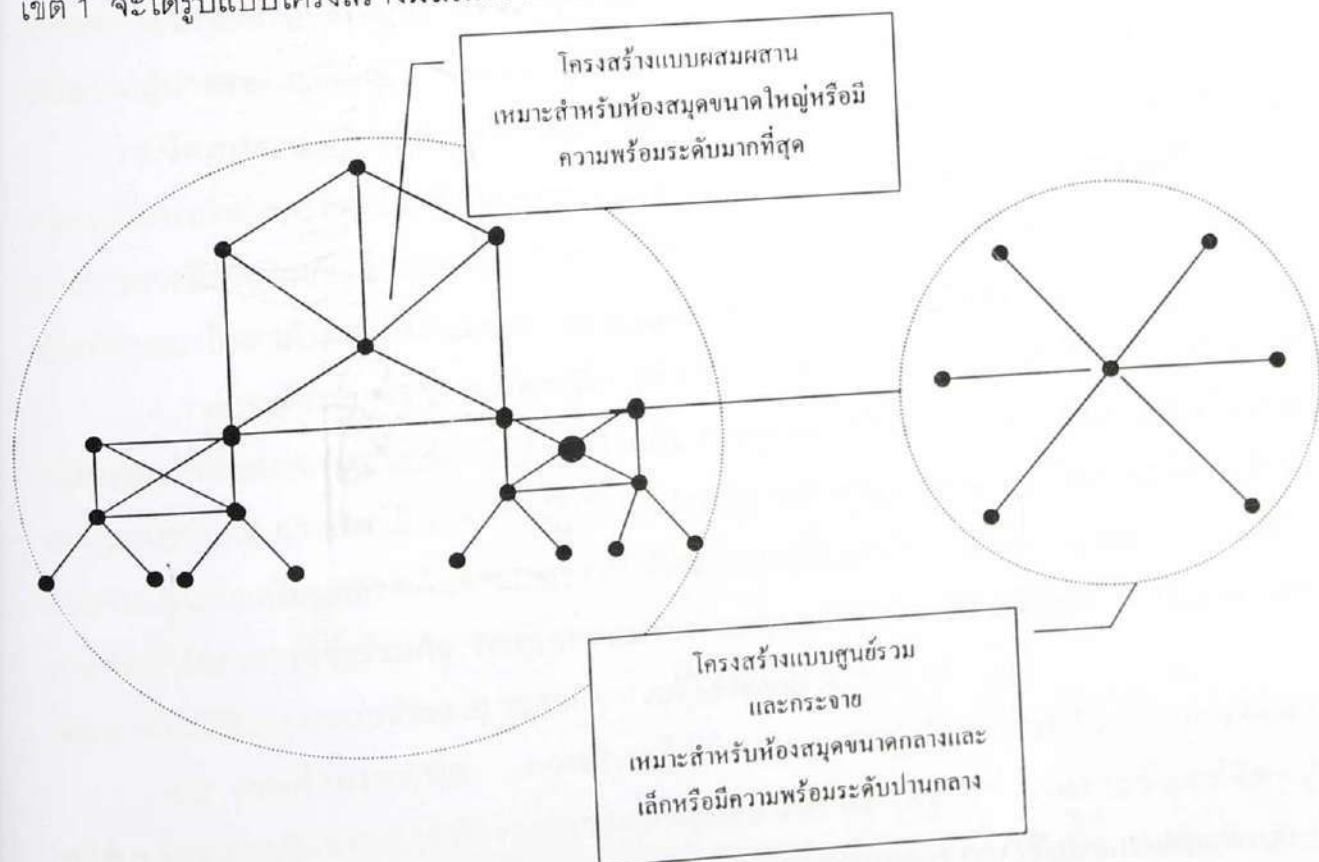
ด้านกิจกรรม

จากผลการวิจัย ระดับความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดใน ด้านกิจกรรม โดยรวมแล้วมีความต้องการความร่วมมือในระดับ มาก ($\mu = 2.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เช่น โครงการยอตนักอ่านโครงการตอบปัญหาจากการอ่าน เป็นต้น กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการ

ความร่วมมือ เป็นอันดับ 1 ($\mu = 4.14$) และ การจัดทำกิจกรรมเกม การทนายปัญหา กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับ 2 ($\mu = 3.90$) ส่วน การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการความร่วมมือ เป็นอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.33$)

การอภิปรายผล

1. รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ห้องสมุดทุกโรงเรียนยินดีให้ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งเป็นโครงสร้างผสมผสานเฉพาะซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ (Bart ,1994: 22) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีรูปแบบโครงสร้างในการจัดตั้งดำเนินงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ในลักษณะโครงสร้างแบบผสมผสาน สอดคล้องผลการวิจัยของ (เจตญา มีลาภ ,2539:บทคัดย่อ) โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีรูปแบบโครงสร้างในการจัดตั้งดำเนินงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในลักษณะโครงสร้างแบบดาว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (พัชรพร เปรมสมิทธิ์ ,2536:บทคัดย่อ) เมื่อรวมสองรูปแบบโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จะได้รูปแบบโครงสร้างผสมผสานลักษณะเฉพาะ แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

2. การจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่

การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
สรุปได้ดังนี้ ห้องสมุดที่มีขนาดใหญ่หรือมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ บุคลากร และ
ทรัพยากรสารสนเทศ ในระดับมากที่สุด ควรจัดตั้งในรูปแบบความร่วมมือในลักษณะโครงสร้างแบบ
ผสมผสาน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างห้องสมุด กระจายและเข้าถึง
ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดที่เป็นสมาชิกในระดับเดียวกัน ต่ำกว่าหรือสูงกว่า ห้องสมุดที่มีขนาด
กลางและเล็กหรือมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ บุคลากร และทรัพยากร ในระดับปานกลางถึงน้อย
มาก ควรจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือในลักษณะโครงสร้างแบบศูนย์รวม โดยให้ห้องสมุดที่มีความ
พร้อมมากกว่าหรือขนาดกลาง เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและกระจายทรัพยากรสารสนเทศไป
ยังห้องสมุดสมาชิกอาจเป็นโรงเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก (มาลินี ศรีพิสุทธิ ,2534:636 - 638) ซึ่ง
ห้องสมุดทั้งสองกลุ่มควรมีศูนย์อำนวยความสะดวกหรือไม่ก็ได้ในการประสานงานระหว่างห้องสมุด

3. วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดของสมาชิก โดยใช้ประโยชน์ การประชุมสัมมนา

โทรศัพท์ จดหมายข่าว จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และโทรสารสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราณี อัคร
ภูษิตกุล (2545:96-103) โดยที่งบประมาณในการดำเนินงาน ได้มาจาก ค่าสมาชิกห้องสมุดและค่า
บำรุงห้องสมุดแต่ละโรงเรียน งบประมาณของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน รายได้จากการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น สัปดาห์หนังสือ งบประมาณของสถานศึกษา จาก
เครือข่ายผู้ปกครอง งบประมาณจากสมาคมครูผู้ปกครองและสำนักพิมพ์ต่าง ๆ

4. วัตถุประสงค์การจัดตั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนเพื่อใช้สารนิเทศร่วมกัน

แลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกัน พัฒนาและปรับปรุงความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน จัดทำ
รายการสารนิเทศร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ประเสริฐ กัลยาประสิทธิ์ (2531:123-125)
เมื่อพิจารณาถึงงานในแต่ละด้านของความร่วมมือระหว่างห้องสมุด สรุปได้ว่า

4.1 งานด้านการบริหาร ควรมีการดำเนินงานและปฏิบัติงานร่วมกัน ในการกำหนด

นโยบาย กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน การกำหนดการวางแผนร่วมกัน การดำเนินงาน
ตามแผนร่วมกัน การประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านบรรณารักษ์
ร่วมกัน การส่งเสริมบุคลากรในด้านบรรณารักษ์ร่วมกัน การนิเทศการสอนในงานบรรณารักษ์ร่วมกัน
การจัดทำโครงการวิจัยร่วมกัน การจัดจดหมายข่าวเพื่อเผยแพร่ร่วมกัน ผลิตผลงานวิชาการ การ
พัฒนาและปรับปรุงระบบข่ายงาน ฯ และกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นร่วมกัน

4.2 งานด้านเทคนิค ควรมีการดำเนินงานและปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น การจัดหา

ทรัพยากรสารสนเทศ การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากร การวิเคราะห์และจัดหมู่
ทรัพยากรสารสนเทศ การจัดทำรายการและมาตรฐานในการลงรายการ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ในการจัดทำฐานข้อมูล การเตรียมทรัพยากรสารสนเทศ การจัดตั้งหน่วยบำรุงรักษาทรัพยากร การจัดทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศ

4.3 งานด้านการบริการ ควรมีการดำเนินงานและปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น การให้สมาชิกห้องสมุดในโครงการใช้บริการได้ บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด บริการจองหนังสือระหว่างห้องสมุด บริการนำชมเพื่อแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุด บริการรวบรวมบรรณานุกรม บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าระหว่างห้องสมุด บริการอ้างอิงร่วมกัน บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือ ระหว่างห้องสมุด บริการยืมโสตทัศนอุปกรณ์ระหว่างห้องสมุด บริการให้ยืมวัสดุหายาก บริการจัดโครงการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดร่วมกัน บริการตรวจเช็คและสาระสังเขป บริการข่าวทันสมัย บริการจัดทัศนศึกษาและดูข่างาน บริการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในข่ายงาน

4.4 งานด้านกิจกรรม ควรมีการดำเนินงานและปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน การออกบริการเล่านิทานร่วมกัน การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือร่วมกัน การแสดงละครร่วมกัน การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน การจัดทำโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุดร่วมกัน และการจัดกิจกรรมเกม การทนายปัญหา

รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นความร่วมมือในลักษณะ ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด (Library Co-operation) ภาควิชาห้องสมุด (Library Consortium) และข่ายงานห้องสมุด (Library Network) เพื่อให้ห้องสมุดโรงเรียนมีแหล่งข้อมูลที่เป็นศูนย์รวมสารนิเทศของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำให้ห้องสมุดได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพใกล้เคียงกัน และทำให้สามารถส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเองของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สามารถติดต่อสื่อสารประสานงานกันได้ตลอดเวลาทั้งในระบบออนไลน์ และออฟไลน์ และเพื่อยกระดับมาตรฐานห้องสมุดให้เท่าเทียมกัน กลายเป็นห้องสมุดมีชีวิต วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งความร่วมมือเพื่อจัดการกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน ลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้สารนิเทศขยายการบริการให้กับผู้ใช้ได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขนาดใหญ่หรือมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ บุคลากร และทรัพยากรสารสนเทศ ในระดับมากที่สุด ควรจัดตั้งในรูปแบบความร่วมมือในลักษณะโครงสร้างแบบผสมผสาน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างห้องสมุด กระจายและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดที่เป็นสมาชิกในระดับเดียวกัน ต่ำกว่าหรือสูงกว่า ห้องสมุดที่มีขนาดกลางและเล็กหรือมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ บุคลากร และทรัพยากร ในระดับปานกลางถึงน้อยมาก ควรจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือในลักษณะโครงสร้างแบบศูนย์รวม โดยให้ห้องสมุดที่มีความพร้อมมากกว่า เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและกระจายทรัพยากรสารสนเทศไปยังห้องสมุดสมาชิก

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน ให้มีการจัดตั้งความร่วมมือ เพราะจะทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของชาติร่วมกันอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้มากขึ้น และลดการทำงานที่ของครูบรรณารักษ์ ตามโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบไว้สำหรับห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

1.3 ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรร่วมมีส่วนในการผลักดันให้เกิดความร่วมมือ ให้เป็นรูปธรรมตามโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้

1.4 ผู้มีอำนาจและผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ต่อแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียน โดยสนับสนุนงบประมาณ และประสานงาน กับหน่วยงานที่เป็นนอกเหนือไปจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยม โดยการเริ่มต้นความร่วมมือ ในระดับนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดผลอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

นำรูปแบบที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้โดยการจัดตั้งรูปแบบองค์กรที่เหมาะสมกับความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับขนาดโรงเรียน ทรัพยากร บุคลากร และงบประมาณ โดยการจัดโครงสร้างองค์กร เป็น 4 กลุ่มงาน ดังนี้ ด้านการบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และด้านกิจกรรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกมล รามบุตร. รายงานผลการดำเนินงานของโครงการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุด
มหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค: พฤษภาคม 2532 – ธันวาคม 2535 (A plan for the
establishment of Provincial University Library Network – PULINET).
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- กลิ่นประทุม ทองนาค. รูปแบบของห้องสมุดวิทยาลัยครูในอนาคต. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 2530.
- เกษร บัวทอง. การปฏิบัติงานของกลุ่มครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยม สังกัดกรม
สามัญในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ไกรลาส สุทธิเกิด. ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ครู บรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา
ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการ
จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530.
- จารุวรรณ สินธุโสภณ. รายงานการวิจัย เรื่องการประสานโครงการศึกษาและฝึกอบรม
บุคลากรด้านห้องสมุดสารนิเทศและจดหมายเหตุ : การสัมมนาที่ประเทศ
อังกฤษ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- เจตญา มีลาภ. แบบจำลองข่ายงานห้องสมุดและสารนิเทศสำหรับสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539.
- นางลักษณะ ไม่น่ายกิจ. "ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัย: องค์ประกอบ โครงสร้าง,"
ใน บทความประกอบการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา วันที่ 22 – 25 พฤศจิกายน 2526 ณ สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 60 – 70. เชียงใหม่ : คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกับ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2526.

- พวงรัตน์ จรรยาศักดิ์. ความร่วมมือในการจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมแห่งชาติ ในเอกสาร
ประกอบการสัมมนา วันที่ 25- 29 มีนาคม 2539 ณ โรงแรมปางสวนแก้ว หน้า 27-37.
เชียงใหม่:สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2539.
- พวา พันธุ์เมฆา. สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2541.
- พัชรพร เปรมสมิทธิ์. แนวคิดในการจัดตั้งหน่วยงานห้องสมุดทหาร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.
- มาลินี ศรีพิสุทธิ. "กรณีศึกษาความร่วมมือระหว่างสถาบันบริการสารนิเทศ."
ใน ประสบการณ์วิชาชีพสารนิเทศศาสตร์ (Professional Experience in
Informational Science). เล่ม 2 หน้า 631- 638. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- ยุพดี ต่อบุญยศุภชัย. มาตรฐานห้องสมุด. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สหธรรมิก, 2537.
- วาณี ฐาปนวงศ์ตานติ. กิจกรรมห้องสมุด. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.
ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สมหมาย วัฒนะศิริ. แนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความคิด. นนทบุรี :
สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด, 2534.
- สุชัยญา จีระพันธ์ และ ปุณณิณ นาคธรรมพ. "การจัดทำหน่วยงานห้องสมุด".
ข่าวสารห้องสมุด 5,5 (กันยายน 2532) : 1 - 30.
- สุดาพร ปัญญาพฤษ. สภาพและปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน
การเรียนการสอนของครูสังคมในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วม โครงการ
เครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546.
- สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. การใช้บริการห้องสมุดและการเขียนรายงานการค้นคว้า. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนานิข. 2521 ก.
- "ห้องสมุดมีชีวิต" <http://charuaypontorranin.com/index.php?lay=show&ac=article&id=39487&Ntype=5>

- นายิกา เต็ดขุนทด. รายงานการวิจัย เรื่องการประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.
- นิภา เมธาวีชัย. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2541.
- บุญทริกา แสงอรุณ. บทบาทของชมรมห้องสมุดเชียงใหม่ในการพัฒนาห้องสมุดในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาคศึกษาระดับปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ และสาขานิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2539.
- ประทีป จรัสรุ่งรวีวร. ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส: 2542
- ประเสริฐ กัลยาประสิทธิ์. ความต้องการของบรรณารักษ์และผู้บริหารโรงเรียนและบรรณารักษ์ และผู้บริหารห้องสมุดประชาชนประจำอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการจัดตั้งห้องสมุดแห่งความร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาคศึกษาระดับปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ และสาขานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 2531.
- ปราณี สิงห์ศิลป์. แนวทางการจัดข่ายงานสาขานิเทศศาสตร์ด้านนาคดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาคศึกษาระดับปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ และสาขานิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2533.
- ปราณี อัครภูษิตกุล. รายงานการวิจัย เรื่องการใช้ทรัพยากรวารสารร่วมกันของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- เป็รื่อง กุมุท. เทคนิคการจัดนิทรรศการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2526.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์ พับลิเคชั่น, 2546.
- พรทิพา ดำเนิน. แนวทางความร่วมมือในการจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทฤษฎีของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาคศึกษาระดับปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ และสาขานิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2538.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ, 2545.

- อุทัย ทุตริยะโพธิ. รายงานการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 6/2531 เรื่องห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับระบบสารนิเทศทางวิชาการ ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกับ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- Aree Cheunwattana. Information for rural development : A multiple – case study of library and information services to the rural communities in Thailand. Ph.D. Dissertation, Indiana University, 1998.
- Atherton, Pauline. Handbook for Information System and Service. Paris : Unesco, 1977.
- Bart, Harloe., (ed.). Guide to Cooperative Collective Development. Chicago : American Library Association, 1994.
- Davis, Ruth M. "The National Biomedical Communications Network as a Developing Structure." In Becker, Joseph (ed.). Proceeding of the Conference on Interlibrary Communications and Information Network, pp.229 – 301. Chicago : American Library Association, 1971.
- Doungsuda Sangsuda. A Development of Model for Learning Resource Center of district Non – formal Education Service Centers in the upper Northern Region. M.Ed., Chulalongkorn University, 1999.
- Gesiak, Kelley Irene. Cooperation between public library and school library/media centers in Massachusetts. Ed.D. Dissertation, Boston University, 1992.
- Humphry, John A. "Library Co – Operation." Province, Rhode Island : Brown University Press, 1963.
- Jefferson, George. Library Co – operation. London : Grafton Book, 1966.
- Kent, Allen. "The Goals of Resource Sharing in Libraries." In Kent, allen and Kalvin, Thomas J. (eds.). Library Resource Sharing, pp.15 - 32. New York : Marcel Dekker, 1977.
- MacDougal, Allan., and Prytherch, Ray., (ed.). Handbook of Library Cooperation. London : Gower, 1991.
- Maliwan Chantanakakorn. Teachers Attitudes towards departmental libraries of Secondary school under the Department of General Education in Bangkok Metropolis. M.A., Chulalongkorn University, 1996.

- Medina, Sue O'Neal. "The Role of the State Library Agency in the Future : a Delphi Study." *Dissertation Abstracts International* (July 1984) : 6 – A.
- Montgomery, K. Leon. "Library Resource Sharing Networks-Problems Need Attention." In Kent, allen and Kalvin, Thomas J. (eds.). *Library Resource Sharing*. pp. 135 – 152. New York : Marcel Dekker, 1977.
- Moorman, John A. *Combined school/public libraries in the United States : Three Comparative case studies (Indiana, North Carolina, Florida)*. Ph.D. Dissertation, University of Illinois at Urbana – Champaign, 2002.
- Neelameghan, A., and Picache, U.G. "Intra and Inter Regional and International Cooperation in Library and Manpower Development." In *Library Education Programme In Bowdon, Russel (ed.)*. *Developing Countries with Special Reference to Asia*. pp. 100 – 115. London : Library Association, 1982.
- New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language*. Panbury CT : Lexicon, 1998.
- Oyler, Patricia Gail. "The Basic Element in the Development of Library Cooperation Programme in Sweden." *Dissertation Abstracts International* (September 1984) 1173 – A.
- Palmour, Vermon E., and Roderer, Nancy K. "Library Resource Sharing Through Network." In *Annual Review of Information Science and Technology*. Volume 13. pp. 140 – 177 New York : Knowledge Industry, 1978.
- Rouse, William B. and Rouse, Sanda H. *Management of library network : policy analysis, implementation and control*, pp. 20 – 30. New York : John Wiley, 1980.
- Segal, Joan S. "Networking and Decentralization." In William Monthra E. (ed.). *Annual Review of Information Science and Technology*. Volume 20. pp. 204 – 231. Chicago : American Society of Information Science, 1985.
- Turock, Betty J. "Organization Factors in Multitype Library Network : a Nation Test for the Model." *Library & Information Science Research 2* (August 1986) : 117 – 154.
- Unesco. *Information Networking in Population Education*. Bangkok : Unesco Principal Office for Asia and the Pacific, 1987.

Williams, J.G. and Flynn R. "Network topology : functions of existing network." In A. Kent and J.J. , *The Structure and government of library networks*, pp. 49 – 83. New York: Marcel Dekker, 1979

Woodsworth, Anne. *Library Cooperation and Networks: a Basic Reader*. New York : Neal – Schuman, 1991.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อกลุ่มประชากร

รายชื่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- 1 โรงเรียนจ่านองวิทยา
- 2 โรงเรียนสตรีเนติศึกษา
- 3 โรงเรียนสรรพาวุธบำรุง
- 4 โรงเรียนโยนออฟอาร์ค
- 5 โรงเรียนอิสสละปิยะฮวิทยาลัย
- 6 โรงเรียนมเหล็กวิทยา (เฉลิมศาสนศึกษาบางนา)
- 7 โรงเรียนอาหารศึกษา
- 8 โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา
- 9 โรงเรียนเทพปัญญา
- 10 โรงเรียนกุหลาบวัฒนา
- 11 โรงเรียนศิลปวัฒนา
- 12 โรงเรียนแม่พระฟาติมา
- 13 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
- 14 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
- 15 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
- 16 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก
- 17 โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย
- 18 โรงเรียนไทยประสาทวิทยา
- 19 โรงเรียนอัสสัมชัญ
- 20 โรงเรียนสตรีประทีปวิทย์
- 21 โรงเรียนเจริญวุฒิวิทยา
- 22 โรงเรียนพระฤทัยพัฒนเวศน์
- 23 โรงเรียนขจรศึกษา
- 24 โรงเรียนปัญญาทรัพย์
- 25 โรงเรียนสตรีพร้อมพรรณวิทยา
- 26 โรงเรียนอำนวยการพิทยา
- 27 โรงเรียนกันตะบุตร

- 28 โรงเรียนเปรมฤดีศึกษา
- 29 โรงเรียนวาสุเทวี
- 30 โรงเรียนเทพสัมฤทธิ์วิทยา
- 31 โรงเรียนประชากรราษฎร์พิทยา
- 32 โรงเรียนพรศรีวิทยาบางโพ
- 33 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา
- 34 โรงเรียนอรรณวิทย์
- 35 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
- 36 โรงเรียนเอนเฮส์เม็มโมเรียล
- 37 โรงเรียนสีตบุตรบำรุง
- 38 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา
- 39 โรงเรียนสมานศึกษาวิทยา
- 40 โรงเรียนสตรีจุลนาค
- 41 โรงเรียนรุจิเสวีวิทยา
- 42 โรงเรียนสหพานิชย์แผนกสามัญ
- 43 โรงเรียนทวีวัฒนา
- 44 โรงเรียนวรมงคล
- 45 โรงเรียนวรสารพิทยา
- 46 โรงเรียนพระแม่มาลีสารูประดิษฐ์
- 47 โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา
- 48 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา
- 49 โรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา
- 50 โรงเรียนแสงหิรัญ
- 51 โรงเรียนเบญจวรรณศึกษา
- 52 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา
- 53 โรงเรียนนิพัทธ์วิทยา
- 54 โรงเรียนพระฤทัยคอนแวนต์
- 55 โรงเรียนศรีวิกรม์
- 56 โรงเรียนจิตจรลดา
- 57 โรงเรียนผดุงศิษย์พิทยา

- 58 โรงเรียนลาซาล
- 59 โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา
- 60 โรงเรียนอำนวยการศิลป์
- 61 โรงเรียนเกษมพิทยา
- 62 โรงเรียนแอ๊ดเวนต์สเอ็กมัย
- 63 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
- 64 โรงเรียนพระแม่มารีย์สาทร
- 65 โรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล
- 66 โรงเรียนตrossจันทน์วิทยา
- 67 โรงเรียนราชินีบน
- 68 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
- 69 โรงเรียนราชินี
- 70 โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์จุมพจน์ วณิชกุล
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลลดา พงศ์พัฒนโยธิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ที่ ศธ 0546.117

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอัสสัมชัญ แขวงทวีรุฎูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

กันยายน 2549

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์จุมพจน์ วชิษกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 เล่ม

เนื่องด้วย นายรังสฤษดิ์ ษณะเพชรพิบูลย์ เรื่อง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์हरรษา	ศิวรักษ์	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิษฐ์	เย็นสบาย	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์นวิวรรณ	กุหาภินันท์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ วัฒน นิมิตกุล)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ที่ ศบ 0546.11/

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงมีบุญจี่
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

กันยายน 2549

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลลดา พงศ์พัฒน์โยธิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 เล่ม

เนื่องด้วย นายวีระสุภมณี ธนะเพชรพิบูลย์ เรื่อง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำถึงทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
เขต) สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์พรพมา	สิววิทย์	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิตย์	เย็นสบาย	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์จิวิรรณ	ชูหะภินันท์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทราบบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ วิฒนาสมิตกุล)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 0546.11/

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

กันยายน 2549

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 เล่ม

เนื่องด้วย นายรังสฤษดิ์ ธนะเพชรพิบูลย์ เรื่อง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คำสั่งทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์हरรรษา	ศิริรักษ์	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิตย์	เย็นสบาย	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์จิวรรณ	อุหาภินันท์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ วิธนานิมิตกุล)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามความเป็นไปได้

1. รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
2. รองศาสตราจารย์เจลิยว พันธุ์สีดา
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา จารุพันธ์เศวรัฐ
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลลดา พงศ์พัฒน์โยธิน
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์
อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
6. ดร.ธีรวัฒน์ แสงแก้ว
ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
7. ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล
อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมปัญญาารคุณ
9. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
10. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนราชินี

ที่ ศธ บส.0564.11/ 926

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

5 ตุลาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นายรังสฤษดิ์ ธนะเพชรพิบูลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ โดยได้รับ
อนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขต
พื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน" โดยมี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์हरรษา	ศิริรักษ์	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิตย์	เย็นสบาย	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ	อุหาภินันท์	กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือกับครูอาจารย์ในหน่วยงาน
ของท่าน ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เสรีชูขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1705 ต่อ 807

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามความต้องการรูปแบบความร่วมมือ
ระหว่างห้องสมุด

แบบสอบถาม
(สำหรับกลุ่มตัวอย่าง)
เรื่อง

"รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน"

คำชี้แจง

กรุณาอ่านและตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างหน้าข้อความ เพราะจะช่วยให้การวิเคราะห์ดำเนินไปด้วยความถูกต้อง โปรดแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ เพราะคำตอบทุกๆ คำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่นำมาแปรผลเป็นรายบุคคล การนำเสนอจะทำในรูปกลุ่มบุคคลเท่านั้น

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการโครงสร้างความร่วมมือ

ระหว่างห้องสมุดนั้นควรจัดให้มีความร่วมมือตามโครงสร้างแบบใด ผู้วิจัยขออธิบายความหมายของคำที่ใช้ในแบบสอบถาม ดังนี้

รูปแบบความร่วมมือหมายถึงการพัฒนาทิศทางในการร่วมมือในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด โดยได้แบ่งตามลักษณะงานออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และด้านกิจกรรม

ความร่วมมือในการใช้ห้องสมุด หมายถึง ห้องสมุดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปทำความตกลงที่จะร่วมมือกันในลักษณะโครงสร้างใดโครงสร้างหนึ่งอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ หากมีการตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการและจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นจนถึงระดับภูมิภาค เราเรียกความร่วมมือในระดับนี้ว่า "ภาคีห้องสมุด" หากมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดสมาชิก เราเรียกความร่วมมือในระดับนี้ว่า "ข่ายงานห้องสมุด" ปัจจุบันความร่วมมือระหว่างห้องสมุดส่วนใหญ่จัดอยู่ในระดับข่ายงาน โดยความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 โครงสร้าง คือ

1. โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว (Star Network Structure)
2. โครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้น (Hierarchical Network Structure)
3. โครงสร้างแบบกระจาย (Distributed / Decentralized Network Structure)
4. โครงสร้างแบบผสม (Composite Network Structure)

ตอนที่ 3 สอบถามความต้องการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านบริหาร ด้านเทคนิค
ด้านบริการ และกิจกรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม		สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ	☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	() 1 - 2
2. อายุ	☐ 1. ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 2. 20 - 29 ปี ☐ 3. 30 - 39 ปี ☐ 4. 40 - 49 ปี ☐ 5. 50 ปี ขึ้นไป	() 3 - 7
3. อายุงาน	☐ 1. ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 2. 5 - 9 ปี ☐ 3. 10 - 14 ปี ☐ 4. มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	() 8 - 11
4. วุฒิทางการศึกษา	☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2. ปริญญาตรี ☐ 3. สูงกว่าปริญญาตรี	() 12 - 14
5. วุฒิต่างบรรณารักษ์	☐ 1. ปกศ. สูง ☐ 2. ปริญญาตรี ☐ 3. สูงกว่าปริญญาตรี	() 15 - 17
6. จำนวนนักเรียนใน ทั้งหมดของโรงเรียน	☐ 1. น้อยกว่า 300 คน ☐ 2. 300 - 1000 คน ☐ 3. 1,001 ขึ้นไป	() 18 - 20
7. ตำแหน่ง/หน้าที่ใน โรงเรียน	☐ 1. ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่/ผู้อำนวยการ ☐ 2. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ☐ 3. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน	() 21 - 23

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดควรจัดให้มีความร่วมมือตามโครงสร้างแบบใด

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ท่านต้องการเพียงข้อเดียว

1. หากมีการจัดตั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในโรงเรียน ท่านยินดีจะเข้าร่วมหรือไม่

(.....) ยินดี เพราะ.....

(.....) ไม่ยินดี เพราะ.....

2. ท่านคิดว่าควรมีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงานหรือไม่

(.....) มี (.....) ไม่มี

ถ้ามี ควรมีความร่วมมือในงานด้านใดมากที่สุด (เรียงลำดับความสำคัญ 1 2 3 4)

(.....) 2.1 งานด้านบริหาร

(.....) 2.2 งานด้านเทคนิค

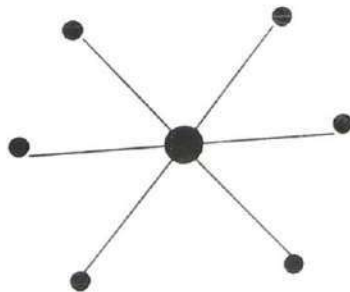
(.....) 2.3 งานด้านบริการ

(.....) 2.4 งานด้านกิจกรรม

(.....) 2.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านคิดว่าโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดควรเป็นโครงสร้างแบบใด ที่จะใช้ติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันระหว่างห้องสมุด ที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการ ในด้านงานบริหาร งานเทคนิค งานบริการ งานกิจกรรม เพื่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(.....) 3.1 โครงสร้างแบบศูนย์รวมหรือแบบดาว (Star Network Structure) เป็นความร่วมมือที่มีห้องสมุดหนึ่งเป็นศูนย์กลางที่มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์บุคลากรและทรัพยากรสารสนเทศ สามารถเชื่อมโยงประสานงานระหว่างห้องสมุด ให้บริการแก่ห้องสมุดสมาชิก ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้ แสดงโครงสร้างได้ดังภาพต่อไปนี้

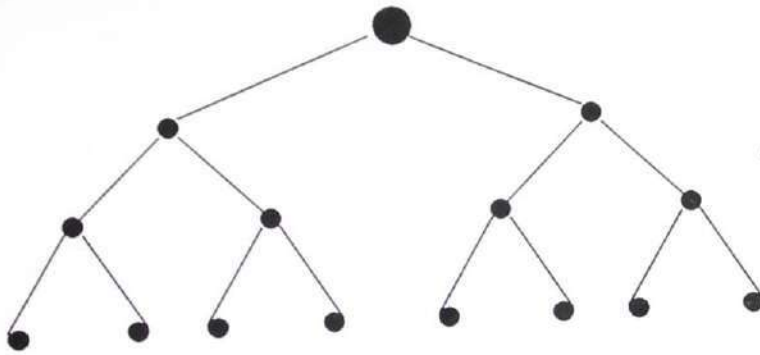

ข้อดี สะดวกในการบริหารงาน กิจกรรมและบริการต่าง ๆ ทำให้การควบคุมการเก็บข้อมูลตลอดจนการประมวลผลอยู่ที่ศูนย์กลาง มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพียงกลุ่มเดียวทำให้การทำงานไม่

ซ้ำซ้อน นอกจากนี้ยังเป็นผลดีต่อห้องสมุดสมาชิกที่ไม่ต้องรับผิดชอบต่อกิจกรรม เป็นเพียงผู้ใช้บริการในหน่วยงานเท่านั้น

ข้อเสีย ให้บริการซ้ำเนื่องจากต้องทำผ่านศูนย์กลางเพียงแห่งเดียว เพราะผู้ปฏิบัติงานมีเพียงกลุ่มเดียว

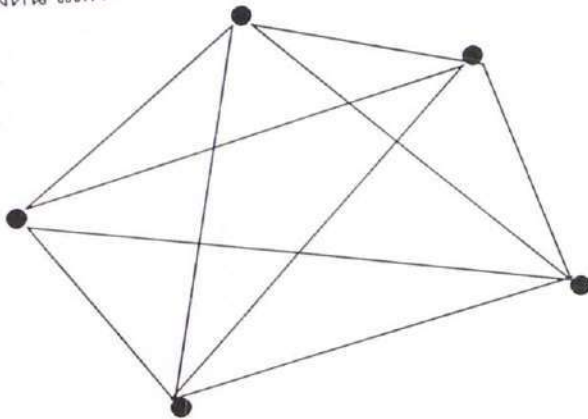
(.....) 3.2 โครงสร้างแบบลดหลั่นลำดับชั้น (Hierarchical Network Structure) เป็นความร่วมมือที่ห้องสมุดสมาชิกจะพยายามใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดในระดับเดียวกันก่อน รายการใดที่ไม่มีตามความต้องการ จะติดต่อขอใช้ห้องสมุดที่มีบริการทรัพยากร และความพร้อมมากกว่า หรือห้องสมุดที่ใหญ่กว่าในลำดับเหนือขึ้นไป แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ข้อดี เป็นความร่วมมือมีศูนย์รวมหลายระดับ กระจายอำนาจจากระดับสูงลงสู่ระดับที่ต่ำลงมา สมาชิกสามารถติดต่อกันเองเป็นระดับๆ ไม่มีการติดต่อกันโดยตรง ทำให้ดำเนินงานในกลุ่มเดียวกันได้ดี

ข้อเสีย สมาชิกในระดับสูงไม่สามารถ ติดต่อกับสมาชิกระดับต่ำกว่าโดยตรงได้ การใช้บริการของผู้ใช้ไม่คล่องตัว เพราะต้องผ่านห้องสมุดตามลำดับชั้นหลายแห่งทำให้ทำงานล่าช้า

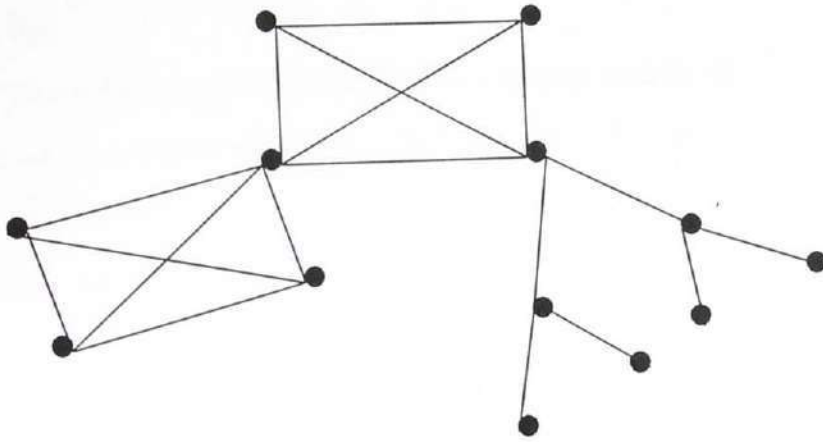
(.....) 3.3 โครงสร้างแบบกระจาย (Distributed / Decentralized Network Structure) เป็นความร่วมมือที่สมาชิกแต่ละแห่งสามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศของสมาชิกอื่นๆ ด้วยกันได้ สมาชิก ทุกแห่งมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะใช้ทรัพยากรสารสนเทศโดยที่ห้องสมุดแต่ละแห่งจะต้องมีการพัฒนาสารสนเทศของตน แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ข้อดี สมาชิกมีสิทธิที่จะสื่อสารกับสมาชิกอื่นๆ ได้อย่างอิสระ เป็นความร่วมมือที่กระจายอำนาจโดยสมบูรณ์ ลดขั้นตอนการติดต่อระหว่างห้องสมุดทำให้ใช้บริการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

ข้อเสีย ห้องสมุดทุกแห่งต้องมีความพร้อมในระดับเดียวกัน จึงจะก่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกันในความร่วมมือที่สร้างขึ้น ยากในการประเมินผล การทำงานและการบริหารเนื่องจากการกระจายตัวกันของสมาชิก และมีทัศนคติต่อการใช้บริการไม่เหมือนกัน

(.....) 3.4 โครงสร้างแบบผสม (Composite Network) เป็นความร่วมมือที่มีโครงสร้างผสมของรูปแบบที่ 1 2 3 คือ มีศูนย์กลาง ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดในแต่ละกลุ่ม และในขณะเดียวกันศูนย์กลางของแต่ละกลุ่มก็ติดต่อประสานงานการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากกลุ่มอื่น รูปแบบนี้เป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ข้อดี สามารถติดต่อกับสมาชิกระดับเดียวกันได้เองและติดต่อกับสมาชิกที่อยู่ในระดับสูงกว่าได้ ทำให้ขยายงานหรือกิจกรรม ออกเป็นกลุ่ม ต่าง ๆ ได้มากตามความสนใจของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ในขณะที่แต่ละกลุ่มสามารถเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ยังกลุ่มห้องสมุดอื่นได้ที่ศูนย์กลางโดยตรง ทำให้การบริการเป็นไปอย่างรวดเร็ว เพราะศูนย์กลางสามารถติดต่อกันได้ด้วย

ข้อเสีย การเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ห้องสมุดต้องใช้พิจารณาอย่างมากว่าจะป็นสมาชิกกลุ่มใด เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับประโยชน์มากที่สุด และเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในห้องสมุดของตน ตลอดจนการใช้สารสนเทศของผู้ใช้บริการในห้องสมุดของตนด้วย

(.....) 3.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

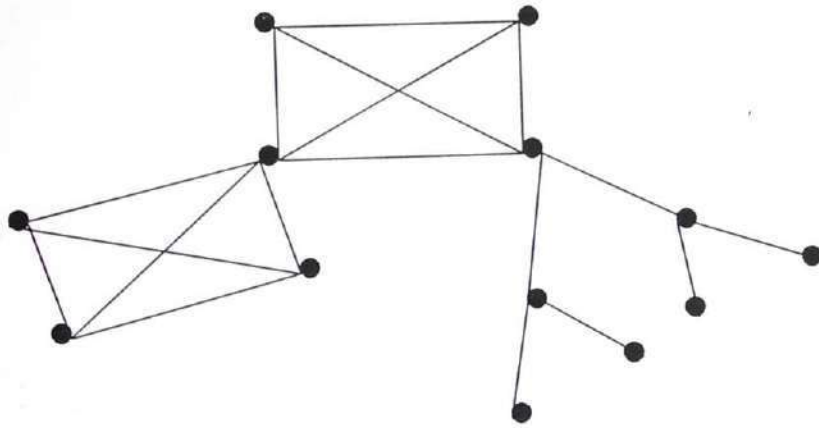
.....

.....

ข้อดี สมาชิกมีสิทธิที่จะสื่อสารกับสมาชิกอื่นๆ ได้อย่างอิสระ เป็นความร่วมมือที่กระจายอำนาจโดยสมบูรณ์ ลดขั้นตอนการติดต่อระหว่างห้องสมุดทำให้ให้บริการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

ข้อเสีย ห้องสมุดทุกแห่งต้องมีความพร้อมในระดับเดียวกัน จึงจะก่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกันในความร่วมมือที่สร้างขึ้น ยากในการประเมินผล การทำงานและการบริหารเนื่องจากการกระจายตัวกันของสมาชิก และมีทัศนคติต่อการให้บริการไม่เหมือนกัน

(.....) 3.4 โครงสร้างแบบผสม (Composite Network เป็นความร่วมมือที่มีโครงสร้างผสมของรูปแบบที่ 1 2 3 คือ มีศูนย์กลาง ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดในแต่ละกลุ่ม และในขณะเดียวกันศูนย์กลางของแต่ละกลุ่มก็ติดต่อประสานงานการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากกลุ่มอื่น รูปแบบนี้เป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ข้อดี สามารถติดต่อกับสมาชิกระดับเดียวกันได้เองและติดต่อกับสมาชิกที่อยู่ในระดับสูงกว่าได้ ทำให้ขยายงานหรือกิจกรรม ออกเป็นกลุ่ม ต่าง ๆ ได้มากตามความสนใจของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ในขณะที่แต่ละกลุ่มสามารถเข้าไปใช้บริการต่าง ๆ ยังกลุ่มห้องสมุดอื่นได้ที่ศูนย์กลางโดยตรง ทำให้การบริการเป็นไปอย่างรวดเร็ว เพราะศูนย์กลางสามารถติดต่อกันได้ด้วย

ข้อเสีย การเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ห้องสมุดต้องใช้วิจารณ์อย่างมากกว่าจะเป็นสมาชิกกลุ่มใด เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับประโยชน์มากที่สุด และเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในห้องสมุดของตน ตลอดจนการใช้สารสนเทศของผู้ใช้บริการในห้องสมุดของตนด้วย

(.....) 3.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า สมาชิกห้องสมุดจะติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดด้วยวิธีใด

(.....) 4.1 ไปรษณีย์

(.....) 4.2 ออกจดหมายข่าว

(.....) 4.3 จัดการประชุมหรือสัมมนาในระยะเวลาที่กำหนด

(.....) 4.4 โทรศัพท์

(.....) 4.5 โทรสาร

(.....) 4.6 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

(.....) 4.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านคิดว่า งบประมาณของความร่วมมือในการดำเนินงาน ควรมาจากที่ใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(.....) 4.1 ค่าสมาชิกห้องสมุด ของเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

(.....) 4.2 งบประมาณของสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

(.....) 4.3 เงินบริจาค

(.....) 4.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 สอบถามความต้องการความร่วมมือและความเป็นไปได้ระหว่างห้องสมุด
ในด้านบริหาร ด้านเทคนิค ด้านบริการ และกิจกรรม

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
ด้านการบริหาร						() 7
1. การกำหนดนโยบายและ มาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน						() 8
2. กำหนดการวางแผนโครงการ ร่วมกัน						() 9
3. การดำเนินงานตามแผนร่วมกัน						() 10
4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน ร่วมกัน						() 11
5. การแลกเปลี่ยนความรู้ ส่งเสริม บุคลากรใน ด้านบรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน						() 12
6. นิเทศการสอนร่วมกัน						() 13
7. การจัดทำโครงการวิจัยในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน						() 14
8. การจัดทำจดหมายข่าวเพื่อ เผยแพร่งานในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน						() 15
9. ผลิตผลงานวิชาการในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน						() 16
10. พัฒนาและปรับปรุงระบบ ข่ายงานฯและกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น						() 17
ด้านเทคนิค						() 17
1. การจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ ร่วมกัน เช่น หนังสือหายากและราคา แพง						

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
2. การทำรายการแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เช่น รายงานหนังสือและรายชื่อหนังสือ วารสารใหม่						() 18
3. การวิเคราะห์และจัดหมู่ทรัพยากร สารสนเทศร่วมกัน						() 19
4. การจัดทำบัตรรายการร่วมกัน						() 19
5. การใช้มาตรฐานในการลงรายการ ร่วมกัน						() 20
6. การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใน การทำฐานข้อมูลร่วมกัน เช่น ฐานข้อมูลการจัดหาหนังสือ ฐานข้อมูลการจัดหาวารสาร ฐานข้อมูลโสตทัศนวัสดุ						() 21
7. การเตรียมทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกัน เช่น เขียนสันปิดของหนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ						() 22
8. การจัดตั้งหน่วยงานบำรุงรักษา ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน						() 23
9. การจัดทำสำเนา ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน						() 24
ด้านการบริการ						() 25
1. บริการให้บุคคลภายนอกอ่านโดย เสรี						() 26
2. บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด ในกลุ่มเดียวกัน						() 26

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
3. บริการจองหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน						() 27
4. บริการนำชมเพื่อแนะนำวิธีการใช้ ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน						() 28
5. ให้บริการรวบรวมบรรณานุกรม						() 29
6. บริการตอบคำถามและช่วยในการ ค้นคว้า ระหว่างห้องสมุด						() 30
7. ให้บริการอ้างอิงซึ่งกันและกัน						() 31
8. ให้บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือตามคำขอ						() 32
9. ให้บริการยืมโสตทัศนูปกรณ์ ระหว่างห้องสมุด						() 33
10. ให้ยืมวัสดุหายาก						() 34
11. ออกให้บริการจัดประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดร่วมกันตามที่ได้รับคำขอ อนุญาต						() 35
12. บริการตรวจรับและสาระสังเขป						
13. บริการข่าวทันสมัย						
14. บริการส่งเสริมความรู้ เช่น จัด ทัศนศึกษาและดูข่างาน ฯ จัด ฝึกอบรมเกี่ยวกับข่างาน ฯ จัด ฝึกอบรมเรื่องการใช้เทคโนโลยีใน ข่างาน ฯ						
ด้านกิจกรรม						
1. การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับ งานห้องสมุดร่วมกัน						() 36
2. การออกบริการเล่นิทานร่วมกัน						() 37

แนวทางความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุด	ระดับความต้องการความร่วมมือ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
3. การทำบรรณนิทัศน์ร่วมกัน						() 38
4. การออกบริการเล่าเรื่องหนังสือ ร่วมกัน						() 39
5. การแสดงละคร การเชิดหุ่นร่วมกัน						() 40
6. การจัดทำโครงการต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน หนังสือในห้องสมุดร่วมกัน เช่น โครงการยอदनักอ่าน โครงการตอบ ปัญหาจากการอ่าน เป็นต้น						() 41
7. การจัดทำกิจกรรมเกมต่างๆ ร่วมกัน เช่น การทายปัญหา						() 42

แบบสอบถาม (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
เรื่อง

รูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความเป็นไปได้ของผลการวิจัยของกลุ่มประชากรโดย
ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนเขต
พื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน

ตอนที่ 3 สอบถามความเป็นไปได้ในแนวทางความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่าง
ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ ครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 70 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน รวม 210 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1.ชาย 2.หญิง

2. อายุงาน 1.ต่ำกว่า 10 ปี 2. 10 - 15 ปี 3. 15 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา 1.ปริญญาโท 2. ปริญญาเอก 3. อื่น ๆ.....

4. ตำแหน่ง/หน้าที่

5. ตำแหน่งทางวิชาการ.....

6. ประสบการณ์/ผลงานทางวิชาการ 1.

2.

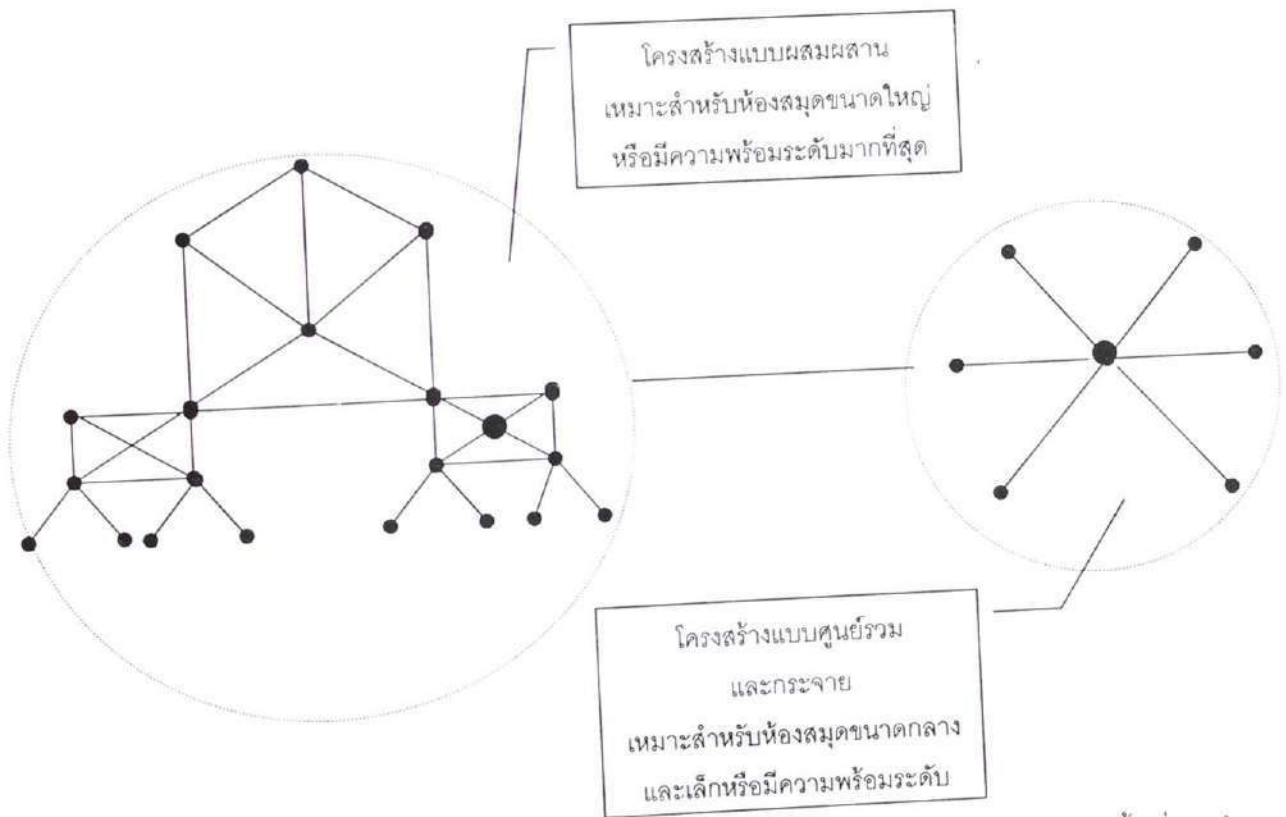
3.

4.

ตอนที่ 2 สอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนเขต
พื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน

โปรดกากเครื่องหมาย / ข้อความใน (.....) ที่ท่านต้องการเพียงข้อเดียว

1. รูปแบบโครงสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็น
โครงสร้างในลักษณะเฉพาะและเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มประชากรที่เป็นความร่วมมือ
ระหว่างห้องสมุดโรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก โดย
การรวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากร ที่เลือกโครงสร้าง
ของรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

การจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สรุปได้ดังนี้
ห้องสมุดที่มีขนาดใหญ่หรือมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ บุคลากร และทรัพยากรสารสนเทศ ในระดับ
มากที่สุด ควรจัดตั้งในรูปแบบความร่วมมือในลักษณะโครงสร้างแบบผสมผสาน ทำหน้าที่เป็น
ศูนย์กลางในการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างห้องสมุด กระจายและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุดที่เป็นสมาชิกในระดับเดียวกัน ต่ำกว่าหรือสูงกว่า ห้องสมุดที่มีขนาดกลางและเล็กหรือมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ บุคลากร และทรัพยากร ในระดับปานกลางถึงน้อยมาก ควรจัดตั้งรูปแบบความร่วมมือในลักษณะโครงสร้างแบบศูนย์รวม โดยให้ห้องสมุดที่มีความพร้อมมากกว่าหรือขนาดกลาง เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและกระจายทรัพยากรสารสนเทศไปยังห้องสมุดสมาชิก อาจเป็นโรงเรียนโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งห้องสมุดทั้งสองกลุ่มควรมีศูนย์อำนาจการหรือไม่มีก็ได้ในการประสานงานระหว่างห้องสมุด วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างห้องสมุดของสมาชิก โดยใช้ประโยชน์ การประชุมสัมมนา โทรศัพท์ จดหมายข่าว จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และโทรสารส่วนค่างบประมาณของความร่วมมือในการดำเนินงาน ได้มาจาก ค่าสมาชิกห้องสมุดและค่าบำรุงห้องสมุดแต่ละโรงเรียน, งบประมาณของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, รายได้จากการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น สัปดาห์งานหนังสือ, งบประมาณของสถานศึกษา, จากเครือข่ายผู้ปกครอง, งบพิเศษจากสมาคมครูผู้ปกครองและสำนักพิมพ์ต่าง ๆ

ข้อดี

1. สะดวกในการบริหารงาน ทำให้สามารถควบคุมการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนอยู่แหล่งเดียวกัน
2. ไม่เกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ประหยัดงบประมาณ สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศหายากได้อย่างรวดเร็ว เช่น หนังสือหายาก
3. เป็นการกระจายทรัพยากรนิเทศจากระดับสูงสู่ระดับที่ต่ำลงมา สมาชิกสามารถติดต่อกันเองโดยตรงได้ทำให้ดำเนินการในกลุ่มเดียวกันได้ดี
4. สมาชิกมีสิทธิ์สื่อสารกับสมาชิกอื่น ๆ ได้อย่างอิสระ ลดขั้นตอนการติดต่อระหว่างห้องสมุด ทำให้ใช้บริการต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว
5. สมาชิกสามารถติดต่อกับสมาชิกระดับเดียวกันเองและติดต่อกับสมาชิกที่อยู่ในระดับสูงกว่าได้ ทำให้ขยายงานหรือกิจกรรม ออกเป็นกลุ่ม ๆ ได้ตามความสนใจของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม
6. สมาชิกแต่ละกลุ่มสามารถเข้าไปใช้บริการต่างๆ ยังกลุ่มสมาชิกอื่นที่เป็นศูนย์กลางโดยตรง

ข้อเสีย

1. ห้องสมุดแต่ละโรงเรียนต้องพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสมในการเป็นสมาชิก ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับประโยชน์สูงสุด และเหมาะสมต่อการดำเนินงานและปฏิบัติงานร่วมกันในห้องสมุดของตนเอง ตลอดจนการใช้สารสนเทศของผู้ใช้บริการในห้องสมุดของตนด้วย

(.....) เป็นไปได้

(.....) เป็นไปไม่ได้

ตอนที่ 3 สอบถามความเป็นไปได้ในแนวทางความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่าง
ห้องสมุดโปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างในแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้
ด้านการบริหาร						
1. การส่งเสริมบุคลากรใน ด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน						
2. การพัฒนาและปรับปรุง ระบบข่ายงาน ฯ และ กิจกรรมที่ได้จัดขึ้นร่วมกัน						
3. การกำหนดนโยบาย ปฏิบัติงานร่วมกัน						
4. การแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน						
5. การประเมินผลการ ปฏิบัติงานร่วมกัน						
6. การกำหนดมาตรฐานการ ปฏิบัติงานร่วมกัน						
7. การผลิตผลงานวิชาการ ในด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน						
8. การดำเนินงานตามแผน ร่วมกัน						
9. การนิเทศการสอนในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน						
10. กำหนดการวางแผน โครงการร่วมกัน						

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้
11. การจัดทำจดหมายข่าว เพื่อเผยแพร่ผลงานในด้าน บรรณารักษศาสตร์ร่วมกัน						
12. การจัดทำโครงการวิจัย ในด้านบรรณารักษศาสตร์ ร่วมกัน						
ด้านการบริการ						
1. บริการส่งเสริมความรู้ ร่วมกัน						
2. บริการข่าวทันสมัย						
3. บริการตอบคำถาม และ ช่วยการค้นคว้าระหว่าง ห้องสมุด						
4. บริการให้สมาชิกห้องสมุด ในโครงการความร่วมมือเข้า ใช้บริการร่วมกันได้						
5. บริการจัดฝึกอบรมเกี่ยว กับการใช้เทคโนโลยีใน ข่ายงาน ฯ						
6. บริการรวบรวมบรรณานุกรม						
7. บริการจัดโครงการประชา สัมพันธ์ห้องสมุดร่วมกัน						
8. บริการจัดทัศนศึกษา และ ดูข่ายงาน ฯ ห้องสมุด						
9. บริการยืมหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน						
10. บริการอ้างอิงร่วมกัน						

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้
11. บริการจองหนังสือระหว่าง ห้องสมุดในกลุ่มเดียวกัน						
12. บริการนำชมเพื่อแนะนำ วิธีการใช้ห้องสมุดในกลุ่ม เดียวกัน						
13. บริการให้ยืมวัสดุหายาก						
14. บริการยืมโสตทัศน อุปกรณ์ระหว่างห้องสมุด						
15. บริการถ่ายสำเนา เอกสาร วารสาร หนังสือ ระหว่างห้องสมุด						
16. บริการตรวจเช็ค และ สาระสิ่งพิมพ์						
ด้านกิจกรรม						
1. การจัดทำกิจกรรมเกม การ ทายปัญหา						
2. การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้อง ข้องกับงานห้องสมุดร่วมกัน						
3. การจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การอ่านหนังสือในห้องสมุด ร่วมกัน เช่น โครงการยอดนัก อ่านโครงการตอบปัญหา จากการอ่าน เป็นต้น						
4. การออกบริการเล่านิทาน ร่วมกัน						

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้
5. การทำบรรณนิทัศน์ ร่วมกัน						
6. การออกบริการเล่าเรื่อง หนังสือร่วมกัน						
7. การแสดงละครร่วมกัน						
8. การแสดงเชิดหุ่นร่วมกัน						
9. บริการถ่ายสำเนาเอกสาร วารสาร หนังสือระหว่าง ห้องสมุด						
ด้านเทคนิค						
1. การจัดหาทรัพยากร สารนิเทศร่วมกัน						
2. การทำรายการแลกเปลี่ยนทรัพยากร สารนิเทศร่วมกัน						
3. การวิเคราะห์และจัดหมู่ ทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน						
4. การจัดทำบัตรรายการ ร่วมกันและมาตรฐานในการ ลงรายการร่วมกัน						
5. การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการทำฐานข้อมูล ร่วมกัน เช่น ฐานข้อมูลการ จัดหาหนังสือ ฐานข้อมูลการ จัดหาวารสาร ฐานข้อมูล ไลด์ทัศนวัสดุ						
6. การเตรียมทรัพยากร สาร นิเทศร่วมกัน เช่น เขียนสันปิด ของหนังสือ พิมพ์บัตรหนังสือ						

แนวทางความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุด	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้
7. การจัดตั้งหน่วยงาน บำรุงรักษาทรัพยากร สารสนเทศร่วมกัน						
8. การจัดทำสำเนา ทรัพยากร สารสนเทศร่วมกัน						

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นายรังสฤษดิ์ ธนะเพชรพิบูลย์

วัน เดือน ปี เกิด

วันจันทร์ที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2519

สถานที่เกิด

อำเภอบ่อแสน จังหวัดพังงา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

11/190 หมู่ 1 หมู่บ้านพิมลราช 3

ถนนบ้านกล้วย-ไทรน้อย

ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย

จังหวัดนนทบุรี 11150

ตำแหน่งและประวัติการทำงาน

พ.ศ.2540 - 2542

เจ้าหน้าที่เทคนิคซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ บริษัท.เอกชน

พ.ศ.2543 - 2544

ครูฝ่ายการสอน โรงเรียนสายประสิทธิ์วิทยา

พ.ศ.2545 - ปัจจุบัน

ครูฝ่ายสนับสนุนการสอน ฝ่ายบริหารจัดการ

โรงเรียนราชินี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545

ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

ศึกษา คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เจ้าพระยา